
Kyrkomötet
Motion 2014:1
av Lars-Ivar Ericson

Medel för att ge arbetstillfällen till ungdomar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta 200 miljoner kronor till stöd för de församlingar som åtar sig att ordna sommarjobb för arbetslösa ungdomar och att uppdra åt kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt fördela dessa medel.

Motivering

Efter att ha tagit del av bokslut för 2013 konstaterar jag att det ekonomiska resultatet är bra. Det verkar även som om att den ekonomiska framtiden för rikskyrkan blir god. Enligt vår bibel kan det vara klokt att ”samla i ladorna” inför kommande tider. Samtidigt vet vi att ladorna ibland måste tömmas på en del av sitt innehåll för att det finns olika aktuella behjärtansvärda ändamål som behöver stöd. Det handlar även om kyrkans trovärdighet när det gäller att dela med sig.

Ett sådant viktigt ändamål är åtgärder mot ungdomsarbetslösheten. Att unga människor under långa tider är sysslösa är förödande. Genom att anslå medel till församlingar som anordnar sommarjobb åt arbetslösa ungdomar kan kyrkan få goda medarbetare till vägkyrkor, sommarkyrkor, sommarverksamhet för barn, kyrkguider osv. Ett sommarjobb underlättar även framtida jobbsökande och kan ge inspiration till att söka sig till ett yrke inom kyrkan.

Tyringe den 4 april 2014

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:2
av Lars-Ivar Ericson

Församlingsutveckling i folkkyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att påbörja projektet församlingsutveckling i folkkyrkan.

Motivering

Den svenska folkkyrkan står inför stora utmaningar i framtiden. Många frågeställningar aktualiseras och ett nyckelord är medlemsvård – hur tas medlemmar om hand och hur nås icke-medlemmar?

I ett folkkyrkosammanhang handlar det om att nå inte bara de aktiva medlemmarna utan även att skapa en relation med alla medlemmar och andra icke-medlemmar. Sedan några år tillbaka bedrivs i den norska folkkyrkan ett projekt som benämns församlingsutveckling i folkkyrkan. Målet med detta projekt är att analysera förutsättningar och skapa metoder för församlingsutveckling i en folkkyrka. Bland delmålen finns att utveckla verktyg för församlingsanalys osv.

Svenska kyrkan borde kunna bedriva ett liknade projekt som skulle kunna stödja församlingarna inför framtidens församlingsbygge.

Tyringe den 7 april 2014

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:3
av Karl-Gunnar Svensson

Mottagande av nattvarden vid Katolska kyrkans nattvardsgudstjänster

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till samtal med Stockholms katolska stift i avsikt att få till stånd en överenskommelse om möjligheten för döpta medlemmar i Svenska kyrkan att ta emot nattvarden vid katolska mässor i Sverige.

Motivering

Under Andra Vatikankonciliet blev det viktigt för Katolska kyrkan att verka för enhetens återställande bland alla kristna, och nu mer än 50 år efter menar jag att ännu ett steg bör tas för att komma närmare varandra.

Det vore ett betydelsefullt enhetens tecken för den splittrade världen om de döpta medlemmarna i den katolska kyrkan och i den svenska kyrkan gavs möjlighet att ta emot nattvarden vid varandras gudstjänster. Det borde kunna ske trots vissa historiska skillnader i kyrkornas nattvardssyn.

I Svenska kyrkan är nattvardsbordet öppet för alla döpta och troende från varje kristet samfund, medan den katolska kyrkan har haft en betydligt strängare hållning. Det finns exempel på att medlemmar ur Svenska kyrkan vid vissa tillfällen undantagsvis inbjudits att dela Kristi kropp och blod vid katolska mässor, i Sverige eller under resor på kontinenten. Dessa tillfällen har kommit att betyda oerhört mycket för dem som då deltagit.

I Katolska kyrkans lag Codex Iuris Canonici Bok 14 canon 844 § 1 står det att

Katolska präster kan lagligt utdela sakramenten endast till katolska kristna, som på samma sätt endast kan lagligt motta dem av katolska präster, med förbehåll för föreskrifterna i §§ 2, 3 och 4 i denna canon och i canon 861 § 2.

I paragraf § 3 står det

Katolska präster kan lagligen meddela botten sakrament, eukaristin och de sjukas smörjelse till medlemmar i de österländska kyrkor, som inte är i full gemenskap med den Katolska kyrkan, om dessa självmant ber därom och är vederbörligen förberedda. Detsamma gäller medlemmar i andra kyrkor, vilka den Apostoliska stolen bedömer vara i samma ställning som de förut nämnda österländska kyrkorna vad avser sakramentet.

Svenska kyrkan borde i samtal med Stockholms katolska stift än en gång väcka frågeställningen om en överenskommelse gällande nattvardsbordets ömsesidiga öppnande. Om det inte visar sig vara möjligt, bör man åtminstone försöka finna former för så ekumeniskt öppna pastorala undantag som möjligt och då kanske i linje med den öppenhet som inom den katolska kyrkan medges för ortodoxa och österländska kyrkors medlemmar.

Den som tror på Jesus Kristus, är döpt och tror att Jesus Kristus är, eller är närvarande i, det bröd och vin som konsekrerats vid eukaristin borde såsom sentida lärjungar erbjudas att dela himmelrikets måltid redan här och nu.

För att aktualisera denna grundfråga för kristen enhet bör kyrkostyrelsen ta initiativ till samtal med Stockholms katolska stift i förhoppning att tiden nu är mogen för nya steg i relationerna kyrkorna emellan, särskilt med avseende på den eukaristiska gemenskapen.

Träslövsläge den 7 juni 2014

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2014:4
av Johan Åkesson

Stöd samernas rättigheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppvakta regering och riksdag till stöd för en ratificering av FN-stadgan om urfolkens rättigheter.

Motivering

Under Kyrkornas världsråds generalförsamling i Busan i Sydkorea hösten 2013 lovade kyrkorna i världen att kämpa för ursprungsfolkens rättigheter. På många håll i världen förnekas de sina rättigheter som de kommer till uttryck i de av FN-stadgan reglerade rättigheterna. Folkrättsliga standarder för urfolks rättigheter inriktar sig framförallt på att säkra att urfolk, utifrån sina egna förutsättningar, ska kunna skydda och utveckla sin kultur, sitt språk, sitt levnadssätt och sitt samhälle. I detta ligger skyddet för urfolks traditionella områden och deras rätt till land och naturresurser.

I september 2007 antog FN:s generalförsamling en Urfolksdeklaration. Genom deklarationen har staterna kommit överens om vilka krav som ställs på staterna i förhållande till urfolk som lever inom nationsgränserna. Deklarationen har processats fram under mycket lång tid. Det är en milstolpe i folkrätten att Urfolksdeklarationen antagits.

International Labour Organisation (ILO) är ett fackorgan inom FN med uppgift att bevaka frågor om arbetsvillkor, diskriminering m.m. Inom ramen för denna uppgift har ILO sedan många år bevakat urfolkens villkor. Konvention nr 169 innehåller ett antal bestämmelser och åtaganden till skydd för ursprungsfolken. Regeringarna i de länder som anslutit sig till konventionen ska se till att urfolkens rättigheter skyddas och att deras integritet respekteras. Regeringarna ska samråda med folken om åtgärder som angår dem och skapa förutsättningar för att de så långt som möjligt själva ska kunna bestämma över sin utveckling.

I Sverige har frågan om en ratificering av ILO:s konvention nr 169 utretts i SOU 1999:25. Sveriges regering har uttalat att ambitionen är att Sverige ska ratificera konventionen så snart det låter sig göras. Sverige har fått upprepad internationell kritik då denna process inte har gått framåt. FN har flera gånger kritiserat diskrimineringen mot samer i Sverige. Efter 15 år av utredningar har regeringen ännu inte ratificerat ILO-konvention 169 om bland annat samernas rätt till land.

Svenska kyrkan bör som civil aktör värna utsatta grupper i samhället. Det känns helt naturligt att vi som en del av den världsvida kyrkan inte bara tar ett ansvar för minoritetsgrupper på andra håll i världen utan att vi stöder närliggande gruppers rättigheter.

Simrishamn den 23 april 2014

Johan Åkesson (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:5
av Åke Bonnier

Vart tog *Guds vägar* vägen?

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra alla stift att implementera dokumentet *Guds vägar* så att det blir känt och diskuterat.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ge Svenska kyrkans utbildningsinstitut och dess bägge utbildningsplatser i Uppsala respektive Lund i uppdrag att tydligare implementera dokumentet *Guds vägar* så att alla prästkandidater är väl förtrogna med såväl dess innehåll som dess hermeneutiska och homiletiska implikationer.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ge en sakkunnig i uppdrag att granska Evangeliebokens textsammansättning utifrån ett *Guds vägar*-perspektiv för att se om predikotexterna kombinerar Gamla och Nya testamentet på ett sätt som kontrasterar de båda testamentena och/eller reflekterar ett ersättningssteologiskt tänkande.

Motivering

Kyrkomötet antog 2001 samtalsdokumentet *Guds vägar: Judendom och kristendom. Ett inomkyrkligt samtalsdokument*. Beteckningen ”samtalsdokument” uttrycker att det inte är fråga om någon slutgiltig deklaration av Svenska kyrkans syn på relationen mellan judar och kristna, utan att detta dokument bör tjäna som utgångspunkt för fortsatt teologisk bearbetning och reflexion. Detta syfte klargörs redan i förordet till dokumentet av dåvarande ärkebiskopen KG Hammar:

Som kristna behöver vi också reflektera över hur vi ser på Bibelns två testamenten och relationen mellan dem. Är det första testamentet, det vi kallar Gamla testamentet, bara en inledning till det Nya? Eller bär psaltarpsalmer och profeter med sig budskap och insikter om Gud och Guds vägar värda att gå djupare in i? Hur ser vi på uppenbarelsen i de två testamentena? Vi behöver också arbeta vidare med hur vi tänker kring frågan om Guds folk. Kan kristna göra anspråk på att kyrkan tagit över som det utvalda folket från det judiska folket – eller är det judiska folket också en del av Guds folk idag?

På kyrkomötets webbplats betonas likaledes att *Guds vägar* bör tjäna som ”grund” för en teologisk uppföljning (www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=665216):

Guds vägar är tänkt att vara grund för Svenska kyrkans fortsatta reflektion och samtal med företrädare för judisk tro och bekännelse och vill markera ett avståndstagande från tankemodeller inom kristen

tradition, som kunnat utnyttjas till att legitimera övergrepp mot det judiska folket, särskilt den s.k. ersättningsteologin. Denna teologiska tankemodell säger att den kristna kyrkan som det nya förbundet eller det nya Israel ersatt det judiska folket eller det gamla förbundet.

Dokumentet *Guds vägar* har en lång tillkomsthistoria. Biskopsmötet deklarerade redan den 10 maj 1995 (citerat i *Guds vägar*):

I vår kyrka vill vi arbeta för att få bort sådant som kan tolkas som anti-semitism eller förakt för det judiska folket och försvara dess rätt till sin historia, sin tro och sina seder.

Även här uttalas alltså behovet av fortsatt teologisk bearbetning av kyrkans speciella relation till det judiska folket. Tyvärr har *Guds vägar* inte fått den verkningshistoria som kunde förväntas utifrån dess karaktär och dessa tydligt uttalade syften. Vart tog *Guds vägar* vägen?!

Huvudsyftet med dokumentet *Guds vägar* är att göra upp med det ersättnings-teologiska paradigm som systematiskt framställer judisk tro som ett teologiskt och moraliskt lägre stående förstadium till kristen tro. I den troligen allra viktigaste meningen i *Guds vägar* fastslås att "Guds förbund med det judiska folket äger fortsatt giltighet".

Frågan måste emellertid ställas huruvida denna teologiska grundförståelse kommer till uttryck i exempelvis förkunnelsen. På vilket sätt bistår eller begränsar Evangeliebokens textval och textsammansättning en förkunnelse som lever upp till de förpliktelser som explicit nämns i *Guds vägar*? Två exempel kan räcka:

(a) På Tolfte söndagen efter Trefaldighet är temat "Friheten i Kristus". Den söndagen läses den andra och tredje årgången tre texter om sabbaten (2 Moseboken 23:10–12, Markus 2:23–28 och Lukas 13:10–17) och dessutom en text från Galaterbrevet 4:31–5:6 som uppmanar läsare och lyssnare att inte låta någon "lägga på er slavoket igen". Är inte risken stor, med detta texturval, att den söndagen kommer att beskriva sabbaten som ett problem som ska lösas – och att den kristna friheten från sabbaten alltså är lösningen på det judiska problemet? Är inte risken påfallande att präster som är omedvetna om ersättningsteologins tvåtusenåriga inflytande på kristen tro och tanke förkunnar på ett sådant sätt att judendomen på Jesu tid inte framställs som hans historiska kontext utan som hans teologiska kontrast, inte som ett liv att leva utan som ett problem att lösa? Kan inte många läsare och lyssnare få intrycket att den bakomliggande teologiska tanken är att kristen tro befriar människor från judendomens "lag och krav" (för att använda en problematisk formulering i Sv.Ps. 331:6)?

Är det verkligen detta vi vill ska förkunnas i våra kyrkor? Vad menar vi då med den viktiga formuleringen "Guds förbund med det judiska folket äger fortsatt giltighet"? Som sagt, vart tog *Guds vägar* vägen?

(b) Det andra exemplet är andra årgångens episteltext på sextonde söndagen efter Trefaldighet då läsningen är hämtad från Uppenbarelseboken 2:8-11. Temat för söndagen ("Döden och livet") är allvarsamt, dagens två böner talar om Gud "som har liv och död i sina händer" och "som är Herre över liv och död" – och episteltexten talar om hur Uppenbarelsebokens mottagare "smådas av dem som kallar sig judar men inte är det utan en Satans synagoga"! Hur menar vi att denna formulering uppfattas av gudstjänstens lyssnare och läsare? Kan vi vara säkra på att gudstjänstdeltagarna inte förknippar orden "judar" och "synagoga" med judenhet och judendom? Kort sagt, ännu en gång, vart tog *Guds vägar* vägen?

I ett samhälle där antisemitismen, rasismen och främlingsfientligheten återigen sticker upp sitt fula tryne är det viktigt att kyrkans företrädare, både vigda och lekmän – är väl insatta i Jesu eget sammanhang och dess fortsatta betydelse som en levande systerreligion i både dagens Sverige och dagens Europa i stort. Om detta må vi berätta! I ljuset av detta må vi förkunna! *Guds vägar* visar vägar.

Skara den 16 juni 2014

Åke Bonnier, biskop

Kyrkomötet
Motion 2014:6
av Karl-Gunnar Svensson

Behandling av konvertiter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i Sveriges Kristna Råd ta initiativ till samtal med ledande muslimska företrädare i landet för att få fram en ömsesidig överenskommelse om vad som bör gälla vid behandling av konvertiter.

Motivering

Sverige får ta emot allt fler människor som kommer från andra delar av världen och har andra religioner. I vårt land brukar vi uppfatta det som en tillgång att få möta olika kulturer och ta emot människor som kommer med andra kulturarv, annan tro och andra religiösa uppfattningar.

En del människor som möter andra religioner känner en dragning till någon av dessa och några väljer att konvertera till en annan tro.

Detta är en självklarhet i Sverige.

Vi har sedan 1951 en religionsfrihetslag där det står i § 1:

Envar äger rätt att fritt utöva sin religion, såvitt han icke därigenom stör samhällets lugn eller åstadkommer allmän förargelse.

Det här är inte bara en självklarhet i Sverige, det gäller också Europa.

I Europakonventionens artikel 9 står det:

Envar skall äga rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, andaktsövningar och iakttagande av religiösa sedvänjor.

Envars frihet att utöva sin religion eller tro må endast underkastas sådana inskränkningar, som äro angivna i lag och som äro nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den allmänna säkerheten, upprätthållandet av allmän ordning, skyddandet av hälsa eller moral eller av andra personers fri- och rättigheter.

Enligt UN Declaration on the elimination of all forms of intolerance and discrimination based on religion or belief, Article 6 (1981 Deklarationen), samt UN Human Rights Committee General Comment 22 samt OSSE Vienna Declaration 1989 § 16, brukar följande rättigheter lyftas fram internationellt när det gäller religionsfrihet:

- ◆ att fira gudstjänst eller samlas i anslutning till en religion eller övertygelse och att bygga, etablera och underhålla lokaler för det ändamålet
- ◆ att etablera religiösa och humanitära institutioner samt välgörenhetsinstitutioner
- ◆ att tillverka, införskaffa och använda föremål och material som är nödvändiga för ritualer och sedvänjor, inklusive att följa en viss diet
- ◆ att skriva, ge ut och sprida relevanta publikationer,
- ◆ att lära ut en religion/livsåskådning i lokaler lämpliga för ändamålet samt
- ◆ att etablera teologiska seminarier eller skolor
- ◆ att söka och ta emot frivilliga finansiella och andra bidrag
- ◆ att utbilda, utnämna, rösta fram eller genom successionsordning välja lämpliga ledare, präster och lärare,
- ◆ att observera och fira religiösa högtider och vilodagar,
- ◆ att kommunicera med individer och samfund i religiösa frågor på nationell och internationell nivå,
- ◆ att uppvisa religiösa symboler inklusive att bära religiös klädsel.

Det finns alltså många rättigheter när det gäller religionsfriheten i vårt land. Utöver det vet vi att, enligt forskning från PewResearch Religion & Public Life Project, bor 70 procent av världens befolkning i länder där staten eller grupper i samhället kraftigt begränsar medborgarnas religionsfrihet. Sverige är inte ett sådant land och därför behöver vi både i samhället och som kyrka arbeta för människors rätt till sin religion också när någon väljer att konvertera från en religion till en annan.

Frågan om samtal och dialog mellan islam och kristendom har varit uppe till behandling av kyrkomötet vid flera tillfällen, senast 2006 där frågan handlade om att ta fram ett religionsteologiskt dokument som utgångsmaterial för ömsesidiga samtal mellan Svenska kyrkan och de olika inriktningarna av islam som finns i Sverige. Behandlingen i Ekumenikutskottet (Eu 2006:6) var omfattande och bra, men tydligen inte tillräckligt bra för dem som väljer att konvertera.

Tyvärr blir alla i Sverige som konverterar inte väl behandlade. Somliga som sökt sig till en annan tro, till exempel från islam till kristen tro, har behandlats illa av människor från det sammanhang som de tillhört tidigare. Vänner och släktingar vänder dem ryggen och vägrar att tala med dem. Hot av både fysisk och psykisk art har framförts. Det har också hänt att personer inte fått det arbete de sökt sedan det framkommit att de bytt religion. Detta är inte tillåtet enligt svensk lag, men det sker på ett sådant sätt att det sällan blir åtalbart.

Hur enskilda människor handlar kan vi inte styra i kyrkomötet. Men för att underlätta för konvertiter så att de får en bättre behandling kan Svenska kyrkan, genom Sveriges Kristna Råd, ta initiativ till samtal med ledande muslimer. Syftet med samtalen ska vara att få fram en gemensam policy om hur konvertiter bör behandlas. Denna policy eller överenskommelse ska gälla både när det gäller konvertiter från islam till kristendom men också tvärtom, eftersom det också förekommer.

En sådan policy eller överenskommelse ska gälla både när det gäller konvertiter från islam till kristendom och tvärtom. Den bör dels rikta uppmärksamheten på den behandling som konvertiter kan råka ut för och dels medverka till att skapa större förståelse för våra olika trosuppfattningar och kulturella skillnader.

Genom att ta upp de reella problem som förekommer vill vi hindra ryktesspridning och därigenom motverka fördomar mellan olika religioner.

Träslövsläge den 1 juni 2014

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet Motion 2014:7

av Elsa Christersson och Carl-Henrik Henriz

Omställning till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att det blir möjligt för stiftens att inleda ett arbete för att ställa om till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk.

Motivering

Svenska kyrkan är en mycket stor ägare av jordbruksmark. Därmed har Svenska kyrkan ett stort ansvar för hur användningen av vår mark påverkar klimatet. Svenska kyrkan har genom sitt markinnehav också ett ansvar för framtida livsmedelsförsörjning.

Dagens jordbruk drivs till större delen i specialiserade former, antingen enbart spannmålsodling eller enbart mjölkproduktion. Jordbruket kräver då tillförsel av konstgödsel och bekämpningsmedel. Detta är inte långsiktigt hållbart. Jordbruket måste ställas om till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk, så att jorden kan behålla sin bördighet utan tillförsel av konstgödsel och bekämpningsmedel. På kort sikt kan detta ge mindre intäkter, men på lång sikt är det minst lika lönsamt som den nuvarande konventionella odlingen.

Det är nu vi måste agera i de viktiga klimat- och framtidsfrågorna, och Svenska kyrkan bör visa vägen. Vi måste noga överväga om avkastningen av våra marktillgångar i pengar är viktigare än mindre klimatpåverkan och bevarandet av åkerjorden för kommande generationer. Om vårt engagemang i klimatfrågan, som kommer fram t.ex. i biskopsbrevet, ska vara mer än ord, är åkerjordens framtid en av de saker vi måste ta itu med.

Hur stiftens egendomsförvaltning ska gå till regleras i kyrkoordningen. Där står i 46 kap. 3 §:

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna. (SvKB 2009:6)

Denna paragraf ger intrycket att det viktigaste är att tjäna pengar. Den behöver skrivas om eller förtydligas så att det framgår att det är önskvärt med en omställning

Mot 2014:7 till ekologiskt och kretsloppsanpassat jordbruk. Eventuellt kan närmare bestämmelser med denna innebörd utfärdas av kyrkostyrelsen.

Kristianstad och Degeberga den 23 juni 2014

Elsa Christersson (MPSK)

Carl-Henrik Henriz (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:8
av Elsa Christersson och Carl-Henrik Henriz

Rättvisare fördelning av vinsten från prästlönetillgångarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till kyrkomötet om sådan ändring i kyrkoordningen att det blir möjligt för stiftens att fördela vinsten från prästlönetillgångarna mellan församlingarna på ett mera rättvist sätt.

Motivering

Svenska kyrkans prästlönetillgångar har genom seklerna tillkommit genom arv, donationer och förvärv. På uppdrag av kyrkomötet förvaltar stiftens tillgångarna. Församlingarna har andelar i prästlönetillgångarna efter hur stor del av tillgångarna som härstammar från respektive församling. Av den årliga vinsten från förvaltningen går hälften, enligt fastställda andelstal, till församlingarna, medan den andra hälften tillfaller stiftens.

Flera av prästlönetillgångarna härstammar från donationer under medeltiden och det känns inte helt relevant att sådana donationer ska ligga till grund för fördelningen av pengarna i dag. Vissa församlingar får ingenting och några kan få över en miljon kronor om året. Det vore önskvärt om pengarna kunde fördelas på ett rättvisare sätt. Behov och verksamhet i församlingarna borde vara mer styrande.

Kristianstad och Degeberga den 23 juni 2014

Elsa Christersson (MPSK)

Carl-Henrik Henriz (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:9
av Anders Nihlgård

Svenska kyrkans nattvardssyn

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan kring vilken nattvardssyn som finns i vår Svenska kyrka, närmare bestämt att besluta när det bröd som använts i nattvardsmåltiden är Kristi kropp och blod och när det är vanligt bröd och vin.

Motivering

Det uppstår en förvirring i många församlingar när det bröd som använts i måltiden förvaras i en viss ask som sedan inte kan stå på det s.k. corporalet för att vissa då menar att det redan är konsekrerat. Jag menar att det inte är förenligt med en luthersk nattvardssyn. Brödet och vinet är enligt min mening och en luthersk nattvardssyn endast Kristi kropp och blod i samband med utdelandet annars är det vanligt bröd och vin. Men eftersom båda meningarna finns, ibland i samma församling, menar jag att det är viktigt att klargöra vad som gäller i vår svenska kyrka.

Lund den 18 juni 2014

Anders Nihlgård (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2014:10
av Anders Nihlgård

Diakonens vigningslöften

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring i kyrkohandboken, i enlighet med motionens förslag, när det gäller orden som diakonen säger ”ja” till vid sin vigning.

Motivering

2009 presenterade Lutherska världsförbundet ett material, *Diakonia in Context*, en gemensam förståelse av diakoni med utgångspunkten i nyckelorden förvandling, försoning och bemyndigande. Detta viktiga arbete bör ge avtryck också i vår evangeliska lutherska svenska kyrka.

Diakoni är ingenting som görs för andra, snarare tillsammans med andra. Diakonen är inte någon som med sitt ”Första hjälpen-kit” under armen skyndar ut till människor med Gud. Gud är redan där. Uppdraget handlar mer om att i samverkan med andra goda krafter, skapa mötes- och växtplatser där upprättelse och försoning kan äga rum. Kyrkans holistiska synsätt på människan som kropp, själ och ande behöver förtydligas i diakonens vigningslöften. Det bör också tydligt framgå i löfterna: att diakonens uppgift är att uppmuntra människor till hållbara livsval där människovärdet upprätthålls både socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Ett förslag till diakonens uppgift skulle kunna vara så här:

En diakon ska i nådens och försoningens tjänst: skapa goda mötes- och växtplatser för upprättelse och själavård för dem som är i kroppslig, själslig och andlig nöd, inspirera till ömsesidigt lärande och växande i den kristna tron, i församling och samhälle vara ett barmhärtighetens tecken och i allt tjäna Kristus i sin nästa.

En diakon ska leva som Guds medskapare och uppmuntra människor att värna människovärdet och skapelsen.

En diakon ska försvara människors rättigheter, stå på de förtrycktas sida, bemyndiga och frigöra Guds folk till det som är gott, så att Guds kärlek blir synlig i världen.

Lund den 19 juni 2014

Anders Nihlgård (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2014:11
av Anders Nihlgård

Odöptas tillträde till nattvardsbordet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om vilka bibliska skäl det finns att idag utesluta någon sökare från nattvardsbordet även om sökaren inte är döpt.

Motivering

Detta ärende har berörts i kyrkomötet vid olika tillfällen och med olika infallsvinklar. Ingen vägras som regel Herrens måltid i vår kyrka. I den församling där undertecknad var kyrkoherde i många år hände det ibland att människor, som jag visste var muslimer, kom fram till nattvardsbordet och sträckte fram sin hand för att ta emot brödet, som de sedan doppade i bågaren. Vem vore jag, om jag hade förnekat denna människa att få vara med i gemenskapen? I Matteusevangeliets åttonde kapitel kom en romersk officer till Jesus för att be honom om hjälp och mötet med officeren får Jesus att säga: ”Sannerligen inte hos någon i Israel har jag funnit en så stark tro”. Officeren var inte döpt, officeren tillhörde inte Israel, gudsfolket, men han vägrades inte hjälp. Jesus hade måltidsgemenskap med människor som var uteslutna ur samhällets gemenskap, vilket förvånade och irriterade många. Så vitt jag vet var inte någon av de närvarande lärjungarna döpt vid det tillfälle då nattvarden instiftades.

Lund den 19 maj 2014

Anders Nihlgård (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2014:12
av Terence Hongslo m.fl.

Från teori till handling som förvaltare av skog och mark

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring av kyrkoordningens formulering om prästlönertillgångar 46 kap. 3 § till att lyda: Prästlönertillgångarna ska förvaltas på ett ekologiskt, etiskt och hållbart sätt så att prästlönertillgångarnas biologiska mångfald bevaras och den ekonomiska avkastningen även finns för kommande generationer.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att 20 procent av Svenska kyrkans skogar avsätts för fri utveckling så att en ekologiskt hållbar utveckling kan uppnås i Svenska kyrkans skogar.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta en plan för kontinuerlig fortbildning för personal på alla nivåer som arbetar med skogs-, jord- och markfrågor gällande en långsiktigt hållbar utveckling med bevarande av biologisk mångfald.

Motivering

Biskoparna har i sitt biskopsbrev tagit upp det allvarliga klimathotet. Det vore bra om medvetenheten i miljöfrågorna också fick utslag i skötseln av Svenska kyrkans skogar. Svenska kyrkan måste visa att man tar miljöfrågorna på allvar inte bara i teorin utan även i praktiken. Svenska kyrkan bör föregå med gott exempel och visa i praktiken omsorg för natur, biologisk mångfald och arternas överlevnad. 20 procent av kyrkans skogar bör lämnas för fri utveckling.

I kyrkoordningen står: ”Prästlönertillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att det ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning.” Detta utgör ett allvarligt hinder för skonsam förvaltning av Svenska kyrkans skogar och mark. Ett förslag som överensstämmer mycket bättre med Svenska kyrkans ansvar som förvaltare av Guds fria natur och dess biologiska mångfald lyder: ”Prästlönertillgångarna ska förvaltas på ett ekologiskt, etiskt och hållbart sätt så att prästlönertillgångarnas biologiska mångfald bevaras och den ekonomiska avkastningen även finns för kommande generationer.”

Svenska kyrkans budskap måste få konsekvenser. En ökad kompetens när det gäller hållbarhet och biologisk mångfald hos alla som arbetar med prästlönertillgångarna måste eftersträvas. Med en medvetenhet om biologisk mångfald så fredar man olika lokala biotoper såsom skogsbryn, kärr, hållmark och lämningar mellan områden i fred från avverkning. Att freda nyckelbiotoper ger den biologiska mångfalden en möjlighet att överleva. Ett krav på uthållighet är att skogen vid nästa avverkning ska hålla samma kvalité och biologiska mångfald som den har idag.

Mot 2014:12 Uppsala, Huddinge, Stockholm, Alingsås, Orsa och Nyköping den 29 juni 2014

Terence Honglo (MPSK)

Bengt-Gunnar Carlsson (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Lena Klevenås (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:13
av Terence Hongslo m.fl.

Ökad tillgänglighet för allergiker i kyrkans lokaler

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt rekommendera att kyrkans personal undviker att använda parfym vid kyrkliga förrättningar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt rekommendera att de förtroendevalda undviker att använda parfym vid möten för förtroendevalda.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt rekommendera församlingar och andra lokalansvariga att ersätta alla tvålar, tvättmedel och olika rengöringsmedel med motsvarande parfymfria produkter.

Motivering

Allergier och astma är ett växande problem. Den som har astma och allergi är ofta överkänslig mot parfym och dofter. Allt fler personer får svåra besvär av parfym. För många astmatiker är parfymdoften lika symtomframkallande som rökdoften. Det finns människor som inte kan gå i kyrkan eller ställa upp som förtroendevalda p.g.a. att det doftar parfym vid kyrkliga förrättningar och vid förtroendevaldas möten.

Svenska kyrkan bör föregå med gott exempel och öka tillgängligheten för de som inte tål parfym. Det är viktigt att använda oparfymerade produkter som tvål, tvättmedel och rengöringsmedel i kyrkans lokaler.

Att många av kyrkans personal och förtroendevalda använder parfym som orsakar hälsoproblem för deltagare vid kyrkliga förrättningar och möten är en förbisedd del av miljöanpassningen. Det är därför viktigt att rekommendera kyrkans personal att undvika användandet av parfymerade produkter vid förrättningar. Det gäller även att rekommendera att de förtroendevalda undviker parfym vid sina möten. Svenska kyrkan har kommit en bra bit när det gäller att miljöanpassa kyrkor men användningen av parfym har ännu inte uppmärksammats.

Uppsala, Norrköping, Stockholm, Alingsås, Orsa, Huddinge och Nyköping den 29 juni 2014

Terence Hongslo (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Lena Klevenås (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Bengt-Gunnar Carlsson (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:14
av Marja Sandin-Wester m.fl.

Kulturen som grundläggande uppgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring i kyrkoordningen som innebär att kultur läggs till som en del av församlingens grundläggande uppgift.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta med kulturen som en självständig del i den verksamhetsindelning som finns med i redovisningsmodellen för församlingar och pastorat.

Motivering

Inom kristendomen har olika kulturyttringar alltid haft en framträdande roll för att tolka, gestalta och utveckla det religiösa innehållet. Musiken är en sammanhållande kraft och litteratur och bildkonst formulerar de bärande tankar som Svenska kyrkans medlemmar kan använda som ledstjärnor i sin andliga utveckling.

Den lutherska kristendomen har alltid haft som mål att vara en utvecklande och sammanbindande kraft i samhället och att bidra till att formulera tidsandan.

Ett sätt att nå kontakt med aktuella tidsströmningar kan vara att samverka med det kulturliv där man i ord, bild, musik, teater, dans och digitala uttryck pejar de djupare förändringar som sker. Kultur kreatörer har ofta på ett intuitivt sätt fångat upp samtidens uttryck och fört en aktiv dialog med andlighet, teologi, filosofi, psykologi och kulturanthropologi.

Svenska kyrkan skulle stärkas och vitaliseras av en mer, direkt, öppen och inkluderande kontakt med kulturlivet nationellt och internationellt. Det är också viktigt att kulturen med musiken i den nya redovisningsmodell – som införts 2014 – inte ska föras in under gudstjänst, kristen undervisning, diakoni och mission utan att den ska få en självständig del. Kyrkans faktiska uppgift som kulturförvaltare, förmedlare och förnyare ska framgå av kyrkoordningen.

Konsekvens ur barnperspektiv: barn måste tidigt bli delaktiga i olika kulturyttringar för att senare i livet kunna göra egna val. Svenska kyrkans rika kulturskatt är här en viktig pusselbit.

Stockholm, Uppsala, Ljungskile, Degeberga, Alingsås, Kristianstad, Orsa och Huddinge den 29 juni 2014

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Terence Hongslo (MPSK)

Helena Björkman (MPSK)

Carl-Henrik Henriz (MPSK)

Lena Klevenås (MPSK)

Elsa Christersson (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Bengt-Gunnar Carlsson (MSKP)

Kyrkomötet
Motion 2014:15
av Ragnar Persenius

Byte av uppdrag inom vigningstjänsten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1) att 31 kap. 1 § och 32 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap. Uppdraget som präst

Behörighet att utöva uppdraget som präst

- 1 § Behörig att utöva uppdraget som präst är den som har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

För den som är behörig att utöva både uppdraget som präst och uppdraget som diakon ska behörigheten som präst vara vilande när han eller hon är anställd som diakon.

Den som har en vilande behörighet får inte utöva uppdraget som präst. Bestämmelserna om tystnadsplikt för präst gäller inte när behörigheten är vilande.

Den som har en vilande behörighet kan trots detta förklaras behörig att anställas på en befattning som präst.

32 kap. Uppdraget som diakon

Behörighet att utöva uppdraget som diakon

- 1 § Behörig att utöva uppdraget som diakon är den som har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

För den som är behörig att utöva både uppdraget som diakon och uppdraget som präst ska behörigheten som diakon vara vilande när han eller hon är anställd som präst.

Den som har en vilande behörighet får inte utöva uppdraget som

diakon. Bestämmelserna om tystnadsplikt för diakon gäller inte när behörigheten är vilande.

Den som har en vilande behörighet kan trots detta förklaras behörig att anställas på en befattning som diakon.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2015.

Motivering

Svenska kyrkans vinningstjänst är indelad i de tre teologiskt parallellställda uppdragen präst, diakon och biskop. Det framgår av hur de beskrivs i 1997 års vigningsordningar och den tydande text som kyrkomötet infogade före ordningarna:

Kyrkans vigningshandlingar är ett uttryck för att Kristus genom Anden inom Guds folk för evangeliets skull kallar människor till livslång tjänst. Denna kallelse bekräftas genom kyrkans vinning.

Vigningarna till biskop, präst och diakon är likvärdiga uttryck för evangeliets fullhet och för kyrkans uppdrag utifrån detta evangelium, som skall gestaltas i såväl ord som handling.

Med 1999 års kyrkoordning infördes en kyrkorättslig reglering som innebar att uppdragen förtydligades genom inledningstext och bestämmelser. Den kyrkorättsliga regleringen tydliggör samtidigt att de tre uppdragen inte är helt parallellställda när det gäller befogenheter och ansvar. Det tydligaste exemplet på det är att den som ska vigs till biskop dessförinnan måste vara vigd till präst.

Den kyrkorättsliga regleringen liksom vigningsordningarna uppställer inga hinder för byte av uppdrag inom vinningstjänsten. Det har dock visat sig uppstå oklarheter när någon som redan är vigd till uppdragen präst och diakon vill byta mellan dessa uppdrag. I biskopsbrevet *Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan*, 2014, beskrivs vad som anses gälla ur ett antagningsperspektiv:

Byte av uppdrag inom vinningstjänsten

Vinningstjänsten är en, vilket bland annat kommer till uttryck när någon måste förklaras obehörig av ett domkapitel eller ansvarsnämnden för biskopar. En sådan obehörighetsförklaring gäller hela vinningstjänsten, inte enbart ett uppdrag inom vinningstjänsten.

Däremot är det möjligt att vigs till och vara behörig till mer än ett uppdrag. En diakon kan bli präst och en präst bli diakon. När en sådan förändring ska ske behövs en ny antagningsprocess, eftersom kallelse och innehåll är olika i uppdragen.

När någon går in i ett nytt uppdrag finns inget tvång att lämna behörigheten i det tidigare uppdraget. Däremot är det viktigt för församlingens skull att en person enbart tjänstgör i ett uppdrag. Bland annat är tystnadsplikten olika för prästen och diakonen.

Det normala är att den som vigs till ett visst uppdrag fortsättningsvis tjänstgör i det uppdraget. Oklarheter och vissa formella problem uppstår när någon med dubbel behörighet byter tillbaka till det första vigningsuppdraget. De befogenheter som uppdragen ger skiljer sig åt. Sakramentsförvaltningen är knuten till uppdraget som präst. Tystnadsplikten är olika för de båda uppdragen. Till det kommer att endast

den som är behörig präst enligt kyrkoordningen kan erhålla vigselrätt genom Kammarkollegiet. För tjänstgöringen och människors trygghet i mötet med kyrkans vigda tjänare behöver det vara tydligt om någon tjänstgör som präst eller som diakon.

Vid samtal i biskopsmötet har det därför framkommit önskemål om att övergången när någon byter uppdrag ska kyrkorättsligt förtydligas. Det ska endast vara möjligt att tjänstgöra endera som diakon eller präst. Med tanke på vignings-tjänstens enhet och att uppdragen teologiskt ska vara parallellställda bör den som byter uppdrag inte förlora behörigheten till ett uppdrag. Lösningen bör istället vara att det blir fråga om en vilande behörighet till det gamla uppdraget. Om behörigheten senare aktualiseras behöver inte vigningslöften avläggas på nytt.

De bestämmelser i kyrkoordningen som behöver ändras finns i 31 kap. 1 § när det gäller uppdraget som präst och i 32 kap. 1 § för uppdraget som diakon. Mitt förslag innebär att den tidigare behörigheten automatiskt blir vilande när någon är anställd som präst respektive diakon. Av 34 kap. 8 §, jfr 14 §, preciseras vad som avses med diakon:

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som diakon enligt bestämmelserna i 32 kap. får vara anställd som diakon eller på en befattning med benämning där ordet diakon ingår eller en där sådan behörighet på annat sätt har angetts som villkor för anställning.

Mitt förslag till ändring i kyrkoordningen innebär också att den som vigs till ett uppdrag och anställs får en vilande behörighet till det föregående vigningsuppdraget. Detta förblir vilande tills dess att behörighetsförklaring ges av domkapitlet i samband med anställning.

Söderhamn den 1 juli 2014

Ragnar Persenius, biskop

Kyrkomötet
Motion 2014:16
av Ylva Wahlström m.fl.

Ekoteologisk professur

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att möjliggöra införandet av en ny professur i ekoteologi vid något av universiteten i vårt land.

Motivering

Klimat- och miljöproblemen blir alltmer överskuggande för mänskligheten, för skapelsen i sin helhet och för jordens överlevnad. Koldioxid- och metanutsläppen gör att jordens medeltemperatur stiger alltmer med följd att översvämningar, torka, häftiga oväder ökar, att livsbetingelserna för både människor, djur och natur försämras och ibland katastrofer inträffar. Detta beror på våra utsläpp av växthusgaser genom vår bilism, flyg, vissa industrier, nötkreatur i lantbruket med mera.

Oftast drabbas de mest fattiga områdena på jorden av dessa katastrofer och spär ytterligare på fattigdomen och nöden och skapar också motsättningar mellan folkgrupper. Utrotningen av djur och växter ökar i en accelererande fart och försämrar också våra levnadsbetingelser. Detta har vi från skapelsen att förvalta till kommande generationer.

Enligt klassisk kristen etik har vi ett särskilt ansvar att värna allt som är svagt och utsatt. Det finns många väsentliga bibelställen i både GT och NT som visar på detta; det är centralt i Jesu liv, död och uppståndelse.

När en professur i ekoteologi inrättas vid något av universiteten utvecklas detta tänkande och denna etik för att stimulera teologer, blivande präster med flera till att infoga detta i sin teologi, etik, förkunnelse och i hela sin livsföring. Kyrkan kommer att på detta sätt bli en viktig aktör i miljökampen, genom att ha tillgång till en väl utvecklad skapelseteologi, ekoteologi och etik för mänsklighetens överlevnad. Detta skulle också förstärka församlingarnas vilja att aktivt agera lokalt för den globala skapelsen. Och till hjälp för alla kämpande människor i sjukdomar och lidande under miljökatastrofer.

När det gäller den tidigare motionen 2012:8 angående ekoteologi innehåller denna nya motion ett nytt förslag att införa en ekoteologiprofessur.

Vi vet att kyrkostyrelsen inte förfogar över rätten att tillsätta professorer, men vi vet att med ärkebiskopen i spetsen är det många frågor där Svenska kyrkans ledning är aktivt påtryckande och opinionsbildande.

Tankar kring barnkonsekvensanalys: med ett kristet skapelseperspektiv värnas de mest sårbara bland människor, djur och natur. Därför är ekoteologi på kristen grund så livsavgörande för allt levande, inte bara för våra kommande barnbarn.

Mot 2014:16

Barnen behöver hitta till Edens lustgård eller till naturen igen. Hon är vår moder, med hjälp av stjärnornas stoft från fadern.

Stockholm den 30 juni 2014

Ylva Wahlström (MPSK)

Carl-Henrik Henriz (MPSK)

Lena Klevenås (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:17
av Karl-Gunnar Svensson

Ringning i kyrkklockor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer för ringning i kyrkklockor vid andra tillfällen än i samband med gudstjänst.

Motivering

I Jönköping ringdes det i kyrkklockorna som protest mot en demonstration. Det var mot rasism som angavs som orsaken. Aktionen blev mycket uppmärksammasad och visade på vad vi i Svenska kyrkan kan göra för att tydligt hävda alla människors lika värde, att Gud älskar alla människor lika mycket och att Gud inte tar hänsyn till person som Paulus skriver i Galaterbrevet 2:6 och Efesierbrevet 6:9. Under Almedalsveckan gjordes en liknande aktion med kyrkklockor mot rasism.

Jag menar att det är väsentligt att vi som kyrka ger uttryck för människans lika värde på de sätt som kan anses vara lämpliga. Vi har möjlighet till uttalanden, till att demonstrera och vi har möjlighet till tydligt ställningstagande genom att ringa i kyrkans klockor. Men när det gäller att ringa i kyrkans klockor vid andra tillfällen än vid gudstjänst, finns det inga riktlinjer för att underlätta för kyrkoråd att fatta beslut om klockringning.

Frågan vem som ska besluta om att ringa i kyrkans klockor, när det inte sker i samband med gudstjänster, har tagits upp i Svenska kyrkans överklagandenämnd. Den 17 januari 2007 beslöt överklagandenämnden att klockringning i samband med gudstjänst ligger på kyrkoherden att besluta om efter samråd. Men övrig klockringning borde rimligen vara kyrkorådets sak att besluta om såvida inte kyrkorådet har delegerat uppgiften till kyrkoherden. Så kan jag tolka beslutet i överklagandenämnden.

I Överklagandenämndens ärende med nummer ÖN46-2006 står det bl.a.:

Enligt vad som redogjorts för ovan kan kyrkoherdens beslut även tolkas så att det kan anses innefatta ett förbud mot klockningar som inte sker i direkt anslutning till huvudgudstjänsten.

Enligt Överklagandenämndens mening kan sådana klockringningar däremot inte anses ha ett sådant omedelbart samband med huvudgudstjänsten att de kan anses vara en del därav.

Det ingår därmed inte i kyrkoherdens befogenheter att fatta beslut därom utan skall bestämmas av kyrkorådet inom ramen för det i 2 kap. 5 § kyrkoordningen angivna kompetensområdet.

Överklagandet skall således bifallas på så sätt att kyrkoherdens beslut upphävs till den del det kan anses omfatta klockringningar som inte sker i direkt anslutning till huvudgudstjänster.

Frågan om klockringning har varit aktuell vid flera tillfällen tidigare och det kan i vissa fall vara tydligt att det behövs riktlinjer för att ge stöd för klockringning vid andra tillfällen än i samband med gudstjänst.

Frågan om klockringning har varit uppe bl.a. i Lunds stift. 2004 stod det att läsa i Ystads Allehanda:

Stiftsjurist Erik Ski i Lunds stift säger till YA att det inte finns några generella riktlinjer från stiftets sida när det gäller klockringningen.

– Det beslutas lokalt och har mestadels att göra med vilken tradition som finns på platsen. Lunds stift följer utvecklingen i Ystad men har i dag inga planer på att ta upp en diskussion kring klockringningen.

– Om jag bygger ett hus bredvid järnvägen kan jag inte efteråt komma och klaga på tågen, säger kontraktsprost Håkan Wilhelmsson i Lunds domkyrka. I domkyrkan rings det på liknande sätt som i Mariakyrkan i Ystad. Det gäller både morgonringningen klockan 8 och kvällsringningen klockan 21. Sedan slår klockorna dygnet runt en gång i kvarten med tidsangivelse varje heltimme genom lika många klockslag.

När det gäller klockringning borde det finnas riktlinjer som stöd för beslut när det gäller klockringning som inte sker i anslutning till gudstjänst eller tacksägelse.

I andra frågor tar vi tydlig ställning för människors integritet och värde och beslutar bl.a. om etiska riktlinjer i ekonomiska frågor. Som kyrka ställer vi upp på alla möjliga sätt för att stödja och hjälpa människor i utsatthet och kränkning. Som kyrka vill vi vara en tydlig röst i samhället för människors lika värde. Möjligheten att visa det kan ta sig i uttryck på många olika sätt, ett av dem kan vara det som nu har uppmärksamrats, att ringa i kyrkans klockor för människor lika värde och mot rasism. Vid vilka sådana tillfällen borde det kunna anses vara lämpligt att ringa i kyrkans klockor?

Det vore bra om kyrkostyrelsen kunde ta fram riktlinjer med rekommendationer för användandet av att ringa i kyrkans klockor i vår tid vid andra tillfällen än vid gudstjänst.

Träslövsläge den 1 juli 2014

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2014:18
av Birgitta Söderfeldt m.fl.

Socialt företagande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om hur Svenska kyrkan ska hantera frågor kring socialt företagande. Utredningen ska ta fram riktlinjer om hur anknytningen till församling eller stift ska ske samt tydliggöra etiska och sociala krav på socialt företagande med anknytning till Svenska kyrkan.

Motivering

Sedan några år tillbaka har en mångfald så kallade sociala företag etablerats i Sverige. Flera sociala företag har koppling till Svenska kyrkan. Syftet med ett socialt företag är att erbjuda personer med olika former av arbetshinder en utslussning mot arbete och/eller studier och företaget får ersättning från Arbetsförmedlingen och/eller andra myndigheter för de personer som finns i verksamheten. Omvittnat är att detta kan vara positivt och erbjuda en reell möjlighet att komma i arbete eller studier. Det finns också kritik där man bland annat pekat på den höga ersättningen till företaget i relation till en låg ersättning till arbetstagaren. Det finns risk att företag med koppling till ideell eller kyrklig verksamhet får arbetsuppgifter som annars skulle utföras av vanligt anställda personer utfört till en låg kostnad. Höga ersättningar till arbetsledande personer inom socialt företagande har också förekommit. Det har även kommit kritik från småföretag på orter med sociala företag att konkurrensen blir snedvriden t.ex. om en verksamhet kan driva café med nästa inga lönekostnader.

Svenska kyrkan bör i sin verksamhet med sociala företag vägledas av högt ställda krav på etik, respekt för fackliga och arbetsrättsliga villkor, brukarinflytande och ha en transparent ekonomi kring verksamheten. Nationella riktlinjer för denna typ av verksamhet behövs som vägledning för församlingar och stift.

Stockholm den 4 juli 2014

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Emilia Lindstrand (ViSK)

Kekke Paulsson (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:19
av Birgitta Söderfeldt m.fl.

Tillgänglighet i Svenska kyrkans kyrkor och andra lokaler för hundar för funktionshindrade

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala sig för att ledarhund, assistanshund, servicehund eller signalhund är välkomna med sin förare i Svenska kyrkans kyrkobyggnader och andra lokaler.

Motivering

Svenska kyrkan ska vara en tillgänglig kyrka och detta gäller även tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar. En liten grupp av dessa personer – främst synskadade – har en hund som hjälpmedel. Totalt rör det sig i Sverige om ca 300 ledarhundar för synskadade och dessutom ca 100 hundar för andra grupper med funktionsnedsättningar. Synskadade med ledarhund har vittnat om att de nekats komma in på gudstjänster, förrättningar och andra samlingar i kyrkor och församlingshem. I vissa fall har detta upplevts som mycket kränkande av den drabbade som förmenats att närvara vid en viktig familjetilldragelse.

Genom att gruppen är liten kan det vara svårt för varje kyrkvärd, vaktmästare eller präst att veta hur man ska hantera situationen när en person med ledarhund eller annan hund för funktionshindrade ska besöka kyrkan. En lösning på problemet är att kyrkomötet uttalar sig för att ledarhund, assistanshund, servicehund eller signalhund får medfölja och hundföraren tar med en kopia på detta uttalande och visar berörd personal. På detta sätt fungerar det i dag i butiker och restauranger där det finns ett EU-beslut om tillgänglighet som hundföraren kan visa upp.

En fråga som ofta diskuteras är om tillgänglighet för hundar kan utgöra ett hinder och/eller risk för hundallergiker. Frågan har utretts och det är mindre än 1 % av befolkningen som har en allergi mot hund. Risken att en hundallergiker och en ledarhund, assistanshund, servicehund eller signalhund ska råka hamna i samma lokal är alltså liten. I de fall det ändå skulle ske finns en överenskommelse mellan Allergiförbundet och Synskadades riksförbund som går ut på att problemet ska lösas av de inblandade personerna med ömsesidig respekt för varandra och att man inte önskar riktlinjer från utomstående eller myndigheter.

Stockholm den 4 juli 2014

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Emilia Lindstrand (ViSK)

Kekke Paulsson (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:20
av Elsa Christersson

Att möta människor på kyrkogårdarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta ett projekt för att värna om kyrkans möten med människor via våra kyrkogårdar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta medel för en projektgrupp där det, förutom förtroendevalda och tjänstemän via kyrkokansliet, också bör ingå en landskapsarkitekt/ingenjör eller motsvarande, samt att avsätta medel för att ersätta försöksförsamlingar för det merarbete som projektet kan komma att innebära.

Motivering

Våra kyrkogårdar ligger där vackra, ofta välskötta, ofta i centrum och inbjuder till besök i lugn och ro, utan att ställa några krav. En landskapsarkitekt (tillika doktor i pedagogik) vill i tidningen Kyrkogårdar likna kyrkogården vid ett tåg med vagnar för olika ändamål där man kan finna det man vill ha.

På många kyrkogårdar finns utrymme så att olika delar kan avgränsas för olika ändamål och det pågår en arkitektonisk förnyelse där kyrkogårdarnas utseende förnyas och utvecklas.

Men denna motion vill lyfta fram den betydelse som mötesplatser som kyrkogårdarna har. Just kyrkogården är ibland det enda som medlemmarna ser av sin kyrka.

Därför vore det intressant med ett projekt där just möjligheterna till möten görs tydliga. På kyrkogårdarna bör vi från Svenska kyrkan aktivt finnas med och möta människor. Redan idag möter man människor där genom att erbjuda gudstjänster särskilt under allhelgonahelgen.

Fast på många håll och under de flesta dagar är de som arbetar på kyrkogårdarna de enda representanterna för kyrkan som besökarna möter. Projektet skall syfta dels till att förstärka den del av kyrkogårdsarbetarnas yrkesroll som innebär kontakt och dels inspirera andra kategorier till att ibland besöka sina kyrkogårdar.

De församlingar som vill delta meddelar intresse och arbetar sedan tillsammans med kyrkokansliet fram en plan för projektet.

Syftet är att hitta nya vägar för möten och utveckla de som finns. Vissa besökare på kyrkogårdarna önskar bara kontakt i stunden, men detta är också ett tillfälle att berätta om alla de möjligheter som kyrkan erbjuder i form av stöd i svåra stunder, grupper för gemenskap och inre utveckling men också för kreativitet och glädjefull gemenskap. Projektet bör få arbeta kreativt med detta, men projektet bör inte pågå länge, utan målet är att gå över till normal församlingsverksamhet inom tre år.

Mot 2014:20 Barnkonsekvensanalys: även barn besöker kyrkogårdar och detta kan ge många tillfällen att prata om livets svåra frågor och den kristna traditionen.

Kristianstad den 4 juli 2014

Elsa Christersson (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:21
av Jerker Alsterlund

Underlätta för unga att komma in på arbetsmarknaden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta 100 miljoner kronor av det nationella överskottet till att stimulera församlingar att skapa projektanställningar för unga människor.

Motivering

Svenska kyrkan behöver visa att den kristna tro vi vill leva ut, kan ta sig konkreta uttryck som engagerar sig i samhällsfrågor som är relevanta för nutidsmänniskan. Arbetslösheten för unga människor är ett växande problem, som hotar välfärd och utanförskap. Unga människor måste få bekräftat att vuxenvärlden, och framför allt kyrkan, tar ansvar för och visar intresse för den unga människans livsvillkor.

Vi i kyrkan är redan duktiga på att engagera unga människor. Men vi skulle kunna bli bättre på att dokumentera och ge intyg på de utbildningar vi ger exempelvis konfirmandassistenter, så att de kan använda det i sina CV. Ett stort problem för unga är att de har svårt att få arbete trots goda utbildningar i sitt CV, därför att den potentielle arbetsgivaren inte kan värdera den unges arbetsförmåga, när ingen arbetslivserfarenhet finns. Att inte ha några arbetslivserfarenheter blir ett ”moment 22” för den unga människan. Här skulle Svenska kyrkan kunna avsätta 100 miljoner av det nationella överskottet, till att stimulera församlingar att skapa ”korttidsanställningar” (3–4 månader) för att kunna ge unga människor en första arbetslivserfarenhet, som ger referenser som kan leda till andra anställningar. 100 miljoner skulle kunna ge 1 000 arbetstillfällen för unga människor. Kyrkan visar sitt engagemang för viktiga frågor för sina unga medlemmar, genom att gå ut med att visa att vi skapar 1 000 arbetstillfällen för unga, samtidigt som unga människor kan få uppleva att deras engagemang i kyrkan kan leda till anställningar (med därtill hörande referenspersoner) som ger den unge handfast hjälp ut i arbetslivet.

Att stimulera till ett gott samhällsbyggande, förhindra utanförskap för vissa grupper, samt ge möjligheter till helande och upprättelse i en människas liv, måste anses vara något som står i överensstämmelse med vår kristna tro.

Västerås den 8 juli 2014

Jerker Alsterlund (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:22
av Anders Brunnstedt m.fl.

Barnportal på nätet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa en barnportal för Svenska kyrkan på nätet.

Motivering

Barn är idag ofta användare av datorer och nätet. Den inspiration och trosförmedling som barn tidigare upplevde via tryckt material borde idag finna vägar ut på nätet. Svenska kyrkans på nationell nivå officiella närvaro på nätet är främst riktad till vuxna och förutsätter läskunnighet. En barnportal skulle ha barn som målgrupp, och i första hand bygga på andra språk än alfabetets.

Falun den 10 juli 2014

Anders Brunnstedt (POSK)

Anna Ekström (FiSK)

Linda Isberg (POSK)

Maria Lagerman (S)

Mikael Mogren (POSK)

Sofija Pedersen Videke (S)

Lisa Tegby (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:23
av Dan Sarkar

Samtal med romersk-katolska kyrkan inför reformationsjubileet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inleda ekumeniska samtal med romersk-katolska kyrkan.

Motivering

Den ekumeniska kartan ritas om ganska snabbt nu. De senaste årens kulturblandande globaliseringseffekter, EU:s öppna rörlighet och nya resmönster har fått Guds folk att närma sig varandra. Där man förut hatade varandra, krigade mot varandra och tog avstånd från varandra växer det nu fram en ny kärlek till varandra. På gräsrotsnivå – och inte minst bland ungdomar – är det en självklarhet att hitta varandra över samfundsgränserna och se till det som förenar istället för det som skiljer. Frågor som för bara några årtionden sen gjorde det otänkbart med samverkan utgör numera inget hinder för gemenskap och nära samarbete. Problematiskt nog sker det ekumeniska gräsrotsnärmandet ibland tack vare bristen på medveten teologisk reflektion.

Ett belysande exempel (det finns fler!) på den nya gräsrotsekumeniken är relationen till den romersk-katolska kyrkan. För många lutheraner ses påven som en andlig ledare – vem under de senaste 500 åren hade kunnat förutspå en sådan utveckling?

Här har nog inte kyrkoledningarna riktigt hängt med. 1999 undertecknade den romersk-katolska kyrkan och lutherska världsförbundet *GDR, Gemensam Deklaration om Rättfärdiggörelsen* – en milstolpe i det ekumeniska arbetet.

Men efter det har mycket hänt. Eller snarare mycket lite. Efter *GDR* hade samtalen med Rom behövt intensifieras och fler frågor bearbetas. Från vårt perspektiv är det både pastorala, etiska och teologiska frågor som behöver närma sig svar: Om vi ser till ungdomars resande är samtal om nattvardsgemenskap akut; vidare behöver stora etiska frågor som den vetenskapliga utvecklingen väcker belysas internationellt och ekumeniskt; och frågor om bibelsyn och tradition är alltid aktuella.

Från Roms håll har den teologiska diskussionen i framför allt Tyskland efter *GDR* lyft fram ett flertal frågor som man efterlyser mer samtal kring, som t.ex. människosynsfrågan utifrån simul iustus et peccator; sambandet mellan rättfärdiggörelsen och deltagandet i kyrkans liv; dopets frälsande roll utifrån sola fide; sambandet mellan dop och rättfärdiggörelse, o.s.v. Se fler exempel på:

<http://signum.se/gemensam-deklaration-om-rattfardiggorelselaran-2/>.

I Sverige förs samtal med Stockholms katolska stift med utgångspunkt i dokumentet *From Conflict to Communion*. Men reformationsfirandet manar oss till

Mot 2014:23   ett bredare samtal: som (numera näst-)största medlemskyrka kan Svenska kyrkan gott ta initiativ till att Lutherska världsförbundet inleder ekumeniska samtal med Rom. Utifrån ekumenikkapitlet i kyrkoordningen är det angeläget att vi gör vad vi kan för att det ekumeniska klimatet ska gå mot en global uppvärmning.

Broby den 12 juli 2014

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:24
av Dan Sarkar och Anders Roos

Definiera "rikstäckande verksamhet"

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram mätbara definitioner av begreppet "rikstäckande verksamhet".

Motivering

Enligt 2 § i lagen om Svenska kyrkan (1998:1591) är Svenska kyrkan "en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet".

Vad innebär det att bedriva rikstäckande verksamhet? Staten ålägger oss inte att definiera det, men för vår egen skull skulle det vara bra att formulera det. Med tanke på avstånden i vissa glesbefolkade områden kan det knappast innebära att varje människa i Sverige ska kunna ha obegränsad tillgång till kyrkans fyra grundläggande verksamheter (gudstjänst, undervisning, diakoni, mission) ... Men borde det inte finnas någon sorts miniminivå, till exempel en gräns för hur stort avståndet till närmaste regelbundna gudstjänstmöjlighet får bli för en viss procent av församlingsborna för att vi fortfarande ska kunna kalla vår verksamhet rikstäckande?

Vi tappar ca 1 procent av medlemmarna per år och gudstjänstdeltagandet har halverats på drygt 20 år. Mätbara mål behövs som statistiskt underlag vid budgetplanering, strategitänkande, prioriteringsavvägningar, församlingssammanslagningar och motivering till nysatsningar – alltså en hjälp både att mäta kvantiteten och säkra kvaliteten framöver.

Broby och Sollentuna den 12 juli 2014

Dan Sarkar (FK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:25
av Dan Sarkar och Berth Löndahl

Öppna för "Fresh Expressions"

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en rapport som uppmuntrar till nya uttryck för att vara kyrka.

Motivering

I England ställde sig anglikanska kyrkans General Synod år 2004 bakom rapporten *Mission-Shaped Church* och förband sig att verka för att nå människor som ännu inte är medlemmar i kyrkan.

Väl medvetna om att nytt liv i församlingarna inte skapas genom direktiv ovanifrån, var man lika medveten om att kyrkans övergripande nivåer måste göra allt för att ge plats åt liv att spira underifrån:

Fresh Expressions betjänar dem som är utanför kyrkan, lyssnar till människor inifrån deras egen kultur, prioriterar lärjungaskap och formar kyrka/bygger församling.

På förra årets teologdag i Lunds stift presenterade rapportens författare, biskop Graham Cray, resultatet hittills: hundratals nya församlingar har växt fram och en stor del av de blivande prästerna rekryteras från församlingar som arbetar med "Fresh Expressions". Arbetet har skapat en anda av hopp och framtidstro också på ställen där kyrkan tidigare hade svårt att nå människor. För färsk statistik, se: www.churchgrowthresearch.org.uk/progress_findings_reports.

Konceptet kan naturligtvis inte kopieras rakt av till svenska förhållanden. Vi har redan mycket av vad de saknar och de har mycket som vi saknar. Ett visst samordnat arbete kring "Fresh Expressions" pågår redan bland annat mellan Lunds och Skara stift, men det som givit både legitimitet och kraft åt och skapat möjligheter för "Fresh Expressions" i England är de centrala instansernas initiativ, stöd och vilja att uppmuntra nya uttryck för att vara kyrka. Det vi efterlyser i Svenska kyrkan är ett liknande nationellt initiativ som öppnar för lokal mission bland dem som Svenska kyrkan idag har särskilt svårt att nå, d.v.s. ickekyrkliga, före detta kyrkliga, invandrare och ungdomar.

Broby och Malmö den 12 juli 2014

Dan Sarkar (FK)

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:26
av Mats Hagelin och Margareta Nisser-Larsson

Översyn av antalet ledamöter i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta utreda och lämna förslag till ändring i kyrkoordningen avseende ett minskat antal ledamöter i kyrkomötet.

Motivering

Under de senaste åren har fler och fler kyrkomötesledamöter påtalat hur tungrodda mötena är. Man har också ifrågasatt de stora kostnader som är förknippade med mötena.

Av Centralstyrelsens skrivelse till 1999 års kyrkomöte (CsSkr 1999:3) med förslag till kyrkoordning framgår att de flesta remissinstanser uttalade att de vill se en minskning av kyrkomötet, dels för att minska kostnaderna, dels för att förbättra arbetsformerna.

I tidigare överväganden från Organisationsutskottet (betänkande O 2002:12) föreslås ett utredningsuppdrag där man gör en total översyn över kyrkomötet och dess arbetsformer. Utskottet anser att någon utredning inte bör ske förrän nuvarande ordning varit i kraft i så lång tid att nödvändiga slutsatser kan dras.

Nu är det 2014 och nuvarande ordning har varit i kraft ett antal år. Med alla de erfarenheter som finns samlade anser vi att tiden är mogen för en total översyn över kyrkomötet, antalet ledamöter och dess arbetsformer.

Simrishamn och Alster den 3 juli 2014

Mats Hagelin (BA)

Margareta Nisser-Larsson (BA)

Kyrkomötet
Motion 2014:27
av Dag Sandahl

Församlingarnas arbete med flyktingar och asylsökande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt ordna former för ekonomiskt bistånd till församlingars arbete med flyktingar och asylsökande.

Motivering

När det plötsligt öppnades ett flyktingboende i Rävlanda församling samordnades Svenska kyrkans, Ekumeniakyrkans och Röda Korsets arbete. Svenska kyrkans diakon och därmed församlingen tog samordningsansvaret, som förutom kontakter med de samverkande och myndigheter, också innebar att koordinera de ideella insatser. Många blev engagerade.

Det öppnades ett internationellt café för möten mellan människor, det organiserades klädinsamling och kläderna delades ut.

Flyktingarna som kom var ungefär 200. Efterhand kom nya medan andra flyttade. Prästen på plats menar att flyktingarna och de asylsökande utgjorde 10 procent av församlingens befolkning.

Diakonens arbetsinsats beräknades till 25 procent av tjänsten. Därtill kom prästs medverkan. För denna plötsliga meraktivitet hade inga resurser kunnat avsättas tidigare eftersom beslutet om öppnande av en förläggning togs skyndsamt.

Församlingar skulle behöva en resursförstärkning när ett flyktingboende plötsligt öppnas på orten. Denna resursförstärkning skulle kunna ordnas så att den nationella nivån ger sitt ekonomiska stöd åt församlingen så länge staten driver verksamheten. Det tycks som om länsstyrelsen i Västra Götaland särskilt ställt frågor om hur civilsamhället kan medverka i arbetet. Svaret kan för Svenska kyrkan ges i handfast praktikalitet i det lokala och genom ekonomisk support från nationell nivå.

Detta kräver en enkel organisation, där församlingen utan dröjsmål ska kunna rekvidrera ekonomiskt stöd från nationell nivå och redovisa hur medlen använts.

Ska Sverige ta emot 80 000 asylsökande detta år, krävs alla goda krafterns insatser och det stöd som kan ges, måste vara enkelt att få och enkelt att redovisa. Hur teknikaliteter och transparens ska skapas är en fråga för handlingskraftiga ekonomer med sinne för konstruktiva problemlösningar.

Moheda den 9 juli 2014

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:28
av Dag Sandahl

Söderblomstipendium

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta ett Söderblomstipendium.

Motivering

I den norska kyrkan finns sedan drygt 20 år det så kallade Olavstipendiet, instiftat år 1993 av Kyrkodepartementet till minne av Kong Olav V och hans engagemang för kyrkan. Stipendiet delas ut en gång om året, efter ansökan, och ska företrädesvis gå till präster i Norska kyrkan. Mottagaren erhåller lön i ett år samt upp till 100 000 kronor i stipendiemedel.

Olavstipendiet syftar till att ge personer med kunskap och erfarenhet från prästerlig tjänst möjligheter att utnyttja dessa erfarenheter inom ramen för ett teologiskt studieprojekt. Studien ska ge inspiration till vidare engagemang i kyrkan och bidra till att öka kunskapen om kyrkans roll i samhället.

Svenska kyrkan befinner sig i en oundviklig nyorienteringsfas. Den typ av frågor som det norska stipendiet syftar till att belysa är nödvändiga att ställa också hos oss. Även för Svenska kyrkan kan det just i detta skede vara motiverat att satsa på ett liknande stipendium – Söderblomstipendiet. Namnet anknyter självfallet till Nathan Söderblom, som blev ärkebiskop för 100 år sedan, år 1914 och inte bara i sin tid en uppmärksammas kyrkoledare.

Ett års lön med 30 000 kronor/månad brutto, för att ta ett enkelt räkneexempel, kostar med sociala avgifter 478 000 kronor. Tillkommer 100 000 kronor i stipendiemedel.

Söderblomstipendiet ska företrädesvis gå till präster i aktiv tjänst i Svenska kyrkan. Berättigad att söka är därför den som är präst i Svenska kyrkan och har minst tre års sammanhängande tjänstgöring bakom sig.

Stipendiet utlyses en gång om året av kyrkostyrelsen.

Fokus för stipendiet är praktisk teologi: det vill säga teologisk-teoretisk reflektion med bäring på kyrkolivet.

Söderblomstipendiet ska på detta sätt bidra till att öka kunskapen om Svenska kyrkans roll i samtid och samhälle.

Stipendiet ska resultera i dels en skriftlig framställning och dels en föreläsning i Uppsala, förslagsvis i anslutning till ett kyrkomöte.

Moheda den 9 juli 2014

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:29
av Dag Sandahl

Sanning och sken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka hur Svenska kyrkans verksamhet för framtiden kan säkras mot PR-kupper som föröder kyrkans trovärdighet.

Motivering

Bloggen *Kyrkliga Ting* kunde avslöja hur PR-firman Westander, som utsett ärkebiskop Antje Jackelén till Almedalens ”hetaste”, följt sin egen PR-handbok att utdela ett pris och därmed skaffat medias uppmärksamhet på enklast tänkbara sätt. Det avslöjades också att denna PR-byrå hade Svenska kyrkan som kund.

När allt kom till allt, tycks det som om Svenska kyrkan genom den betalda PR-insatsen lovordade sig själv. Det som påstods var inte heller riktigt sant, kanske inte ens sannolikt. Det var den för stunden och i egenintresset lämpliga ”sanningen” som gav medial uppmärksamhet.

För en kyrka, som hör till sanningsbranschen, torde det som avslöjats vara förödande. Svenska kyrkan har på ett olyckligt sätt agerat på det vis som är världens vis – och det är knappast visligt.

Det återstår bara att beklaga det inträffade och söka former för att det som skett inte ska kunna upprepas.

Svenska kyrkan och hennes företrädare kan gott förtjäna beröm, men då för något som faktiskt är sant och inte bara en PR-kupp, alltså som bäst ett falsarium i de bästa avsikter.

En trovärdig kyrka kan i mötet med människor och i trohet mot sitt uppdrag och sin Herre inte agera så.

Moheda den 9 juli 2014

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:30
av Dag Sandahl

De odöpta 18-åringarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram konkreta åtgärdsprogram så att de odöpta 18-åringarna får en pastoralt utformad inbjudan till dop.

Motivering

Prosten dr Kjell Petersson beskrev situationen i Svensk Pastoraltidskrift:

Odöpta kyrkomedlemmar är alla de som före den 1 januari 1996 togs upp i kyrkan utan dop, eftersom deras föräldrar var medlemmar i kyrkan. En grov uppskattning är att varje år före 1996 ökade denna grupp med 20 000 personer. Siffran grundar sig på att 1990 tillhörde 89 procent av alla invånare Svenska kyrkan, men endast 70 procent av de som föddes blev döpta. 1996 kan denna grupp ha omfattat uppemot en halv miljon personer, tillhöriga Svenska kyrkan men inte döpta. Eller mer exakt, inte döpta i Svenska kyrkan, eftersom en del döpts i en frikyrka. Ett förhållandevis stort antal döptes i samband med konfirmationen. Sedan kan man anta att de odöpta kyrkomedlemmarna i större utsträckning än de döpta har valt att begära utträde. Men att dessa odöpta kyrkomedlemmar ännu är en stor grupp, flera hundratusen personer, råder knappast något tvivel om.

Sedan den 1 januari 1996 tas barn och vuxna upp i kyrkan genom dop. Detta är huvudregeln. Men det finns också en annan väg, nämligen att bli tillhörig genom anmälan, antingen så att föräldrarna anmäler sitt nyfödda barn, eller att den vuxne själv gör en anmälan att han eller hon vill tillhöra Svenska kyrkan i avvaktan på dop. Enligt uppgift från kyrkokansliet i Uppsala, som tjänstvilligt tagit fram siffran, finns det 671 tonåringar som är odöpta kyrkomedlemmar och som blir 18 år under 2014. Dessa 671 personer har någon gång under sitt liv anmält (genom sina föräldrar) till pastorsexpeditionen att de ska tillhöra Svenska kyrkan. Man kan anta att varje år utökas denna grupp med 400–500 personer. Ordningen som infördes 1996 innebär alltså att man fortfarande kan bli medlem och kvarstå som medlem i Svenska kyrkan hela livet utan att bli döpt. Men i förhållande till den andra gruppen odöpta, de som blev medlemmar enligt de gamla bestämmelserna, är denna grupp liten, kanske i nuläget sammanlagt 10 000 personer.

Enligt kyrkoordningen (19 kap. 9 §) ska kyrkoherden tillskriva de som anmälts som kyrkomedlemmar som barn innan 18-årsdagen:

”Församlingens kyrkoherde ska informera unga personer som tillhör Svenska kyrkan utan att vara döpta om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dopundervisning och dop. Detta ska alltid göras året före 18-årsdagen”. I vilken utsträckning detta skett och sker är oklart. Det troliga är att det glöms bort – på församlingsnivå handlar det kanske om en eller två personer. Dessa odöpta medlemmar finns ju kvar i kyrkan även efter att de fyllt 18 år.

Sedan finns gruppen antecknade. I Matrikel för Svenska kyrkan förklarar man den tredje siffran som anges för varje församling (den första är folkmängden, den andra är antalet medlemmar i Svenska kyrkan) så här: ”det totala antalet antecknade i församlingen. Med antecknad menas t.ex. barn som inte tillhör kyrkan men vars föräldrar gör det eller föräldrar som inte tillhör kyrkan men vars barn gör det”. Denna anteckning regleras av kyrkostyrelsen (kyrkostyrelsens beslut 2009:9 om kyrkobokföring, 2 kap, 2 paragrafen): ”Om barnet inte tillhör Svenska kyrkan ska anges att registreringen har skett i avvaktan på dop eller meddelande om kyrkotillhörighet”. De barn som är antecknade är inte medlemmar och den anteckning som finns om dem (anteckning i avvaktan på dop) och deras föräldrar tas med automatik bort den dag de fyller 18 år. De försvinner då ur Svenska kyrkans register.

Antalet antecknade tonåringar som blir 18 år 2014, födda 1996, är 8 117 personer, enligt uppgift från kyrkokansliet. De är alltså mer än tio gånger så många som de som blivit medlemmar genom anmälan. Dessa antecknade, icke kyrkotillhöriga och icke döpta, är uppskattningsvis en grupp om åtminstone 100 000 personer, förmodligen flera. Att de antecknats beror på kyrkostyrelsens anvisningar där det heter: ”Om barnet inte tillhör Svenska kyrkan ska anges att registreringen har skett i avvaktan på dop eller meddelande om kyrkotillhörighet”. Det är denna grupp som datainspektionen menar inte borde finnas i kyrkobokföringen, eller i varje fall kraftigt reduceras.

Svenska kyrkan menar att det är genom dopet som den enskilde tas upp i kyrkan. Samtidigt finns det, som visats ovan, en stor grupp människor som tillhör Svenska kyrkan men utan att vara döpta – ”i avvaktan på dop”, som det brukar formuleras. Vidare finns inte så få, främst barn och ungdomar, antecknade i de kyrkliga registren. För alla dessa, både de odöpta och de antecknade, finns namn och adress lätt tillgängliga i kyrkobokföringen.

Det är alltså förhållandevis lätt att kontakta alla dessa. Att skicka ett brev är inget större arbete. Man skulle kunna börja ett sådant brev med att nämna att i de kyrkliga registren står adressaten som odöpt, och fråga om detta stämmer. Skulle den tillfrågade vara döpt, även om det inte skett i Svenska kyrkan, är det viktigt att detta antecknas i kyrkoboken. Om adressaten är odöpt kan församlingen erbjuda undervisning i kristen tro och kyrkans lära; en undervisning som kan leda fram till dop.

Om dopet är det viktigt att tala i tid och otid, att påminna varje döpt om dopets stora gåva och att tala om för de som ännu är odöpta hur vägen till dopet ser ut.

Moheda den 9 juli 2014

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:31
av Dag Sandahl

Medieutredning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en medieutredning.

Motivering

Tidningen Vår Kyrka blev på 1950-talet den moderna tidningen för Svenska kyrkan och var tänkt som ett verktyg för att möta samtida behov både i Svenska kyrkan och hos läsarna. Vår Kyrka kunde som bäst redovisa en upplaga kring 60 000.

Efter en utredning sedan Vår Kyrka tappat i upplagesiffror kom Kyrkans Tidning till. Därmed las ett antal stiftspublicationer ner för att i stället bli en stiftssida i Kyrkans Tidning. Tanken var nog att MED, den sammanslagna tidningen för de institutioner som ägnade sig åt mission, ekumenik och diakoni och haft egna informationsblad, kunde upphöra och Kyrkans Tidning ge denna information. Var Kyrkans Tidning som bäst uppe i en upplaga på 54 000? Nu kan man förstå att upplagan är väsentligt lägre, ambitionsnivån blir därefter och målgruppen blir närmast inomkyrklig.

Kyrka och Folk är en annan kyrklig veckotidning, utgiven av Kyrkliga Förbundet med en målgrupp som inte är begränsad till anställda och förtroendevalda utan närmast riktar sig till ”kyrkfolk”.

Med dessa två tidningar är det svenskkyrkliga utbudet av veckotidningar redovisat.

Teologiska facktidningar kan ges ut var fjortonde dag, Svensk Pastoraltidskrift eller månadsvis, Svensk Kyrkotidning. Till detta kommer mer sällan utgivna fackorgan som Svensk Teologisk Kvartalsskrift med fyra nr/år. Det är uppenbart att de teologiska facktidningarna har närmast överraskande små upplagor. Det verkar som om präster inte är så roade av att läsa inom sitt teologiska fack.

Till denna situation kommer den omtalade krisen för papperstidningen. Hur möter Svenska kyrkan det nya medielandskapet, vilket det nu är?

Här finns uppenbarligen ett helt problemkomplex att arbeta igenom. För att Svenska kyrkan ska kunna vara med bland framtidens medier är det dags för en ny kyrklig medieutredning, där frågan om de kyrkliga tidningarnas framtid ställs men också frågan vilka medier Svenska kyrkan för framtiden kan använda i mötet med människor. Frågorna är mer än angelägna.

Moheda den 9 juli 2014

Dag Sandahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:32
av Lars-Ivar Ericson

Kretsloppstankepris

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta och utforma kriterier för ett kretsloppstankepris som ska utdelas till församling eller församlingsanställd som tagit goda initiativ för att förverkliga kretsloppstanken.

Motivering

Det är viktigt att uppmärksamma hur vi på bästa sätt hushållar med jordens resurser och bidrar till en varaktig och hållbar utveckling till kommande generationer. Jorden och jordelivet är heligt och kyrkans uppgift är att på bästa sätt vårda skapelsen. Miljöfrågan tillhör kyrkans viktiga framtidsfrågor.

Det är bra att församlingarna mer och mer upptäcker hur viktigt det är att investera i miljötänkande och alla goda förslag är värda att uppmärksammas. Som exempel kan nämnas investeringar i vindkraft och solenergi, återanvändning av gravstenar, rättvisemärkt kyrkkaffe, energibesparande åtgärder som fjärrstyrning av lokalers värme osv.

Runtom i landet förverkligas dessa idéer och nya åtgärder föreslås. Detta goda arbete kan uppmärksammas mera genom inrättande av ett kretsloppstankepris.

Tyringe den 6 juli 2014

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:33
av Mats Nilsson

Avkastningen på prästlönetillgångarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över regelverket för utjämningsystemet för att optimera avkastningen från prästlönetillgångarna.

Motivering

Med de prognoser för framtiden vad det gäller medlemstal och ekonomi är det av största vikt att optimera möjliga inkomster till Svenska kyrkan. Prästlönetillgångarna är en mycket viktig inkomstkälla till kyrkans verksamhet. Med det nuvarande systemet är det stor risk att den del som tillfaller stiftens blir målet för avkastningen från prästlönetillgångarna i varje stift. Mycket av tillgångarna är skog och avkastning därifrån. Över tid varierar konjunkturen vilket gör att priset och efterfrågan på produkterna blir mer eller mindre eftertraktade. Som förvaltare av skog vill man ha ett så jämnt flöde som möjligt och i stort omsätta den långsiktiga tillväxt som sker. Det finns dock handlingsutrymme, genom att avverka lite mer när det är högkonjunktur och lite mindre när priset är sämre. Här ligger fällan med det nuvarande systemet. För att ”fylla målet” behövs mindre kvantitet när det är ett högt pris och mer när det är ett lägre pris. Det borde vara en självklarhet att man från stiftens ska vara solidarisk mot utjämningsystemet. Nu är dock verkligheten så att alla är sig själv närmast och helst inte betalar ”skatt”.

Det måste löna sig att vara effektiv och ge fördelar till dem som jobbar bra och tillför kyrkan resurser. En tanke skulle kunna vara att stiftens får behålla 50 procent av den del som går till kollektivet. Ett liknande system skapar och ger positiva vibbar att det lönar sig att vara effektiv och på så sätt optimera lönsamheten.

Vislanda den 13 juli 2014

Mats Nilsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:34
av Mats Nilsson

Internationellt församlingsutbyte

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta 1 miljon kronor till varje stift för internationellt församlingsutbyte.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa kriterier för hur pengarna ska användas.

Motivering

Det finns församlingar som har internationella utbyten. Som exempel har vår församling utbyte med Costa Rica. Vi har vid flera tillfällen haft besök därifrån. Nu planeras återbesök. I en liten församling är det svårt att kunna finansiera det inom tillgänglig budget. Det finns möjligheter att få externa pengar för anställda men för lekmän är det svårare.

I en första omgång borde 1 miljon till varje stift vara något att börja med. Bidraget bör vara en delfinansiering av projektet. Bidraget bör vara riktat mot utbytesverksamhet.

Vislanda den 13 juli 2014

Mats Nilsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:35
av Anders Roos m.fl.

Kristna i Mellanöstern

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att omdisponera de medel som avsatts för bostadsbyggande på Olivberget i Jerusalem så att de istället kan vara till stöd för förföljda kristna i Mellanöstern.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att intensifiera arbetet till hjälp åt förföljda kristna i världen, främst i Mellanöstern.

Motivering

Under de senaste åren har kyrkomötet behandlat och avslagit motioner om situationen för de kristna i Mellanöstern. Förföljelserna mot kristna i Mellanöstern, och flykten av kristna från samma område har dramatiskt ökat under senare år. Situationen är akut inte minst för kristna i Syrien och Irak. Det är viktigt att starka röster höjs för att belysa och säkra deras situation.

Samtidigt har situationen för kristna i andra delar av världen väsentligt förvärrats. En belysande genomgång av situationen i olika delar av världen görs i boken *The Global War on Christians* av John L. Allen jr., som är "senior correspondent" för National Catholic Reporter.

Svenska kyrkan har genom Sveriges Kristna Råd ett gott samarbete med kristna i Sverige som kommer från områden där förföljelserna är svåra och där människor riskerar sina liv "bara för att de är kristna".

Det är viktigt att ett så samlat förhållningssätt som möjligt finns från kristna i Sverige. De internationella kontakter och kanaler som finns tillgängliga måste användas för hjälp och stöd åt kristna som förföljs, fängslas, torteras och i många fall dödas var det än sker i världen. Större ansträngningar och mer hjälp än vad som görs och ges i dag måste till.

Det är viktigt att saklig information om förhållandet för kristna runt om i världen ges så att mediebilderna blir tydliga. Svenska kyrkan och Sveriges Kristna Råd är viktiga i allt detta.

Kyrkomötet har genom beslut avsatt 30 miljoner kronor för bostadsbyggande på Olivberget i Jerusalem. Detta projekt har tyvärr, främst beroende på krångliga regler och besvär med myndigheter, inte ännu kunnat realiseras. Dessa medel borde kunna om disponeras för att på olika sätt vara till stöd till förföljda kristna på andra håll i Mellanöstern. Om bostadsprojektet på Olivberget i en framtid kan realiseras borde nya bidrag från Svenska kyrkan kunna avsättas.

Mot 2014:35 Sollentuna den 15 juli 2014

Anders Roos (POSK)

Bertil Persson (POSK)

Bertil Murray (FK)

Berth Löndahl (FK)

Marie Rydén Davoust (POSK)

Ragnhild Bertius (POSK)

Sofia Rosenquist (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:36
av Anders Roos m.fl.

Politik och religion i Mellanöstern

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över det av kyrkomötet antagna dokumentet *Guds vägar* samt att om behov finns återföra dokumentet till kyrkomötet 2015 för förnyat beslut.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att belysa om det finns teologiska skiljaktigheter och motsättningar mellan av kyrkomötet antagna dokument och andra rekommenderade skrifter och beslutade policyer beträffande situationen i Mellanöstern. Resultatet av detta arbete redovisas till kyrkomötet 2015.

Motivering

Jerusalem är världens centrum. Så visas det på medeltida kartor där övriga delar av världen växer ut som kronblad i en blomma. Det är en vacker bild, men den har också visat sig kunna vara en förgiftande växt.

På något sätt har det blivit så att Jerusalem med omgivande landområden alltid har varit i fokus var än andra religiösa, politiska och ekonomiska centra växt upp i världen. Alltid har människor historien igenom tvingats förhålla sig till situationen i Mellanöstern och kampen om inflytande har varit och är hård. Genom olika dokument och uttalanden har de många försökt beskriva sin egen position, kanske ofta för att skapa sin egen identitet, men också för att försöka vara en del i de processer som arbetat för förståelse, fred, frihet och rättvisa åt de många.

Svenska kyrkan har genom åren försökt dra sitt strå till stacken. Inte minst genom en närvaro i området, genom täta kontakter med kyrkor i regionen, genom dokument, rekommenderade studier och genom antagna policyer. Mycket av detta är viktigt och lovvärt.

Svenska Teologiska Institutet (STI) har under mer än ett halvt sekel varit av stor betydelse för kyrkans förståelse av våra judiska rötter, lärt oss att känna igen Jesus som den jude han föddes som. Vi som fått studera där, alla som varit på längre och kortare besök har fått större kunskap och större förståelse för vårt historiska arv och vår gemenskap med judiska systrar och bröder. Kyrkomötet har, mycket som ett resultat av detta och med samtal med andra kyrkor, antagit dokumentet *Guds vägar*, där förutsättningar och riktlinjer för vår kyrkas judisk-kristna dialog slås fast. Detta dokument har inte setts över sedan sin tillkomst. Andra kyrkor med liknande dokument har i en fortsatt process än mer betonat och lagt fast nödvändigheten av en djupgående dialog mellan kristendom och judendom.

Det är viktigt att dokumentet *Guds vägar* fortsatt används och studeras i Svenska kyrkan och att det blir väl känt redan i utbildningarna till tjänst i kyrkan. Detta aktualiseras i en motion i år av biskop Åke Bonnier. Detta hans initiativ är viktigt

och väl värt att uppmärksammas och stödjas. Det är emellertid också viktigt att dokumentet blir föremål för översyn och eventuella nya teologiska forskningsrön vävs in i detsamma. Därför föreslås en översyn av dokumentet.

I Sverige, liksom i övriga Västeuropa, har under senaste decenniet antisemitistiska strömningar och aktioner ökat. Förståelsen för vårt arv och vår gemensamma religiösa historia med judendomen har minskat. Detta har till och med resulterat i att Förintelsen, historiens värsta försök till etnisk rensning, har satts ifråga. Förintelsen har också i all sin vidrighet tagits till argument för politiska ställningstaganden i konflikterna i Mellanöstern. Visserligen har gång på gång slagordet ”Vi får aldrig glömma!” aktualiserats, men ofta glömts bort lika fort.

Svenska kyrkan har en viktig roll i kristenheten som varande en ”brobyggarkyrka” mellan såväl oss själva och andra kyrkor, mellan andra kyrkor och mellan olika religioner. Som varande en sådan ”brobyggarkyrka” är den egna identiteten och självförståelsen väldigt viktiga. Detta betyder att vi måste vara tydliga såväl inåt som utåt, i annat fall blir vi inte trovärdiga.

Förutom det antagna dokumentet *Guds vägar* har genom åren andra skrifter och policyer delats ut till kyrkomötets ledamöter för studium. Man har också rekommenderat församlingar att studera och samtala om dessa dokument. Detta är något gott, men det har också lett till insikten om att det mellan de olika dokumenten kan finnas motsättningar i teologi och förståelse av situationens Mellanöstern. Särskilt markant har meningsutbytet varit kring det dokument, *Kairos*, som kyrkorna i Mellanöstern, med tonvikt på kyrkor i Israel och Palestina, publicerat. Många har menat att det i detta dokument framskymtar en ersättningsteologi som Svenska kyrkan med kraft tagit avstånd från i det antagna dokumentet *Guds vägar*.

I den konflikt som uppstår finns kristna bröder och systrar i Mellanöstern som en form av gisslan. Otydlighet om vad Svenska kyrkan egentligen står för inger inget förtroende vare sig hos våra judiska eller kristna systrar och bröder. Var har vi Svenska kyrkan?

Situationen i Mellanöstern är komplex. Den är värd att lyftas fram och studeras i all sin komplexitet, religiöst, socialt, politiskt, geografiskt, ekonomiskt etc. Svenska kyrkan kan i detta sammanhang spela en viktig roll genom sin närvaro, sina kontakter i området och sin roll som brobyggarkyrka. Det är då viktigt att kyrkan inte talar med kluven tunga utan utifrån en egen identitet bejakar och tar avstånd. Det är viktigt att Svenska kyrkan för sig själv skapar klarhet i hur, eller om, antagna dokument och till studier anbefallda dokument, hänger samman och att de eget antagna dokumenten förs vidare i en process, vid behov bearbetas och aktualiseras. Vidare måste de olika policyer som antagits av tidigare nämnder och nu av kyrkostyrelsen, harmoniera med antagna dokument. Vidare bör det klargöras om nuvarande råd kan anta policyer eller om dessa måste bli föremål för kyrkostyrelsens beslut.

Mellanöstern har en komplex historia, situationen i Mellanöstern är komplex och explosiv. Svenska kyrkan kan med sin roll som ”brobyggarkyrka” spela en viktig roll för livet mellan människor och kyrkor i området. Men då måste Svenska kyrkan vara tydlig.

Sollentuna den 15 juli 2014

Anders Roos (POSK)

Bertil Persson (POSK)

Bertil Murray (FK)

Berth Löndahl (FK)

Ragnhild Bertius (POSK)

Sofia Rosenquist (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:37
av Irene Oskarsson

Vigningslöftet och antalet diakoner i pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en översyn av vigningslöftena i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till en reglering i kyrkoordningen som innebär att antalet diakoner i ett pastorat ska fastställas av stiftsstyrelsen.

Motivering

Med anledning av att Svenska kyrkans olika handböcker nu genomgår en översyn anser jag det angeläget att det också sker en genomgång av hur vigningsgudstjänsternas löften är formulerade.

Jag kan konstatera att det idag finns en diskussion om olika formuleringar i vigningsgudstjänstens ordning för diakoner i de frågor som kandidaterna ska svara ja på.

Jag vill med anledning av detta betona vikten av att kyrkan har en roll av att också ge undervisning i den kristna tron och att formuleringen om att fostra är ett bra uttryck för det. Historiskt kan vi se att mycket av traditionsförmedlingen och fostran har gjorts i hemmen, men också i söndagsskolan och i den vanliga skolan. I dag är detta inte fallet längre och kyrkans egenansvar att på olika sätt ge kunskap i den kristna tron är därför mycket viktigt och borde fortsättningsvis räknas med i diakonens löften genom att behålla formuleringen av fostran.

Därför anser jag att det skulle vara olyckligt om begreppet fostran byttes ut eller togs bort i ordningen för diakonvigning. Diakonerna är viktiga i arbetet med att fostra ge en gedigen kunskapsförmedling i den kristna tron.

Jag ser det också som viktigt att uppvärdera diakonernas roll i församlingarna och ser därför att det bör skrivas in i kyrkoordningen att det i pastoratet ska ha minst det antal diakoner som stiftsstyrelsen fastslagit. Skulle stiftsstyrelsen finna att det finns särskilda skäl kan man besluta om att talet ska vara 0, men då har frågan, i motsats till i dag, prövats.

Hultrum den 11 juli 2014

Irene Oskarsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2014:38
av Boel Johansson

Begränsning av möjligheten till brevröstning med bud i kyrkoval

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att möjligheter att fungera som bud i kyrkoval begränsas.

Motivering

Endast en liten del av Svenska kyrkans medlemmar använder sig av sin möjlighet att rösta i kyrkovalen. För att underlätta för alla som vill rösta, finns i kyrkoval som i allmänna val möjligheten att förtidsrösta för den som inte kan eller vill rösta på valdagen. För den som av olika skäl inte kan ta sig till en vallokal finns möjligheten till röstning på t.ex. sjukhus, fängelse eller äldreboende eller att brevrösta. Det senare görs genom användning av ett särskilt ytterkuvert för brevröst, vilket postas eller ges till ett bud, som lämnar det i vallokalen.

Vid de två senaste kyrkovalen har förekommit, att nomineringsgruppsföreträdare kommit till vallokaler som bud med ett stort antal ytterkuvert för brevröster. Det har här till en förvånansvärt stor del varit personer födda på 1990-talet som använt sin möjlighet att brevrösta med bud.

I kyrkoordningen krävs endast att den som är bud för brevröst har fyllt 18 år. Det är uppenbart, att möjligheten att fungera som bud för brevröst kan användas på ett sätt som rimligen inte avsetts av lagstiftaren. För att minimera möjligheter till tveksam användning av nuvarande system vid kyrkovalet 2017 bör formuleringarna i kyrkoordningen, 34 kap. 54–57 §§ ses över.

Gävle den 16 juli 2014

Boel Johansson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:39
av Anders Brunnstedt m.fl.

Utvärdering av valen till församlingsråd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utvärdera såväl genomförande som resultat av val till församlingsråd ur ett samlat perspektiv för Svenska kyrkan.

Motivering

Församlingsråden har genom förändringar i kyrkoordningen tillkommit som nytt beslutsorgan i flerförsamlingspastorat som tillsätts via indirekta val. Målet med församlingsråden är bl.a. att tydligare ge en lokal förankring och bredda rekryteringen av förtroendevalda.

Det är angeläget att utvärdera såväl genomförande som resultat av valen till församlingsråd för att kunna bedöma om de mål som uppställts har uppnåtts.

Falun den 16 juli 2014

Anders Brunnstedt (POSK)

Marie Rydén Davoust (POSK)

Anders Roos (POSK)

Gustaf Bengtsson (POSK)

Ragnhild Bertius (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:40
av Ylva Wahlström och Heléne Lundström

Fastan behöver vi ta fasta på

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att kartlägga hur vanor kring fastan konkret och teologiskt tillämpas inom Svenska kyrkans församlingar.

Motivering

I den kristna traditionen finns det ett enkelhetsideal, som mer allmänt är tänkt att praktiseras under fastetiden. Nu med allt tydligare miljöhot behöver vi som kyrka våga gå i spetsen för det enkla i vår egen livsföring. Det räcker inte längre med att skicka pengar och annan hjälp till behovande i andra länder långt från vårt västerländska levnadssätt. Vi kan inte längre leva som vi hade flera jordklot, utan vi har en stor fantastisk levande organism, som är en del av det stora världsalltet.

Vi kan och bör inte tillhöra den förnekande skaran som inte vill se att hoten redan är stora, kanske har vi bara några år på oss innan en allt för stor värmestigning inträffar och katastroferna kommer allt tätare kring vår jord. Vi har också ett behov av att bli trovärdiga mot biskoparnas brev om klimatet från i våras.

Redan för några år sen var det en grupp kristna i Storbritannien som uppmanade folk att koldioxidfasta för miljöns skull. Det behöver vi också göra i våra församlingar, men även att vissa dagar dra ner på vårt matintag helt eller mer systematiskt avstå, i alla fall lite överflöd och träna oss till de dagar då vi måste leva enklare. Om vi med en religiös tro inte är beredda att träna och bli inspirerade av en enklare livshållning, främst under fastan, vem ska visa vägen till en ny rättvisare och hållbar världsordning?

Det är dock viktigt att detta inte blir för tungt och att vår vardag kan rulla på. Visst kan man bryta fastan och fira konfirmation i våra kyrkor? Eller mötas, kanske lite enklare, olika kyrkliga grupper och fria middagar ihop även under fastan?

Sen bör vi också förstärka vilken betydelse fastan har haft historiskt i vår lutherska tradition. Kanske vi behöver en bok eller ett temaår kring fastan och enklare liv i Jesus efterföljd, det får kyrkostyrelsen avgöra.

Den tidigare motionen, 2013:56, om att allmänt öka den vegetariska kosten ligger i linje här, men vi utökar perspektivet och vill ha fördjupning kring fastan både praktiskt och teologiskt.

Liten barnkonsekvensanalys: att göra fastan tydlig är lättare att ta till sig som barn och ung. De unga kan lättare delta själva när fastan får handla mer om ditt liv och inte bara om pengar som ska skänkas eller samlas in. Vi behöver förnya faste-traditionen, genom att söka våra rötter och få förståelse inför framtiden, då barnen tar över en ännu prunkande jord.

Stockholm och Strängnäs den 11 juli 2014

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:41
av Ylva Wahlström m.fl.

Katastroffond

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillskapa en katastroffond.

Motivering

Då vi gör fördelningar efter bärkraft redan idag, så bör vi även kunna fördela och gå in och stödja vid större eller mindre katastrofer inte minst utifrån klimatförsämringar men även annat kan skapa stora lokala bekymmer.

På detta sätt kan alla stift veta att om vi hamnar i något krisläge av något slag t.ex. en storm eller en stor trafikolycka så kan nationell nivå gå in ekonomisk och stödja efter att kyrkostyrelsen beviljat bidrag från katastroffonden.

Vi kan också på detta sätt bli extra trovärdiga i vårt diakonala arbete lokalt, och budgethållning kan gå hand i hand med en aktiv hjälporganisation även på hemma plan.

Liten barnkonsekvensanalys: Att ha extra resurser vid katastrofer hjälper barn och unga lokalt. De svaga grupperna är alltid extra utsatta. Vi behöver ha lite extra att tillgå då vi kanske behöver klä de hemlösa efter en stor översvämning. Då klär vi Jesus själv.

Stockholm den 11 juli 2014

Ylva Wahlström (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Hildegard Jarskog (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Jan Segerstedt (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:42
av Berth Löndahl

Kontanthantering

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda den framtida kontanthanteringen i Svenska kyrkan.

Motivering

Flertalet banker och bankkontor har inte längre någon kontanthantering. Det enda undantaget är i stort sett Handelsbanken. Förändringen från ett kontant- till ett kortsamhälle har skett på mycket kort tid, vilket givetvis påverkar Svenska kyrkans församlingar som har daglig kontanthantering genom främst kollekter men också i samband med gåvor, intäkter av förtäring, förmedlande av bidrag till behovande osv.

Svenska kyrkan behöver därför finna ett gemensamt sätt att hantera förändringen. Detta gäller allt från kollektupptagningen, som inom en snar framtid även måste kunna tas upp på annat sätt än med kontanter, till hur man i församlingarna ska ta betalt vid förtäring, förmedla gåvor m.m. En annan aspekt är säkerheten. Ju färre aktörer i samhället som hanterar kontanter, desto större risk för rån och våld finns för dem som ännu har kontanter tillgängliga.

Med anledning av detta menar jag att med det snaraste den framtida hanteringen av kontanter utreds och belyses så brett som möjligt.

Bunkeflo den 13 juli 2014

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:43
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Församlingsbegreppet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att som en följd av organisationsförändringen på nytt reflektera över begreppet församling.

Motivering

Den organisationsförändring som kyrkomötet utifrån den s.k. Strukturutredningen beslöt hösten 2013 och som genomfördes 1 januari 2014 har medfört en ökad oklarhet hur begreppet ”församling” ska förstås inom Svenska kyrkan.

För att tydliggöra vad jag menar, vill jag hämta ett exempel från mitt eget sammanhang, Malmö pastorat. I Malmö utgör idag hela kommunen ett pastorat med ca 150 000 medlemmar och ca 320 000 boende. Inte i någon mening kan en sådan enhet kallas för församling. Detta pastorat har uppdelats i sex församlingar, som var för sig består av flera tidigare pastorat/församlingar. Det är här den ökade oklarheten uppstår. Dessa sex församlingar kan inte heller i verklig mening kallas ”församlingar”, då de inte utgör gemensamma gudstjänstfirande enheter. För att undvika förväxling har man valt att kalla ”församlingarna” inom de sex församlingarna för ”kyrkor”, vilket snarare ökar förvirringen eftersom var och en av dessa församlingar inom församlingarna kan ha flera kyrkor. Om nu någon som har läst motionen så här långt, tycker att undertecknads beskrivning är förvirrande, så är det ingenting mot vad den är i verkligheten. Förvirringen ökar dessutom ytterligare då väl etablerade pastorat och församlingar har försvunnit till namnet, t.ex. Slottsstadens pastorat/församling som nu blivit enbart S:t Andreas kyrka inom S:t Petri församling. I Malmö kan vi således inte längre tala om den enhet som utgör en församling som en församling.

Dagens församlingsbegrepp har helt lösgjorts från hur man ursprungligen, teologiskt och pastoralt har förstått och normalt förstår ”församling”, dvs. att församling betyder den gudstjänstfirande församlingen på en plats och i en kyrka. En församling är, enkelt uttryckt, där man församlas för att fira gudstjänst.

Kyrkoordningen har därtill bestämmelser för pastorat och församlingar (i den mening som Malmö pastorat utgör sex församlingar) men inte för de kyrkor/distrikter/egentliga församlingsgemenskaper eller vad de nu ska kallas, som de tidigare pastoraten utgjorde och som än idag är fungerande gudstjänstfirande församlingar. Dessa senare har därtill förlorat all beslutsrätt, ingenting i kyrkoordningen finns om t.ex. lokala verksamhetsråd och de s.k. församlingsråden i de sex församlingarna är i stort sett maktlösa institutioner.

Utan att ta fram ytterligare exempel från andra håll i landet menar jag att det krävs en mer enhetlig definition av vad vi idag menar med församling inom Svenska

Mot 2014:43 kyrkan – och att då församling i kyrkoordningens mening sammanfaller med vad vi normalt menar med församling.

Om nu denna motion uppfattas som oklar så gör det sakfrågan om församlingsbegreppets otydlighet tydlig.

Bunkeflo och Vara den 13 juli 2014

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:44
av Berth Löndahl och Bertil Murray

Lönepolicy för Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att forma en lönepolicy för Svenska kyrkans anställda.

Motivering

Under det gångna året har lönenivåerna inom Svenska kyrkan uppmärksamats, särskilt avseende kyrkoherdelönerna. Flera artiklar i ämnet publicerades i Kyrkans Tidning, bl.a. skrev biskoparna Thomas Söderberg i Västerås och Ragnar Persenius i Uppsala, "Sätt stopp för orimlig lönesättning", om "att det yttersta ansvaret för att se till att det finns ett fungerande system för lönebildning ligger på kyrkomötet". Det är dock inte vare sig kyrkomötets eller kyrkostyrelsens uppgift att besluta om lönebildningen för personal ute i stift och församlingar. Sådant ansvarar lokala arbetsgivare och de olika fackförbunden för.

Inte desto mindre är det av vikt att det finns en gemensam reflektion över hur lönenivåerna ska se ut inom Svenska kyrkan. Vilka lönenivåer är acceptabla för ett trossamfund? Hur ska man se på motsägelsen att å ena sidan är arbetaren värd sin lön, å andra sidan behöver det finnas en återhållsamhet i förvaltandet av Svenska kyrkans medlemmars avgifter. Om lönebildningen för t.ex. prästtjänster, och då framför allt kyrkoherdetjänster, uppmärksammas i medierna skulle det förmodligen inte vara bra för vare sig kyrkans trovärdighet eller betalningsviljan bland medlemmarna. En annan frågeställning är att vi i församlingarna är beroende av frivilliga medarbetare som gör avgörande insatser utan ekonomisk ersättning samtidigt som anställd personal kan ha en ganska eller till och med mycket hög lönenivå. Ytterligare ett skäl till en lönepolicy är att Svenska kyrkan på sikt kommer att få en alltmer försämrad ekonomi, varför det med tiden krävs återhållsamhet med lönerna. Här kan man jämföra med övriga kyrkor och samfund i Sverige som t.ex. Frälsningsarmén eller Romersk-katolska kyrkan.

Det finns skäl för relativt höga löner likaväl som återhållsamhet i löneutvecklingen. För att få kompetenta och välutbildade chefer krävs en relativt hög lönenivå men de höga lönerna tycks också vara en spegling av ett växande koncerntänkande inom Svenska kyrkan. Här finns en utmaning till dem som har ledande positioner: biskopar, kyrkoherdar, tjänstemän och kyrkoråd att inte bidra till en spiral där lönenivåerna ökar och löneskillnaderna blir större och större. En av följderna med Strukturutredningen och införandet av stora pastorat och församlingar är att högste chefen, ofta kallad "superkyrkoherde", är att likna vid den världsliga ordningens vd:ar och chefer med följden att lönen ska vara därefter. Kyrkans ordning kan inte och ska inte följa världens. Här utmanas vi att hindra och vända den utveckling som

Mot 2014:44   nu sker genom ett helhetsgrepp för lönenivåerna. ”Störst är den som tjänar mest” behöver förstås på kyrkans sätt, inte världens.

Men även varje anställd står inför en utmaning då även andra tjänster som t.ex. komministrar eller diakoner har förhållandevis höga löner. Var och en av oss som har anställning i Svenska kyrkan utmanas att förändra synen på våra löner. Kanske handlar det här om den klassiska frågan om grunden till att vara anställd inom Svenska kyrkan – som ett kall eller som en löneanställd, vilket i och för sig inte behöver innebära en motsättning men riskerar att göra det.

Bunkeflo och Uppsala den 13 juli 2014

Berth Löndahl (FK)

Bertil Murray (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:45
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Central upphandling av miljöcertifierad el

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten av ett centralt avtal för upphandling av miljöcertifierad el från vatten- och/eller vindkraft.

Motivering

Biskopsbrevet om klimatfrågan har på nytt aktualiserat vårt gemensamma ansvar för energianvändning, hur mycket och vilken sorts energi vi förbrukar. Svenska kyrkan är en stor förbrukare av energi genom uppvärmning av kyrkor och andra fastigheter. Idag upphandlas energi lokalt vilket ger sämre möjligheter till att påverka såväl pris som en miljövänlig energiproduktion.

Som en direkt konsekvens av biskopsbrevet i frågan bör därför Svenska kyrkan i största möjliga mån endast använda energi som är miljöcertifierad. Därför bör Svenska kyrkan inleda centrala förhandlingar med kraftbolagen för

- ◆ att få garantier för att den el som hon förbrukar är miljöklassad
- ◆ att genom sådana centrala förhandlingar få ett prismässigt förmånligt avtal
- ◆ att ett sådant avtal skulle alla församlingar, pastorat och samfälligheter kunna ta del av.

Redan 2011 motionerade jag i samma ärende. Förhoppningsvis är tiden idag mogen för att besluta i enlighet med motionen.

Bunkeflo och Vara den 11 juli 2014

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:46
av Berth Löndahl

Vigselrätten och Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att äktenskap endast kan ingås genom en civilrättslig process.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan därmed avstår från vigselrätten och endast har rätt att välsigna borgerligt ingånget äktenskap.

Motivering

Det finns starka teologiska, pastoral, ekumeniska och religionsdialogiska skäl som talar för att ingående av äktenskap genom vigsel inte ska kunna förrättas av vare sig Svenska kyrkan eller annat trossamfund utan endast genom av staten utsedd representant, d.v.s. att borgerlig vigsel som en rent civilrättslig process är enda giltiga vigselformen.

Det tillkommer endast Riksdagen att besluta om äktenskapslagstiftning. Sådan lagstiftning kan således både vara förenlig och oförenlig med kyrkors och trossamfunds äktenskapssyn. För många kyrkor och religiösa samfund är den idag gällande äktenskapslagstiftningen oförenlig med deras respektive äktenskapssyn. Detta kan gälla frågor som vigsel av fränskilda eller av samkönade par. Kyrkor och religiösa samfund har valt att förhålla sig på olika sätt till detta, vilket medför att den av Riksdagen beslutade äktenskapslagstiftningen tillämpas på skiftande sätt av olika vigselförrättare beroende av vilken kyrka/religiöst samfund dessa tillhör. Det måste anses vara otillfredsställande att vad som beslutats av svensk riksdag kan tillämpas helt olika beroende av den enskilde vigselförrättaren. Än mer otillfredsställande vore det att ålägga varje vigselförrättare och därmed varje kyrka och religiöst samfund att handlägga vigslar på samma sätt, då dagens äktenskapslagstiftning på flera punkter skiljer sig från den äktenskapssyn som finns inom t.ex. ortodoxa, katolska, många frikyrkor och muslimska samfund.

Utifrån av Riksdagen fattat beslut om en könsneutral äktenskapslagstiftning tvingades även Svenska kyrkan att på kort tid tänka igenom sin äktenskapssyn. Vilka framtida beslut som Riksdagen kan förväntas fatta om äktenskapet är svårt att förutse men i debatten har från åtminstone ett par riksdagspartier framförts förslag på polygama äktenskap, d.v.s. att äktenskap ska kunna ingås mellan två eller flera parter. Ett sådant beslut skulle fjärma svensk äktenskapslag radikalt från kristen syn medan det till en del skulle vara förenligt med vissa muslimska och andra kulturella traditioner.

Äktenskapsfrågan är således omfattande och för Svenska kyrkans del berör det vad kyrkoordningen talar om som vår kyrkas tro, bekännelse och lära. Den rör således det som varje präst vid sin vigning lovat att hålla fast vid och efterleva. För en mer neutral tillämpning av lagstiftningen bör därför Svenska kyrkan arbeta för att själv avstå från den juridiska delen av äktenskapets ingående och överlåta den på staten. Vi skulle då få en situation som liknar andra länder med könsneutral äktenskapslagstiftning. Kyrkorna har ingen vigselrätt, utan den rättsliga regleringen sköts av staten. Läronämnden har tidigare sagt, att det ur läromässig synvinkel är möjligt att både behålla vigseluppdraget och avsäga sig det. Att båda förhållningssätten är möjliga betyder inte att de alltid är lika bra. Läromässigt och pastoralt finns det goda skäl för att idag förorda att Svenska kyrkan avstår från vigseluppdraget:

En sådan ordning där den civilrättsliga registreringen föregår den religiösa riten, tydliggöra den för vår egen tradition naturliga roll- och ansvarsfördelningen mellan stat och kyrka som ligger i distinktionen mellan andligt och världsligt regemente. Kyrkan skulle stå fri gentemot staten och därmed lättare kunna upprätthålla också den kritiska funktion som ligger i tvåregementsläran, när den förstås rätt. I detta sammanhang är det värt att lyfta fram Ungdomsstyrelsens rapport, *Gift mot sin vilja*, som bland annat påtalar klara brister i såväl Kammarkollegiets tillsyn som trosamfundens fullgörande av sin myndighetsutövning.

En sådan ordning är också naturlig i mångreligiösa och mångkulturella samhällen, dit vilka även Sverige idag torde räknas, där det finns många olika äktenskapssyner och äktenskapsseder. Staten klargör vad som gäller på äktenskapets område och tar sitt ansvar för äktenskapets ingående och för dess upplösande. För staten gäller då, att framför allt skydda den svagare parten. Det gör staten genom att värna offentlighet och frivillighet och motverka arrangerade äktenskap, tvångsäktenskap, barnäktenskap och äktenskap genom fullmakt.

Bunkeflo den 11 juli 2014

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:47
av Berth Löndahl m.fl.

Information och evangelisation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en missionsstrategi för Svenska kyrkan.

Motivering

Svenska kyrkan har antagit en informationsstrategi.

Svenska kyrkan har inte antagit en evangelisationsstrategi.

Lite förenklat kan man säga att avsikten med en informationsstrategi är att informera om kyrkans verksamhet medan en evangelisationsstrategi vill vittna om kyrkans tro.

Att kyrkan antagit en informationsstrategi torde vara både nödvändigt och självklart i ett samhälle som alltmer kommit att kallas för ett informationssamhälle. Att informera om Svenska kyrkan, dess uppgift, organisation och kristna trosgrund måste anses som angeläget, likaså vilka ställningstaganden hon har gjort och gör i samtida och andra frågor och att via såväl traditionella medier som nyare sociala medier ge möjlighet till kommunikation med dem som söker hennes tjänster.

Svenska kyrkan har dock inte antagit någon missionsstrategi, trots att mission är en av de fyra aspekterna på kyrkans huvuduppgift eller att mission idag inte främst handlar om mission ute i världen utan i vårt eget land. Ofta har man för den lokala missionen använt ordet evangelisation, vilket jag för klarhets skull gör i det följande. Skillnaden mellan information och evangelisation är påtaglig. Om man reflekterar något över den tidiga kyrkans historia, så kan man svårigen hävda att det var informatörer som Jesus kallade och sände ut. Det var vittnen, lärjungar och apostlar som förkunnade om Jesus och inte kunde tiga med vad de hade sett och hört (Apg. 4:20). Information kan PR-konsulter och reklambyråer forma, evangelisation kan endast de som i tro och liv blir Kristi vittnen förmedla.

Samtidigt är inte evangelisation enbart begränsad till enskilda kristnas vittnesbörd utan även här kan olika strategier finnas. Svenska kyrkan förlorar i oroande snabb takt medlemmar, antalet döpta och konfirmerade minskar och såväl de regelbundna som mer tillfälliga gudstjänstfirarna blir färre. Att i den situationen endast ha utformat en informationsstrategi men sakna en evangelisationsstrategi är allvarligt. Information ger sällan vare sig nya eller aktiverar passiva medlemmar, medan evangelisation, det levande vittnesbördet om Jesus Kristus, om den kristna trons verklighet, kan på ett påtagligt sätt förändra människors livssyn och förnya många församlingars liv.

Många församlingar inom Svenska kyrkan tycks ha förlorat initiativet och en påtaglig för att inte säga förtvivlad trötthet är inte ovanlig. Pastoral modeller liksom

evangelisationsstrategier saknas för hur man bygger församling. Det är hög tid för Svenska kyrkan centralt att ta ansvar för att en evangelisationsstrategi utformas och så ge redskap för de lokala kyrkorna och församlingarna att återfinna initiativkraften.

Det har tidigare motionerats om evangelisation. Avslagen har blivit rutin men en dag måste väl insikten nå också kyrkomötets ledamöter om att behovet i församlingarna är stort och att kallelsen att nå människor med evangelium om Jesus Kristus är primär för oss som kyrka. Svenska kyrkan har antagit en kommunikationsvision: ”En kyrka som människor har en positiv relation till och känner glädje över att tillhöra”. Ambitionsnivån i den visionen kan väl ingen påstå är särskilt hög, möjligen kan man säga att den är ödmjuk intill självutplåning. Jesus var djärvare i Missionsbefallningen. Skillnaden mellan den antagna visionen och Jesu uppmaning handlar ytterst om kyrkans självförståelse. Vill vi vara en kyrka som människor har en positiv relation till? Eller vill vi vara Kyrkan som Guds folk, Kyrkan som Guds rike i världen, Kyrkan som Kristi kyrka och Svenska kyrkan som en del av den världsvida Kyrkan?

Bunkeflo, Uppsala och Vara den 13 juli 2014

Berth Löndahl (FK)

Bertil Murray (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:48
av Helén Lindbäck

Behovet av en förstärkt trosundervisning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan ska möta människor i olika åldrar så att de kan socialiseras in i och växa i sin kristna tro.

Motivering

Den kyrkliga statistiken visar att Svenska kyrkan under de senaste knappt trettio åren har minskat sin medlemsandel av befolkningen med 21 procentenheter. Dessutom att antalet årliga besök vid alla offentliga gudstjänster stadigt minskat. Från 2,49 genomsnittliga besök per invånare år 1988 till 1,8 2009. I boken *Den sorglösa församlingen, belyst norrifrån* (2010) av Jörgen Straarup och Mayvor Ekberg diskuteras orsakerna bakom människors frånvaro i Svenska kyrkans tro och liv.

De båda forskarna driver tesen att avkonfessionaliseringen av det svenska skol- och utbildningsväsendet inte lett till lämpliga motåtgärder från kyrkans sida. Mot den stadigt minskande undervisningen i kristendom, har Svenska kyrkan inte svarat med en strategi som kunnat nå alla olika åldersgrupper. Barn- och ungdomsgenerationernas kunskap om kristendomen har gradvis monterats ned. Dopet såväl som konfirmationen har kommit att bli ett minoritetsbeteende. Kyrkan har inte förmått säkra återväxten.

Genom både intervju- och enkätsvar drar Straarup och Ekberg slutsatsen att kyrkans försummelse lett till okunskap och ointresse för den kristna tron. Förlusten av religiöst språk och religiösa begrepp gör gudstjänsten svår att förstå, trots ny psalmbok, ny bibelöversättning och nya gudstjänstordningar.

Svenska kyrkans projekt Dela tro – dela liv är en början. Utredningen bör utgå ifrån att enskilda församlingar och pastorat inom de olika stiftet kan söka medel på nationell nivå för ett arbete på lokal nivå, vilka kan bli goda exempel för hela landet. Dessa lokala projekt bör bli ytterligare en inriktning i konceptet Tro och liv.

Boken lyfter fram Den norske kirke som förebild. Där pågår sedan början av 2000-talet en av Stortinget sanktionerad och ekonomiskt stödd Trosuppläsningsreform. Målet är en medveten undervisning i kristen tro för att barn och unga ska få stöd till att växa in i den kristna tron, in i en kristen livstolkning och därmed hitta sin plats i församlingens liv.

Mot bakgrund av att undervisning är en av Svenska kyrkans grundläggande uppgifter, fastslaget i kyrkoordningen som ett prioriterat område, yrkar jag att Svenska kyrkan ska bedriva trosundervisning i den kristna tron grundad i en pedagogik anpassad för olika åldersgrupper.

Piteå den 15 juli 2014

Helén Lindbäck (KR)

Kyrkomötet
Motion 2014:49
av Hanna Unger

Inför ett golv för kyrkoavgiften

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna att införa ett golv för kyrkoavgiften.

Motivering

Det har kommit till vår kännedom att personal inom kyrkan har mött personer som känner sig tvingade att gå ur Svenska kyrkan. Det handlar om personer som haft svårt att klara sin försörjning och som sökt försörjningsstöd från socialtjänsten. Enligt socialtjänstlagen ska varje individ göra sitt yttersta för att själv klara sin försörjning och det finns tydligen handläggare som tolkar det så strikt att de uppmanar den enskilda att gå ur Svenska kyrkan för att slippa betala kyrkoavgiften.

I Sverige idag finns det någonting som heter "förbehållsbelopp", det är den summa Kronofogdemyndigheten räknar med att en person (eller en familj) behöver för att klara de nödvändigaste behoven i form av mat, hyra, kläder, mediciner m.m. Vårt förslag är att Svenska kyrkan inför ett "golv" för när en person ska behöva betala kyrkoavgift och att det golvet följer kronofogdens förbehållsbelopp. Med tanke på att detta schablonbelopp redan finns i skattemyndighetens system borde det inte medföra några större administrativa åtgärder utan borde kunna genomföras ganska enkelt.

Lerum den 4 juli 2014

Hanna Unger (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2014:50
av Bertil Persson

Svenska kyrkans arvodesnämnd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att 2 § i instruktionen för Svenska kyrkans arvodesnämnd ska lyda: "Arvodesnämnden ska bestå av en ordförande och högst fyra övriga ledamöter."

Motivering

I KsSkr 2014:3 om Ändringar i kyrkoordningen m.m. finns bl.a. förslag om att inrätta en arvodesnämnd och förslag till instruktion för denna. Enligt 2 § i förslaget till instruktion ska nämnden bestå av en ordförande och två övriga ledamöter. Utifrån kyrkomötets sammansättning för mandatperioden 2014–2017 skulle då rimligen S-gruppen, POSK och BA kunna nominera ledamöter till arvodesgruppen medan en så stor grupp som Centern skulle stå utanför. Vid val till en nämnd av detta slag borde rimligen inte några valkarteller komma ifråga.

Mitt förslag är att nämnden i stället ska bestå av en ordförande och högst fyra övriga ledamöter. Det får sedan ankomma på kyrkomötet att utifrån nomineringsgruppernas storlek besluta om de tre största eller de fyra största eller de fem största grupperna ska vara representerade i arvodesnämnden.

Jag stöder i övrigt kyrkostyrelsens förslag om arvodesnämnden och särskilt att förslaget innebär att inga ersättare ska utses.

Skrivelsen om arvodesnämnden är dock märklig med de upprepade referenserna till förhållandena i riksdag och regering samtidigt som ingen motsvarande information lämnas om förhållandena i t.ex. fackliga organisationer, Röda Korset och andra ideella sammanslutningar.

Täby den 18 juli 2013

Bertil Persson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:51
av Maria Johansson-Berg

Avgifter i barn- och ungdomsverksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att inga avgifter för barn- och ungdomsverksamhet som bedrivs i Svenska kyrkans namn tas ut.

Motivering

I Svenska kyrkan ska alla barn och unga känna sig välkomna. De verksamheter/aktiviteter som erbjuds ska utgå från FN:s barnkonvention och vara öppna för alla. Vi lever dessvärre i ett segregerat land där barns uppväxtvillkor ser mycket olika ut. I Rädda Barnens rapport om barnfattigdom i Sverige framgår att ungefär 12 procent av alla barn i Sverige lever i fattigdom, det vill säga i en familj som antingen har låg inkomststandard – alltså så låg inkomst att pengarna inte täcker nödvändiga kostnader – eller får försörjningsstöd, tidigare kallat socialbidrag.

Vår kyrka måste arbeta så att barn, oavsett var man bor i landet, oavsett föräldrar och ekonomiska möjligheter, ska ha rätt att möta Svenska kyrkan, finna gemenskap och samhörighet på lika villkor. Ett tydligt hinder för detta är de avgifter som kyrkan tar ut i vissa verksamheter. Idag är det t.ex. vanligt att Svenska kyrkans församlingar väljer att ta ut en avgift för konfirmationsläger som innehåller fördyrande aktiviteter för att locka fler unga att delta. Parallellt med det erbjuds kostnadsfria läger med ett annat innehåll. Det gör att deltagarna splittras i två grupper – de som har råd och de som inte har råd med det dyrare lägret.

Svenska kyrkan bidrar då till att segregera och diskriminera unga, då vi tror att kostnaden istället för intresset kan styra valet av konfirmationsalternativ.

Studien *Medlem 2010* har visat att det finns en tydlig skillnad mellan dem som är konfirmerade och dem som inte är det. *Om man inte är konfirmerad tycks det vara svårare att se relevansen i medlemskapet i Svenska kyrkan.* Man kan helt enkelt utgå från att de som konfirmerats haft större möjlighet än andra att skapa en relation till kyrkan under tidiga år. Här är det också viktigt att vara uppmärksam på att tidigare studier har visat att många konfirmander valde att konfirmera sig för att kompisar gjorde det. En vikande konfirmandfrekvens förstärker alltså sig själv. Om då konfirmationen i sig är avgörande för om man stannar som medlem i kyrkan eller inte så kan man lätt se att färre som konfirmeras kommer att innebära färre medlemmar i framtiden. *Därför finns det anledning att ta de fortsatt vikande konfirmandtalen på största allvar.* Det finns en överhängande risk för ett framtida scenario där allt färre unga kommer att söka sig till kyrkan. Kanske inte för att man har något emot kyrkan, utan för att man inte vet på vilket sätt den skulle kunna vara relevant. (*Medlem 2010*)

Jämfört med 2004 års medlemsstudie verkar benägenheten att gå ur kyrkan ha ökat. Ett viktigt resultat är att det finns en klar koppling mellan konfirmationen och viljan att stå kvar som medlem. *I alla åldrar ökar benägenheten att gå ur kyrkan bland dem som inte har konfirmerat sig.* Av konfirmationsfrekvensen att döma kommer de höga utträdesnivåerna sannolikt att hålla i sig under den närmaste framtiden eftersom många unga i dag väljer att inte konfirmera sig. *(Medlem 2010)*

En fortsatt vikande konfirmationssed i kombination med en ökad mångfald i samhället kommer sannolikt att ytterligare försvaga befolkningens relation till Svenska kyrkan. Det kommer inte att gå att vara kyrka på samma sätt överallt. *(Medlem 2010)*

I Svenska kyrkans församlingars budgetarbete, prioriteringar, omfördelningar och verksamhetsförändringar måste barn- och ungdomsverksamhet hamna högst upp på dagordningen. Det pekar allt på.

Luleå den 9 juli 2014

Maria Johansson-Berg (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:52
av Ulla Rickardsson

Svenska kyrkans miljöansvar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana församlingar, pastorat, stift och i beslut på nationella nivå att följa upp biskopsbrevet om klimatet i praktiskt handlande.

Motivering

Ärkebiskop emeritus Anders Wejryd inbjöd till klimatismöte i Svenska kyrkans regi och biskoparna har följt upp detta med ett biskopsbrev om klimatet under detta år. Där uppmanas vi i Svenska kyrkan att ta ansvar och tänka miljöklakt. En klimatkön är också framtagen. De uppmanar oss till samtal och diskussion, praktiskt handlande och påverkan.

Det handlar om skapelsen och livet.

Biskopsbrevet om klimatet ger oss alla i församlingar och pastorat, på stifts- och nationell nivå uppmaning att alltid tänka miljö-klimatmässigt i våra beslut.

Mycket har skett t.ex. med konvertering av uppvärmningssystem men mycket återstår att göra.

Låt oss alltid arbeta med de smartaste och mest långsiktiga systemen.

Låt oss i Svenska kyrkan vara en god förebild genom det som står skrivet i biskopsbrevet:

- Sätt ambitiösa mål för energibesparingar i Svenska kyrkans byggnader och för användning av förnybar energi
- Reflektera tillsammans, pröva konkreta lösningar, bilda opinion. Samverka

Vessigebro den 17 juli 2014

Ulla Rickardsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:53
av Tomas Jansson m.fl.

Handboksförslagets nattvardsböner

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i beredningen av förslaget till ny handbok för Svenska kyrkans gudstjänster utforma nattvardsbönerna med hänsyn till ekumeniska rekommendationer.

Motivering

Det senaste halvsekle har de olika kyrkorna närmat sig varandra i nattvardssyn och nattvardspraxis. Ett uttryck för detta är Kyrkornas världsråds dokument *Dop, nattvard, ämbete* från 1982. Det är ett av de tyngsta dokument som skapats i den ekumeniska rörelsens historia. Där räknas i stycke 27 upp följande inslag som historiskt hävdvunna i nattvardsbönens utformning:

- tacksägelse till Fadern för skapelsens under, för frälsning och helgelse (med rötter i den judiska berakah-traditionen)
- Kristi instiftelseord enligt nytestamentlig tradition
- anamnesis eller åminnelse av de stora frälsningsgärningar, lidande, död, uppståndelse, himmelsfärd och pingst, som skapat kyrkan
- nedkallande av den helige Ande (epiklesis) över församlingen och elementen bröd och vin (antingen före instiftelseorden eller efter åminnelsen eller bådadera, eller också någon annan form för hänvisning till Den helige Ande som på tillbörligt sätt uttrycker nattvardens epikles-karaktär)
- överantvordande av de troende till Gud
- hänvisning till de heligas gemenskap
- bön om Herrens återkomst och Gudsrikets slutliga framträdande
- hela församlingens Amen

I stycke 28 sägs sedan: ”Kyrkorna bör pröva sina liturgier i ljuset av den enighet om nattvarden, som vi nu håller på att uppnå.”

Förslaget till ny gudstjänsthandbok för Svenska kyrkan innehåller flera nyskrivna nattvardsböner. De flesta av dessa är tämligen kortfattade och ger i ljuset av ovannämnda ekumeniska samsyn ett något torftigt intryck. Alla inslag finns inte alltid med. Detta är en brist med tanke på nattvardsbönens centrala ställning i gudstjänsten. Dess sakramentala sammanhang gör att den är ett uttryck för kyrkans tro, lära och bekännelse. Orden i denna har därför alltid valts av kyrkan med omsorg.

Mot 2014:53

Kyrkostyrelsen bör därför i redigeringen av handboksförslaget inför förslaget till kyrkomötesbeslut bearbeta nattvardsbönerna i ljuset av ekumeniska rekommendationer.

Hitra den 21 juli 2014

Tomas Jansson (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:54
av Tomas Jansson m.fl.

Kyrkvärdar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1) att 4 kap. 19 § andra stycket ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. Kyrkoråd och församling

Kyrkvärdar

19 § Församlingens kyrkoråd eller, om församlingen ingår i ett pastorat, församlingsrådet väljer för mandatperioden kyrkvärdar. Till kyrkvärd får den väljas som

1. tillhör Svenska kyrkan,
2. är döpt, och
3. har fyllt 16 år.

Minst två av kyrkvärdarna ska alltid vara ledamöter eller ersättare i församlingens kyrkoråd eller i församlingsrådet. Ingen får vara kyrkvärd i mer än en församling samtidigt. (SvKB 2012:14)

Minst *en* av kyrkvärdarna ska alltid vara *ledamot* eller ersättare i församlingens kyrkoråd eller i församlingsrådet. Ingen får vara kyrkvärd i mer än en församling samtidigt.

Motivering

Enligt kyrkoordningen ska alltid minst två av en församlings kyrkvärdar vara ledamöter i kyrkorådet/församlingsrådet. Detta låter sig göras utan problem i en stor församling med många kyrkvärdar. Men i vårt land finns även många små landsbygdsförsamlingar där man kanske inte har fler än två kyrkvärdar. Att då kräva att båda ska tillhöra församlingsrådet kan leda till rekryteringsproblem. Det är inte säkert att det finns två personer i det lilla församlingsrådet som är villiga att åta sig uppdraget.

En av avsikterna med den strukturreform den genomfördes i Svenska kyrkan det senaste årsskiftet var att underlätta bevarandet, eller återskapandet, av små församlingar. Kyrkvärdsparagrafens utformning riskerar att försvåra detta.

Om paragrafen omformuleras till att stadga att minst en av kyrkvärdarna ska vara med i församlingsrådet så tillgodoses både stora och små församlingars behov. De

Mot 2014:54   stora kan fortsätta att utse flera ledamöter ur församlingsrådet till kyrkvårdar och de små kan utse bara en om inte fler finns att tillgå, utan att behöva begå regelbrott.

Hitra den 21 juli 2014

Tomas Jansson (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:55
av Sten Elmberg och Jerker Schmidt

Veterangudstjänster och stöd till veteraner

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uttala sitt stöd och sitt tack till de kvinnor och män som på olika sätt arbetar i fredsfrämjande insatser.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att finna en lämplig helgdag/dag för veterangudstjänst.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta underlag och innehåll av att fira en minnesgudstjänst för militära och civila fredsinsatser.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att öka kunskapen och medvetenheten i Svenska kyrkans församlingar om veteraner och de olika behov av stöd och hjälp som de kan behöva.
5. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fortsatt följa och stödja statens veteranarbete.

Motivering

Varje dag och året runt tjänstgör svenska kvinnor och män frivilligt på uppdrag av svenska folket (staten) i olika fredsfrämjande insatser, humanitära insatser samt bistånds- och utvecklingsinsatser runt om i världen.

Insatserna görs för att skapa fred i konfliktområden, undsätta behövande och nödlidande människor i katastrofområden och hjälpa andra människor till ett tryggare och bättre liv genom olika bistånds- och utvecklingsinsatser. De kvinnor och män som sänds ut på dessa uppdrag är omsorgsfullt rekryterade för dessa uppdrag, som många gånger innebär stora personliga uppoffringar för den enskilde, men även för dennes anhöriga, särskilt barnen.

Arbetet sker många gånger under riskfyllda och påfrestande förhållanden där den enskilde kan utsättas för stora risker att drabbas av fysiska och psykiska skador till följd av tjänstgöringen i insatsområdet. Erfarenheten visar att de allra flesta som återvänder hem efter tjänstgöringen har berikats och utvecklats som individer av de utmaningar som arbetet innebär.

De cirka 60 000–70 000 svenska veteraner som under åren tjänstgjort i internationella insatser och verksamheter utgör i många avseenden en resursstark grupp som med kunskaper och erfarenheter bidrar på olika sätt i vårt samhälle. Samtidigt visar forskningen och erfarenheten att ett mindre antal kvinnor och män drabbas av olika fysiska och psykiska besvär och skador till följd av de många gånger mycket farliga, svåra och komplexa förhållanden som råder i tjänstgöringsområdet. I några fall skadas den enskilde särskilt svårt. Även anhöriga, särskilt barnen, gör uppoffringar och utsätts för påfrestning när en make/maka/partner/förälder/barn sänds ut till konflikt- och katastrofområden.

Den svenska staten har sedan några år tillbaka uppmärksammat dessa människor genom att fira veterandagen, den 29 maj. (Internationellt är 29 maj Peacekeepers day). Begreppet "veteran" har blivit ett uttryck för såväl militära som civila insatser.

Undertecknade anser att Svenska kyrkan bör ta ett större ansvar för dessa människor och inbjuda dem till en veterangudstjänst. Svenska kyrkan med sina församlingar har en unik möjlighet genom gudstjänster/samlingar ge människor verktyg i form av riter och andra handlingar som hjälper människor i svåra situationer. (Kyrkorna i bl.a. Frankrike och Storbritannien genomför årligen en "Remembrance Day" som infaller helgen efter allhelgonahelgen). Internationellt har detta visat sig vara mycket viktigt för människor, att just kyrkan visar sitt engagemang för människor som arbetar för fred och rättvisa.

Undertecknade anser att en ordning/manual på ett enkelt sätt kan ges till de församlingar som vill fira en veterangudstjänst. Förslagsvis skulle även Svenska kyrkan kunna förlägga denna minnesdag till just den 29 maj eller en redan etablerad dag, krigsseglardagen. Krigsseglardagen infaller första söndagen i september och firas av främst sjömanskyrkor i Svenska kyrkan. Dagen instiftades efter initiativ av kommunikationsminister Ines Uusmann.

I en helt aktuell SOU 2014:27 *Svensk veteranpolitik – ett ansvar för hela samhället, del 1* tas även där frågan om en veterangudstjänst upp.

15.2.4 Veterangudstjänst

Sveriges statschef har under lång tid varit starkt knuten till en statskyrka och ett militärt försvar byggt på allmän värnplikt för män. Svenska kyrkan är inte längre en statskyrka och värnplikten är vilande.

Till skillnad från våra grannländer har Sverige inte prövats i den säkerhetspolitiska dimension som brukar betecknas som tragisk. För Finland och Norge var andra världskriget en existentiell utmaning i långt djupare mening än vad samma period var för Sverige.

Statens erkännande

Samhällen liksom individer som provas söker en mening däri. Med symboler och traditioner som verktyg kan meningsskapande processer initieras. Erfarenheter runtomkring i världen talar för att dessa processer kan försona människor med varandra och i vissa fall till och med läka psykisk ohälsa.

Den svenska Försvarsmakten är i dag byggd på frivillig rekrytering och utgör ett insatsförsvar avsett att främja svenska intressen i Sverige, i vårt närområde och i internationella insatser globalt. Svenska kvinnor och män sänds på uppdrag av Sveriges riksdag och regering för att med vapenmakt agera i ofta mycket svårbedömda situationer. Både efter att ha ingripit med våld eller efter att ha varit förhindrad att ingripa, så kan moraliska tvivel om riktigheten i ens handlande slå rot i den enskildes sinne. Detta är något som följer den berörde genom livet.

En enskild handling som skulle kunna symbolisera den svenske statschefens omsorg om Sveriges veteraner och då särskilt i själsligt avseende vore en veterangudstjänst i Slottskyrkan första söndagen i september. Den oro som veteraner och deras anhöriga kan känna är vad som gör dem mänskliga. För denna mer inåtvända dimension lämpar sig Slottskyrkan väl som komplement till Veteranmonumentets utåtriktade ceremoniell på Djurgården 29 maj.

Strängnäs och Göteborg den 21 juli 2014

Sten Elmberg (C)

Jerker Schmidt (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:56
av Sten Elmberg

Möjlighet att nå nya svenska medborgare

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genom överläggningar med Skatteverket möjliggöra för församlingar att ha tillgång till förteckning över de nya inflyttade medborgarna inom respektive församling (med reservation för dem som har skyddad identitet).

Motivering

Sedan relationsändringen mellan kyrka och stat år 2000 kan församlingar inte se vilka nya medborgare som bor i församlingarna.

De senaste fem åren har Sverige haft en hög invandring och antalet nya medborgare från andra nationer har ökat. Ur Migrationsverkets statistik har följande siffror om antalet nya medborgare i Sverige från andra nationer inhämtats: år 2010 ca 31 000, år 2011 ca 29 000, år 2012 ca 43 000, år 2013 ca 54 000.

Allt fler kommuner väljer att vid nationaldagsfirande 6 juni hälsa de nya svenska medborgarna välkomna i kommunen officiellt.

Svenska kyrkans församlingar har idag ett stort antal mötesplatser för olika åldrar och intressen. Svenska kyrkan har ett stort ansvar i Sverige som exempelvis gudstjänst- och musikliv med körer, som stöd/diakoni vid kriser och katastrofer och som största kulturbäraren genom alla kyrkor och kapell. Dessutom har Svenska kyrkan fått förtroendet att sköta begravningsverksamheten i stort sett i hela Sverige. Denna sistnämnda verksamhet med beaktande och respekt för skiftande kultur och sed.

Undertecknad anser att vi bör sträva efter att nå nya medborgare och inbjuda dem till församlingssamfund för att de ska få en fördjupad delaktighet i svensk kultur och historia.

Givetvis förutsätts att församlingen har både öppenhet och varsamhet i mötet med andra kulturer, det krävs även språkliga kunskaper för att nå dessa nya medborgare i Sverige.

Svenska kyrkan, liksom många andra trossamfund, har sedan år 2000 avtal om att nå Skatteverkets register över medborgare. Detta avtal med Skatteverket skulle kunna utökas så att församlingen har möjlighet att finna dem som är nya medborgare (med reservation för dem som har skyddad identitet).

Strängnäs den 21 juli 2014

Sten Elmberg (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:57
av Margareta Larsson

Sveriges Kristna Råds migrationsfolder m.m.

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå ändringar i Sveriges Kristna Råds folder *Detta vill vi! Kyrkorna och migrationsfrågorna* i syfte att rätta till teologiska felaktigheter man använt som stöd för sin linje i invandringspolitiken.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ansvara för att litteratur som kyrkan ger ut använder sig av en seriös teologisk tolkning.

Motivering

Enligt min uppfattning använder Sveriges Kristna Råd i foldern *Detta vill vi! Kyrkorna och migrationsfrågorna* Bibeln tendentiöst och felaktigt i syfte att vinna stöd för sin invandringssyn. I foldern *Detta vill vi!* används lösryckta bibelcitater för att finna stöd för en invandringspolitik som framstår som synnerligen ogenomtänkt. Detta är att missbruka bibeltexter.

På sidan 6 i foldern *Detta vill vi!* har man dragit ut detta stycke ur sitt sammanhang: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte – Guds rike tillhör sådana som dem" (Mark 10:14). Det utvalda bibelstället Sveriges Kristna Råd använder sig av handlar inte om migrationsfrågor, utan om barnens rätt till Jesu undervisning då lärjungarna försökte mota i väg dem från Jesu närhet. Men med denna bibelvers vill man försvara den nuvarande invandringspolitiken. I detta exempel att göra gällande att, under begreppet ensamkommande, flyktingbarn automatiskt ska få asyl i Sverige.

Längre ner på sidan har man klippt ut en annan lösryckt bibelvers ur sitt sammanhang (Mark 3:25) där det står: "Om en familj är splittrad kan den inte bestå". I denna vers vill Sveriges Kristna Råd finna stöd för en ohämmad anhörighetsinvandring till Sverige. Denna vers handlar inte heller om migration utan om Jesus då han anklagas för att vara besatt av Belsebub. "Om ett hus har kommit i strid mot sig själv kan det inte bestå", svarar Jesus i det han ifrågasatte hur logiskt det är att Satan driver ut Satan.

Sveriges Kristna Råds folder *Detta vill vi! Kyrkorna och migrationsfrågorna*, är full av politisk propaganda där man utan skrupler missbrukar bibelverser som ett sorts bevis för Guds stöd för den förda invandringspolitiken. Det är ovärdigt Svenska kyrkan att utnyttja den brist på kunskap man i dag har om kristendomen i syfte att förvanska Bibeln för politiska motiv. Likaså boken *Där främlingskapet bryts kan en ny värld börja* är politisk invandringspropaganda förtäckt med utvalda återkommande bibelverser som inte har med svensk förd invandringspolitik att göra.

Mot 2014:57

Till största del handlar boken om att hetsa mot Sverigedemokraterna som vill värna vår gemensamma kultur, vårt kristna arv samt bevara och upprätthålla familjen.

Det synes mig vara viktigt att Svenska kyrkan visar en ödmjuk respekt för Bibeln vars ord man är satt att förvalta. Därmed ser jag det som absolut nödvändigt att sakkunniga teologer tar ett ansvar för det avfall som sker. De människor som idag blir vilseledda av Svenska kyrkans undervisning är att likna med att bli bortvisad från Jesus Kristus. Förfarandet som Svenska kyrkan gör sig skyldig till, enligt ovan, är därmed att likna med lärjungarnas bortvisande av barnen.

Tyresö den 21 juli 2014

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:58
av Margareta Larsson

Avveckla ägandet i Fairtrade

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att analysera effekterna av sitt ägande i Fairtrade.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att överväga ett avslut i ägandet av Fairtrade.

Motivering

Rättvisemärkta varor finns i livsmedelsbutiker över hela landet. Tanken är att skapa en länk mellan konsumenter i den rika delen av världen och producenter i fattiga länder. Det övergripande målet med märkningen är att förbättra arbets- och levnadsvillkor för jordbrukare och lantarbetare i utvecklingsländer. Engagemanget som sådant är väldigt lätt att sympatisera med, dock måste man inom Svenska kyrkan ha en diskussion om alla de brister systemet innebär. Det finns en mängd olika rapporter och TV-inslag där fusk och snedvriden konkurrens istället visar att märkningen försätter de fattiga bönderna på ekonomiskt obestånd.

Inkomststöd i form av minimipris har nackdelar, främst att det är produktionskopplat vilket inte stöder diversifiering. Fattiga jordbrukare som står utanför märkningen kan drabbas negativt av minimipriset. Detta sker om priset pressas på konventionellt odlade grödor genom utökat utbud av t.ex. kaffe. Alternativt om efterfrågan på konventionellt odlat kaffe minskar till följd av märkningen.

I dagsläget omfattas en och en halv miljon jordbrukare av Fairtrade. Jämförelsevis finns det 25 miljoner odlare bara av kaffebönor i utvecklingsländerna. Vidare finns 880 miljoner fattiga på landsbygden i u-länderna som till stor andel är direkt eller indirekt beroende av jordbruket för sin försörjning.

Att merparten av världens fattiga, småskaliga jordbrukare skulle omfattas av minimipris är inte möjligt på en global marknad. Det innebär att Fairtrade endast kan fungera som en nischmarknad, gynnsamt för ett fåtal som även har råd med certifikatet, men utan möjlighet att hjälpa fattiga på riktigt.

Små volymer som Fairtrade erbjuder bidrar till att produktionskostnaden per enhet kan bli högre än vid konventionell produktion. I kombination med kostnader för certifiering och kontroll gör produktionskostnaderna generellt högre för rättvisemärkta varor. Kostnader som belastar jordbrukarna och därmed reducerar inkomsteffekten av att vara Fairtrade-certifierad. Därmed är risken överhängande att handlare tar ut högre priser i konsumentledet än merkostnaden för att täcka minimipriset och den sociala premien motiverar. Slutligen finns risk för korruption eftersom minimipriset betalas till producentorganisationen som i sin tur ska fördela

Mot 2014:58   pengarna till jordbrukarna. Sammantaget riskerar endast en mindre del av merpriset konsumenten betalar extra i butik nå jordbrukarna.

Tanken är god med Fairtrade i teorin, men har många svagheter. Svenska kyrkan borde därför överväga att sälja av sin del i Fairtrade Sverige AB och undvika att blanda sig i handel av detta slag. Min förhoppning är därför att Svenska kyrkan tar del av den kritik som Fairtrade omfattas av och istället väljer att satsa på ett hjälp-arbete i konkret mening för fattiga. En hjälp som man ser direkt nytta med och gärna i personlig relation till givaren.

Tyresö den 21 juli 2014

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:59
av Margareta Larsson

Följeslagarprogram för västra Israel

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en genomförandeplan för ett följeslagarprogram för västra Israel.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten till delfinansiering av FN eller EU utifrån motionens intentioner.

Motivering

I skrivande stund regnar det raketer över civila i Israel. Israels befolkning har under veckan varit utsatt för uppemot 50 kort- och medeldistansraketer dagligen. Palestiniernas raketer når även längre och längre. Sedan en tid tillbaka har många i området som gränsar till Gaza tillgång till förstärkta rum i sina lägenhetskomples, men dessa är inte lika säkra som ordentliga skyddsrum. Särskilt för äldre och andra som har svårt att snabbt ta sig till ett riktigt skyddsrum utgör raketattackerna ett ständigt dödshot. Hamas har även varit tydliga med att ”alla israeler utgör legitima mål” – äldre, kvinnor och barn inkluderade.

Med inspiration från SKR:s följeslagarprogram anser jag att Svenska kyrkan ska försöka inleda ett samarbete med israeliska myndigheter och bistå med följeslagare som ledsagar personer från deras hem till skyddsrummen. Följeslagarna bör givetvis prioritera barnfamiljer, äldre och funktionshindrade. De närmare detaljerna för hur arbetet ska bedrivas och utformas kan lämpligen ske i samråd med IDF (Israels försvarsstyrka). Svenska kyrkan borde även undersöka om inte FN eller EU kan bidra med delfinansiering.

Tyresö den 21 juli 2014

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:60
av Margareta Larsson

Avveckla Svenska kyrkans opinionsbildning i klimatfrågan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avveckla Svenska kyrkans opinionsbildning i klimatfrågan.

Motivering

Det har upplevts svårt att förmå Svenska kyrkan att förtydliga sitt uppdrag i mission utifrån det uppdrag vi fått av Jesus Kristus. Mission i dess ursprungliga form har istället idag förskjutits till att missionera i miljö- och klimatfrågor.

Jag har alltså inget emot en större medvetenhet kring miljöfrågor, men ifrågasätter om klimatfrågan egentligen är kyrkans uppdrag utifrån missionsbefallningen. Klimatfrågan rymmer en rad olika teorier, oenigheter och komplexitet. Vi ska även ha i åtanke att världens klimat har varit i ständig förändring sedan världens skapelse. I de flesta fall utan människans inblandning. Detta innebär dock inte att jag anser att miljöförstöring är ett hot mot natur och folkhälsa.

Det är min privata uppfattning att svensk miljöpolitik ska ledas av regeringen efter beslut av Sveriges riksdag, i samråd med EU och Nordiska rådet, för att eftersträva globala lösningar. Mycket av de katastrofer som sker utgår från hur den moderna människan väljer att bygga sina städer. Världens befolkning är även större idag än tidigare vilket medföljer än fler dödsfall och förstörelse av bebyggelse och infrastruktur. Den moderna människan har byggt ett komplicerat samhälle på relativt kort tid, vilket gör att vi står mer utsatta för diverse komplikationer än tidigare generationer.

Att Svenska kyrkan värnar om energieffektivitet inom de egna byggnaderna är en sak. Att Svenska kyrkan därtill ska engagera sig i det globala klimatet är en annan. Att Svenska kyrkan slutligen lägger mer tid och kraft på debattartiklar och opinion om klimat än något annat ämne är förkastligt. Uppfattningen om klimathotet är redan förankrat i västvärlden och kanske framförallt i Sverige. Regeringar på alla kontinenter satsar redan oerhörda summor på förnybar energi. Klimatföreningarna är knappast underfinansierade och t.o.m. energibolagen har svängt om och investerar i ren teknik. Svenska kyrkan borde istället upphöra med sina spridda skurar och använda kyrkoavgiften så kostnadseffektivt som möjligt. Det är min mening att Svenska kyrkan ska renodla sin verksamhet och satsa på att göra sitt varumärke förtroendegivande genom att tala om tro och traditioner.

Tyresö den 21 juli 2014

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:61
av Margareta Larsson

Personligt stöd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett program för att kunna erbjuda sökanden vid Ersättningsnämnden personligt stöd.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse 2014:1 framgår på sidan 21 en vilja att barn som placerats i samhällsvård har rätt att erbjudas delaktighet i Svenska kyrkans församlingar. Vad som konkret avses nämns inte utan enbart att dessa frågor kräver resurser och uppmärksamhet.

Debatten om hur de som vanvårdats av samhället mellan 1920 och 1980 har pågått löpande sedan regeringen tillsatte Ersättningsnämnden 2012. Kritiken har varit hård dels med tanke på att hälften får avslag och dels för att bemötandet på nämnden varit under all kritik enligt vissa. Som upplägget är nu reser många sökanden långväga och med en orolig knut i magen innan de anländer till Ersättningsnämnden. Man förväntas redogöra i detalj vad man utsatts för som barn inför främmande jurister och akademiker på ibland en kvart. Smärtsamma minnen man inte ens nämnt för sina närmaste. Då mottagandet upplevts av många som dåligt och då avslagen är så pass höga, har jag länge hyst oro för de sökande som fått avslag och ensamma åker hem. Ingen finns som följer upp dem. Jag har personligen fått kännedom om att flera hamnat på psyk efter avslag.

Svenska kyrkan borde kunna fånga upp dessa människor i tid och sedermera kanske få in dem i ett levande församlingsliv som erbjuder värme och gemenskap eller kanske bara erbjuda stödsamtal och själavård. Därför vore det angeläget att Svenska kyrkan ställer upp med kontakterbjudande vid nämnden som blir känt för de sökande som anländer dit. Detta kan vara i form av information och blanketter om önskan att få kontakt och någon att tala med efter hemkomsten. Utifrån den församling den sökande tillhör kan sedan informationen gå ut till den församling sökanden bor i så att man på församlingsnivå kan uppsöka denna om en personlig önskan ger uttryck för det.

Tyresö den 21 juli 2014

Margareta Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:62
av Lena Klevenås m.fl.

Fattiga EU-migranter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en policy för bemötande av fattiga EU-migranter.

Motivering

Tiggare har återkommit till våra gator. Många tankar väcks hos alla. Svenska kyrkan behöver formulera en policy för hur vi ska bemöta dessa fattiga medmänniskor som helt plötsligt finns mitt ibland oss.

Två goda exempel:

Vi tackar Gud varje dag att vi slipper bo på gatan, säger Paraskeva, mamma i en romsk familj som fått bostad i en husvagn i Göteborg. Kyrkans parkeringar blir temporära hem för bostadslösa EU-migranter. Idén kommer från Räddningsmissionen och finansieras av Göteborgs stad. (Göteborgs-Posten 2014-07-03)

Många av de fattigaste tiggarna kommer från Rumänien. En svensk organisation i Linköping, Hjärta till hjärta, söker EU-pengar för att försöka skapa jobb till romer i deras hemby, Pauleasca. (Göteborgs-Posten 2014-06-29)

Dessa goda idéer och liknande skulle kunna prövas av fler.

Om vi tog vår kristna tro riktigt på allvar skulle vi dela det vi har med de fattiga, men mycket hindrar oss från att individuellt göra det. Svenska kyrkan behöver därför hitta gemensamma lösningar och formulera en aktuell policy.

För länge sedan hade klostren rum för resande. Nu när tiggarna kommer finns det inga sådana möjligheter. Men det är en tradition som skulle kunna återupplivas. Varje församling skulle kunna skaffa bostad för en romsk familj. Om alla församlingar bidrog skulle problemet snart vara löst. I Göteborg ber Räddningsmissionen kyrkorna att upplåta en parkeringsplats per kyrka för att ställa upp en husvagn, som kan bli ett tillfälligt hem för bostadslösa EU-migranter. Det är en rimlig begäran som stämmer väl överens med det kristna budskapet. Ändå finns det församlingar som säger nej.

Vid jultid blir fattiga EU-migranter och andra hemlösa ofta överösta av gåvor och mat, men det är inte välgörenhet de behöver utan bostad och arbete, för att själva kunna försörja sig långsiktigt. Bostad, arbete, utbildning och hälsa är för övrigt mänskliga rättigheter där Sverige som konventionsstat har åtaganden, som inte bara gäller svenska medborgare utan alla människor som befinner sig här.

Det är svårt för lågutbildade rumäner och bulgarer att få jobb i Sverige. De har som EU-medborgare rätt att söka arbete under tre månader. Det är en alldeles för kort tid och inte realistiskt. Att få jobb är svårt utan att kunna svenska, men de har ingen rätt att lära sig det först. SFI, svenska för invandrare, är inte till för dem. Många dröjer sig kvar i åratal, därför att de inte har något bättre alternativ, och blir tiggare eller försäljare av Götalands gatutidning Faktum.

Lyckas en fattig EU-migrant mot alla odds få ett jobb har de svårt att ta emot lönen. De saknar oftast bankkonton eftersom banker inte får öppna konto för personer de inte säkert kan identifiera. Romerna från Rumänien och Bulgarien saknar ofta giltiga ID-handlingar och pass. För att få stanna i Sverige, måste dessutom jobbet vara så värlönlönat att de kan försörja sig på det och det ska vara samma arbetsgivare i minst ett halvår.

Kanske är det enklare att, som Hjärta till hjärta börjat göra, försöka bistå på plats i deras hemländer. Att få studera och kunna sitt eget modersmål riktigt bra vore en bra start. Inom EU finns pengar anslagna för att förbättra romernas situation på olika sätt, men det mesta av pengarna används inte.

Kanske vår idé med folkhögskolor skulle kunna komma till användning. Skulle Svenska kyrkan tillsammans med systerkyrkor, och med hjälp av EU:s gemensamma ekonomiska resurser kunna starta folkhögskolor i Rumänien och/eller Bulgarien, där de romer som vill skulle kunna få bostad, mat, utbildning och omsorg om sina barn under några år?

I Sverige har vi diskriminerat romer i 700 år. Det är dags att sluta med detta och kanske börja tänka i termer av kompensation och upprättelse. I USA finns, till skillnad mot i EU, ingen diskriminering av romer, enligt Maria Leissner, f d ordförande för delegationen för romska frågor. De vet helt enkelt inte att man ska diskriminera romer, så som vi har blivit vana är naturligt i Sverige. Utställningen *Vi är romer* på Stadsmuseet i Göteborg var en ovanligt lyckad utställning för att minska fördomar och stärka de svenska romernas ställning. Men Svenska kyrkans budskap saknar nationella gränser. Nu är det dags att formulera en policy för hur vi ska bemöta de fattiga EU-migranter som kommer till Sverige. Vi behöver också hitta vägar för att bidra till uppfyllandet av romers mänskliga rättigheter i Rumänien och Bulgarien.

Alingsås, Huddinge, Uppsala, Nyköping och Stockholm den 20 juli 2014

Lena Klevenås (MPSK)

Bengt-Gunnar Carlsson (MPSK)

Terence Honglo (MPSK)

Heléne Lundström (MPSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Marja Sandin Wester (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:63
av Stefan Aro

Stiftelsekyrkorna i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att på olika sätt stärka stiftelsekyrkornas ställning vid organisationsförändringar och använda stiftelsekyrkan som uppmuntrande exempel på ansvarstagande och frivilligbaserat engagemang lokalt i församlingen.

Motivering

Under småkyrkorörelsens tid restes många kyrkor upp i vårt land. Under 1950- och 60-talen stod samhället i stor och snabb förändring och många städer, förorter och tätorter växte fram. Utvecklingen karakteriserades av inflyttning och bostadsbyggande och stora satsningar gjordes på infrastruktur och offentlig sektor. Eftersom samhällskartan ritades om uppkom också snart behovet av nya kyrkor.

Huvuddelen av kyrkorna som restes finansierades och förvaltades av Svenska kyrkan, men under samma tid byggdes också många stiftelsekyrkor. Det handlade ofta om engagerade människor som på gräsrotsnivå tog initiativ till insamling av medel för att bygga en kyrka. Det speciella med stiftelsekyrkan är just ägandeformen, att de som byggde kyrkan också ägde och förvaltade den, och detta gemensamt genom en stiftelse. Av dessa stiftelsekyrkor finns sedan olika varianter som är framsprungna ur olika fromhetstraditioner och med olika nära koppling till Svenska kyrkan. Gemensamt för stiftelsekyrkorna är att kyrkorummet är invigt, oftast av stiftsbiskopen, för gudstjänstbruk inom Svenska kyrkan.

Bland dem finns stiftelsekyrkor med mycket nära band till den lokala församlingen. Inte sällan har kyrkoherden varit en av initiativtagarna och självskriven ordförande i stiftelsen. Stiftelsekyrkan har erhållit årligt ekonomiskt bidrag till drift och underhåll från pastoratet och i praktiken fungerat som en distrikts- och kvarterskyrka. Ur stadgarna kan utläsas också hur nära sammantvinnad man var med Svenska kyrkan och att man underställde sig domkapitlets tillsynsansvar. Varje år skulle årsberättelsen skickas in till domkapitlet och vid visitationerna var det lika naturligt att stiftelsekyrkan ingick i biskopsvisitationen som de andra kyrkorna i församlingen. En del stiftelser har stadgar där relationen till Svenska kyrkan är reglerad på så sätt, att det är domkapitlet som slutgiltigt beslutar om en eventuell upplösning.

Till idag har ett och annat förändrats för våra stiftelsekyrkor. En del kyrkor har övergått i pastoratets ägande, medan andra har avsakraliserats och avyttrats och stiftelser upplösts, men fortfarande lever många stiftelsekyrkor kvar på oförändrat sätt i Svenska kyrkan. Där dessa finns kvar, finns också de engagerade medlemmarna kvar. Medlemmarna som på frivilligbasis lägger ner många arbetstimmar för att byn

eller orten ska ha kvar sin kyrka. En kyrka som dessutom betraktas som "sin hemkyrka" och synonymt med Svenska kyrkan, eftersom det är i den kyrkan man firar gudstjänst och tar emot de kyrkliga handlingarna.

Nu går många stiftelsekyrkor en osäker framtid tillmötes. I de nya storpastoraten hänger många stiftelsekyrkor löst när pastorat ändrar sin kostym och tvingas till kostnadsbesparingar. Detta har lett till att de stiftelsekyrkor som tidigare erhållit ett ekonomiskt bidrag till driftskostnader från pastoratet, har fått kraftigt reducerade eller helt indragna bidrag. Bidragsbelopp som i en del fall inte varit större än lokalens uppvärmningskostnad på ett år.

Stiftelserna är juridiskt reglerade i stiftelselagen (1994:1220) som trädde i kraft den 1 januari 1996, och har sedan i olika omgångar fått sina civilrättsliga bestämmelser uppdaterade (senast 1 januari 2010 har betydande ändringar i regelverket genomförts). Stiftelserna lyder enligt denna under Länsstyrelsens och Kammarkollegiets tillsynsbestämmelser.

Trots att den civilrättsliga delen har stärkts för stiftelsekyrkorna är deras strukturella ställning fortfarande inte reglerad i kyrkoordningen (KO). Man kan få intrycket av att stiftelsekyrkorna inte existerar eller ska anses som en historisk parentes när KO inte med en enda rad säger något om stiftelsekyrkorna och deras ställning i Svenska kyrkan.

I en tid då pastoraten ser över sina resurser, kämpar med krympande ekonomi och gör omfattande organisationsförändringar finns anledning att se över möjligheterna att stärka stiftelsekyrkornas status i den svenskkyrkliga strukturen. Dessutom skulle det vara önskvärt att de stiftelsekyrkor som enligt sina stadgar lyder under domkapitlets tillsyn, uttryckligen skulle ges stöd i KO och därmed också möjlighet att leva upp till denna för att fortsättningsvis vara en del av Svenska kyrkan.

Dessa stiftelsekyrkor byggs upp underifrån av engagerade, uppoffrande och gudstjänstfirande medlemmar, vilka ofta är djupt rotade i den svenskkyrkliga myllan. Det handlar om människor som med sitt liv och sin tjänst utgör goda föredömen och profetiska exempel, som är värda att lyssna till och att ta efter. Människor som verkligen älskar Svenska kyrkan är en än större resurs än kronor och strategiska aktieplaceringar, resurser som vi inte har råd att slösa bort. Något som vi riskerar att göra, om vi inte värnar om de kyrkliga sammanhang där dessa människor har sin förankring.

Juoksengi den 18 juli 2014

Stefan Aro (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:64
av Margareta Andersson

Säkerhet vid datalagring

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över vilken säkerhet som finns för digitalt lagrade uppgifter inom alla nivåer hos Svenska kyrkan och hur uppgifterna kan skyddas.

Motivering

Svenska kyrkan använder liksom myndigheter, företag och privatpersoner ett stort antal digitala tjänster. En del ska vara åtkomliga för allmänheten medan andra ska vara skyddade mot åtkomst. Särskilt gäller detta uppgifter om enskilda kyrkotillhöriga men också uppgifter om ekonomiska frågor.

Kyrkomötet och kyrkostyrelsen inför möjligheter för stift och församlingar att anlita gemensamma tjänster och medvetenheten om säkerhetsfrågor varierar på alla nivåer. Därför är det viktigt att man utformar program så att de uppfyller högt ställda säkerhetskrav. Man behöver också erbjuda utbildningar i de här frågorna så att handhavare av systemen på olika nivåer blir medvetna om var de känsliga punkterna finns och hur man kan skydda uppgifter som inte ska läcka till obehöriga.

Näshult den 20 juli 2014

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:65
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Stöd till förföljda och utsatta kristna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete ska prioritera och intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja förföljda och utsatta kristna.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan mer regelbundet ska ta med förföljda kristna i förbönen.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på Svenska kyrkans hemsida utöka informationen om förföljda kristnas utsatta situation i världen, och ge förslag på förbönsämnen.

Motivering

Situationen för kristna runt om i världen är på många håll mycket svår och på flera håll har det under senare tid förvärrats. De omvälvande förändringar som skett i Nordafrika och Mellanöstern har tyvärr inte bara fört med sig positiva effekter utan också förvärrat situationen för kristna på flera håll.

Den fruktansvärda situationen i Syrien där den ena grymheten avlöser den andra tycks inte ha någon ände. Situationen är givetvis svår för alla drabbade civila i området men vi anser att det finns anledning att även lyfta upp just de kristnas situation. Sen konfliktens början har de kristna haft det svårt för att de inte ville välja sida då de var rädda för vad som skulle hända om oppositionen fick makten. Som en följd av att mer radikala krafter etablerat närvaro i Syrien har det nu uppstått mer religiösa motiv till förföljelser. Detta har lett till att kristna har fördrivits, flytt och andra mördats. Kyrkor har förstörts, präster och biskopar har kidnappats och kyrkan i Syrien är på väg att utplånas. Bland annat har klostret i Maaloula, en av de sista byar där Jesus språk fortfarande talas, förstörts i strider.

I Irak har det länge pågått en etnisk rensning av kristna och situationen har på senare tid försämrats ytterligare på grund av islamistisk extremism.

I Nigeria har ett antal attacker emot kristna eller muslimer som inte accepterar deras tolkning av islam utförts av den islamistiska gruppen Boko Haram! Enligt uppgifter från Open Doors har dessa attacker krävt minst 800 dödsoffer i Nigeria. I vissa delstater har det tagits beslut som lett till att kristna blivit utsatta för begränsningar i skolorna, hotade om kidnappning, blivit utsatta för tvångsäktenskap, samt blivit nekade anställning, rent vatten och hälsovård. Det är förenat med risker att konvertera till kristendom och farligt för kyrkor att ta emot nyomvända.

Nordkorea klassas som det land där det är svårast att vara kristen av organisationen Open Doors. Det är förenat med stor fara att vara kristen och risken är stor att bli dömd till fruktansvärda arbetsläger med djupt omänskliga förhållanden. Detta på

grund av en förtryckande kommunistisk regim som inte tillåter att någon ifrågasätter regimen.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och vi anser att Svenska kyrkan har ett särskilt ansvar för dem som förtrycks och förföljs på grund av att de står upp för den kristna tron. Vi anser att kyrkan i alltför liten grad gjort ansträngningar internationellt för att stödja förföljda kristna.

Vi anser därför att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete bör omprioritera och fästa större uppmärksamhet på att stödja utsatta kristna i andra länder.

Informationen om vad som pågår gentemot kristna i många länder är i den allmänna opinionen ibland bristfällig och det finns behov av att sprida vad som händer och sker. Svenska kyrkan skulle kunna göra en insats genom att informera mer om detta på sin hemsida och samtidigt då ge tillfälle för förbön för dessa utsatta människor.

Lillkyrka den 15 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:66
av Julia Kronlid

Utökad familjerådgivning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkans verksamhet med familjerådgivning utökas med målsättningen att det ska finnas tillgängligt i alla kommuner i Sverige.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan erbjuder stöd till barn som erfar sina föräldrars skilsmässa.

Motivering

Varje år gifter sig ca 40 000 par i Sverige och tyvärr skiljer sig ca 20 000 par också varje år. Även om det i vissa situationer inte finns någon annan lösning än skilsmässa är varje skilsmässa i varierande grad en påfrestning för hela familjen i synnerhet för barnen. Om det är möjligt att förebygga en skilsmässa och rädda äktenskapet för de som vill genom exempelvis den familjerådgivning som Svenska kyrkan kan erbjuda kan man bespara föräldrarna och barnen onödigt lidande. Detta kan även innebära en ekonomisk samhällsvinst.

Idag erbjuder Svenska kyrkan familjerådgivning på 28 platser i Sverige. Detta är mycket positivt men långt ifrån alla har möjlighet att ta del av detta då det inte finns i alla kommuner i Sverige. Att försvara och stödja familjens ställning i samhället torde vara en viktig uppgift för Svenska kyrkan och därför bör detta vara en verksamhet som prioriteras i högre grad. Inom kyrkan finns också mycket kompetent personal vad gäller att möta människor i kris och föra samtal. Vi menar att mycket fin kompetens i kyrkan borde komma samhället till större del i kyrkans sociala arbete och familjerådgivning är en del av det.

Enligt en ny rapport från 2013 av BRIS *Lyssna på mig*, som handlar om barnens upplevelser vid en skilsmässa, påverkar en skilsmässa barnen mer än vad de vuxna verkar förstå. Även så kallade vanliga skilsmässor påverkar. Bara för att skilsmässor är vanliga behöver det inte bli mindre smärtsamt, svårt, sorgligt eller lättare för barnen att hantera. Barnens kontakter med BRIS visar också på att de unga ofta känner sig ensamma och utlämnade i försöken att förstå och hantera känslor och tankar. Särskilt svårt är det om föräldrarna gör uppbrottet till en konflikt om vårdnaden av barnen.

Mot bakgrund av ovanstående är det angeläget att i högre grad än i dag erbjuda barn som erfar skilsmässa särskilt stöd. Med den kompetens som finns inom Svenska kyrkan för själavård och barnverksamhet menar vi att kyrkan skulle kunna utgöra ett viktigt komplement vad gäller aktiviteter och stöd till barn som erfar skilsmässa. I

Mot 2014:66   den mån det behövs bör detta förberedas med ytterligare kompletterande utbildning för dem det berör, inom Svenska kyrkan.

Lillkyrka den 15 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:67
av Julia Kronlid

Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för utökad information och utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck för dem som möter utsatta människor inom Svenska kyrkan.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för utökad möjlighet till samtalsjour och stöd på olika sätt för dem som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.

Motivering

I dagens Sverige hörs allt oftare rapporter från personer som lever i en förtryckande och våldsam hederskultur, i en verklighet som existerar parallellt med majoritets-samhället.

Offren för hederskulturen begränsas kraftigt i sin vardag. De tvingas finna sig i att deras rätt att göra egna livsval inskränks och det krävs av dem att de försakar den egna viljan för att alltid sätta familjens eller släktens anseende först. I hederns namn utsätts de ofta för trakasserier, hot och våld från de personer som borde stå dem närmast. Alternativt tvingas de att själva utsätta sina närmaste för våld och förtryck. De mest extrema fallen har gått så långt att offren fått sätta livet till i rena avrättningar till försvar av familjenamnet.

Hederskulturen står för raka motsatsen till grundläggande mänskliga rättigheter och varje människas egenvärde och rätt till en fri vilja att göra sina livsval. Problemet med dess växande förekomst i Sverige måste därför tas på största allvar och utsatta personer bör ges stöd på olika sätt. Samhällets instanser och myndigheter bär det största ansvaret för stödinsatser. För dem som önskar vända sig till kyrkan för stöd menar vi dock att även Svenska kyrkan ska kunna utgöra ett komplement och det är viktigt att det finns kompetens och kunskap inom Svenska kyrkan för vad det innebär att vara utsatt för denna typ av förtryck.

Att erbjuda samtalsjour för utsatta och vid behov kunna hänvisa vidare skulle kunna vara en möjlighet att visa att Svenska kyrkan ser och bryr sig om dessa utsatta som inte sällan är unga människor.

Lillkyrka den 15 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:68
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Svenska kyrkans kristna identitet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att Svenska kyrkan återtar en tydlig kristen identitet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att noggrannare följa upp att Svenska kyrkans företrädare respekterar kyrkoordningen och den kristna läran.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan tydligare fokuserar på och prioriterar de fyra grundstenarna gudstjänst, undervisning, mission och diakoni.

Motivering

Kyrkoordningens 1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära lyder enligt följande:

- 1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
som gestaltas i gudstjänst och liv,
är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter,
är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530,
är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593,
är förklarad och kommenterad i Konkordieboken
samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Vidare står följande om biskopens uppgifter

- 1 § Den som innehar en befattning som biskop ska
  1. förkunna evangelium i ord och handling,
  2. ha ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning,
  3. svara för ledning och tillsyn,
  4. vårda och värna kyrkans enhet,
  5. viga präster och diakoner,
  6. kalla präster och diakoner till överläggningar, samt
  7. i övrigt fullgöra biskopens uppgifter enligt kyrkoordningen.

Det svenska samhället har under de senaste decennierna genomgått en djupgående omvandling med få motstycken i historien. Traditioner, gemenskaper, normer och moral har utmanats och luckrats upp och blivit alltmer flytande och föränderliga.

Sverigedemokraterna vill bryta denna negativa utveckling. Vi vill återskapa en kyrka som åter betonar värden som tro, tradition, trygghet och kontinuitet och som kan utgöra en fast punkt i en alltmer yttlig och osäker värld.

I sin iver att vara politiskt korrekt och inte kränka någon annan religion har Svenska kyrkan idag börjat bli alltmer otydlig i sin kristna identitet.

Vi menar att kärleken till alla människor oavsett tro och bakgrund är grundläggande i den kristna tron. Det är dock inte detsamma som att vara otydlig i tron på att vägen till Gud är genom förlåtelse och försoning genom Guds enfödde son Jesus Kristus född av jungfru Maria som genom döden och uppståndelsen gav möjligheten för *alla* människor att motta förlåtelse och frälsning.

Låt oss inte glömma vad som står i Johannes 3:16–17:

Ty så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv. Inte sände Gud sin Son till världen för att döma världen utan för att världen skulle bli frälst genom honom.

Detta är ett kärlekens budskap, ett erbjudande som Svenska kyrkan ska vara stolta över att företräda och det finns inget tvång och ingen kränkning gentemot någon annan i det budskapet.

Svenska kyrkan ska stå upp för religionsfrihet men religionsfrihet innebär att också Svenska kyrkan är fri att tro på det kristna budskapet.

Olika uttalanden från företrädare i Svenska kyrkan som bland annat handlat om en osäkerhet kring hur vi ska tala om jungfrufödseln, synen på Jesus och Muhammed och om Jesus är Guds son har gjort att en del medlemmar idag känner en viss osäkerhet om Svenska kyrkan i praktiken står upp för den evangelisk-lutherska tron så som det uttrycks i kyrkoordningen eller om Svenska kyrkan förminskats till en allmän politisk och religiös samlingsplats.

Att Svenska kyrkan anställt en imam och samlat pengar till moskébygge ger också uttryck för en osäkerhet som skapar förvirring hos medlemmar.

Ovanstående inriktning och händelser menar vi inte stämmer överens med det som kyrkoordningen uttrycker att Svenska kyrkans lära ska vara grundad i Guds heliga ord samt att kyrkans biskopar ska ansvara för att evangelium predikas rent och klart, att svara för ledning och tillsyn och vårda och värna kyrkans enhet. Därför menar vi att kyrkostyrelsen bör ta ett ansvar i att följa upp att Svenska kyrkans företrädare respekterar kyrkoordningen så att medlemmarna kan känna en trygghet och kontinuitet i Svenska kyrkans tro bekännelse och lära.

På senare tid verkar Svenska kyrkans viktigaste kampanj vara en politisk påverkan som gäller klimatet. Visst har kyrkan ett ansvar för att vi ska värna om vår natur och vårda Guds vackra skapelse. Tyvärr ger dock dagens fokus i Svenska kyrkan en bild av att kyrkan missat sin kärnuppgift att förmedla det kristna budskapet till andra och svenska kyrkans grundstenar, de fyra benen gudstjänst, undervisning, mission och diakoni. Vi anser att dessa fyra grundstenar tydligare bör lyftas fram och vara prioritet för Svenska kyrkans verksamhet.

I dagens föränderliga samhälle behövs inte en osäker rädd kyrka utan en kyrka som är trygg i sin kristna identitet och kan utgöra en fast punkt i vardagen.

Lillkyrka den 21 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:69
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Svenska kyrkans roll i internationella konflikter och Mellanösternkonflikten

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en politik som i internationella konflikter står för fred och försoning och så långt det är möjligt förhåller sig neutral i konflikter.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en politik som i Mellanösternkonflikten förhåller sig mer neutral och inte så tydligt tar parti för den ena parten.

Motivering

Vår mening är att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete i första hand bör prioritera stöd för utsatta och förföljda kristna i andra länder eftersom det torde vara en del av kyrkans ansvar när vi är en del av den världsvida kyrkan.

Rent humanitärt hjälparbete är också en naturlig del av Svenska kyrkans internationella arbete.

Att Svenska kyrkan ska ta aktiv ställning och föra en egen utrikespolitik i känsliga internationella konflikter ser vi dock inte vara kyrkans uppgift. Utgångspunkten för kyrkans förhållningssätt till väpnade konflikter i världen bör vara en strävan efter försoning och fred. Detta förutsätter respekt och lyhördhet för samtliga inblandade parter ståndpunkter och intressen. Mot bakgrund av detta bör kyrkan bland annat ompröva sitt hittills alltför ensidiga ställningstagande för Palestina i Israel-Palestina konflikten.

Svenska kyrkan förhåller sig på ett oproportionerligt sätt mycket kritisk till Israel och det judiska folket trots att judendomen och Israel är en del av kristendomens rötter och vi har en gemensam historia. Låt oss aldrig glömma den förföljelse och utsatthet judarna utsatts för i tusentals år.

Givetvis måste Israel få kritiseras när det är befogat men vi anser det olämpligt att biskopar som är officiella företrädare för Svenska kyrkan har gått ut med att de stödjer ett mycket politiskt provocativt projekt som Ship to Gaza. Detta projekt handlar mer om en politisk provokation mot Israel än humanitär hjälp och det är mycket olyckligt att Svenska kyrkans företrädare aktivt stöttat detta.

Vi anser det också olämpligt att Svenska kyrkan uppmanar ursprungsmärkning för att bojkotta varor från Västbanken. Svenska kyrkan har ett långt invecklat policydokument med detaljerade politiska ställningstaganden i förhållande till konflikten där den absoluta tyngdpunkten ligger i att kritisera Israel. Israels perspektiv och den terror och antisemitism de utsatts för utgör endast en liten del. Svenska kyrkan bör mycket tydligare visa att de på allt sätt tar avstånd från terrorism och antisemitism.

Mot 2014:69

Vi anser att Svenska kyrkan ska förhålla sig mer neutral än idag till konflikten i Israel och Palestina och tydligare också lyfta fram Israels och judarnas perspektiv och situation i konflikten.

Lillkyrka den 15 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:70
av Julia Kronlid

Nationellt hjälpcentrum för konvertiter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta ett nationellt hjälpcentrum för att hjälpa dem som konverterat från en religion till en annan och utsätts för förtryck och förföljelse.

Motivering

Inte bara i andra länder riskerar de som konverterat från islam till kristendom trakasserier och förföljelser eller till och med hot om livet, utan detta förekommer även i Sverige. Detta gäller naturligtvis inte alla som konverterar men det finns vittnesbörd från flera personer som upplever att de blivit hotade till livet, spottade på och betraktade som orena för att de lämnat islam och blivit kristna. Det förekommer säkert gällande andra religioner också men vi hör inte lika mycket om det i Sverige. Svenska Evangeliska Alliansen har presenterat ett reportage om detta på internet och där framkom vittnesbörd med vad konvertiter fått uppleva och höra av andra med följande citat: "Du är oren, du är otrogen, du är väldigt smutsig och du måste dö", "Sedan jag döptes lever jag nu i ständig fruktan på grund av hot om att dödas", "De flesta av mina vänner har vänt sig bort från mig och betraktar mig som oren".

En person som konverterat från en religion till en annan och som på grund av det på olika sätt blir utsatt för förföljelse trakasserier och hot blir enormt utsatt och ensam. Det är därför av stor vikt att samhället kan vara med och stötta och hjälpa en sådan person.

Svenska kyrkan kan här ta ett särskilt ansvar att hjälpa utsatta konvertiter i Sverige genom att inrätta ett nationellt hjälpcentrum där människor kan erbjudas praktiskt och psykosocialt stöd och hjälp, samt även kontakter med berörda myndigheter i den mån det behövs. Svenska kyrkan kan också bistå kristna konvertiter med andlig vägledning och gemenskap när det önskas.

Lillkyrka den 15 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:71
av Julia Kronlid och Aron Emilsson

Utökat socialt arbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för utökat socialt arbete i Svenska kyrkan.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att ensamma, socialt isolerade äldre, brottsoffer och unga som lider av psykisk ohälsa bör få en mer framskjuten plats än idag i kyrkans sociala arbete.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för utökat utbud av samtalsjour till unga som lider av psykisk ohälsa.

Motivering

Många människor i vårt samhälle lider idag andlig, fysisk, social eller ekonomisk nöd och det är tyvärr uppenbart att stat och kommun inte alltid förmår att erbjuda ett adekvat stöd. Kyrkan bör genom sin diakoni prioritera att ge dessa människor andlig vägledning, stöd, trygghet och mänsklig gemenskap. Kyrkan gör redan idag genom sin diakoni och möjlighet till samtalsstöd och själavård ett mycket viktigt arbete. Vi anser dock att detta bör få ta en större plats i Svenska kyrkans arbete och budget.

Många lever tyvärr idag ett liv i ensamhet och många äldre blir socialt isolerade. För dessa kan kyrkan erbjuda aktiviteter av gemenskap och exempelvis erbjuda alternativa julfiranden då det är en högtid då det är smärtsamt att vara ensam. Samhället brister idag i att ge det stöd som behövs till brottsoffer, det är positivt att Svenska kyrkan erbjuder stöd till dem som blivit utsatta för sexuella övergrepp men denna verksamhet kan med fördel utökas till att även omfatta dem som utsatts för andra typer av brott.

Alltför många unga lider idag av psykisk ohälsa och psykiatri är i många fall överbelastad och kan endast erbjuda stöd i den mest akuta fasen. Vi menar inte att kyrkan ska ersätta den vård och behandling som är nödvändig i landstingets och statens regi men vi menar att kyrkan kan utgöra ett viktigt komplement i en mindre akut fas. Kyrkan kan utgöra en trygg plats där unga kan få stöd, vägledning, trygghet och gemenskap i olika stadier i livet.

Lillkyrka den 15 juli 2014

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:72
av Jerry Adbo

Webbsända gudstjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna att webbsända gudstjänster.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera webbsända gudstjänster.

Motivering

Idag kan vi ta del av gudstjänster och mässor på olika sätt, genom kyrkogång, genom radio, TV och kanske på andra sätt. Vi lever idag i ett väl utvecklat informationssamhälle där större krav ställs på lättillgänglig information via olika kanaler. En stor sådan kanal är internet.

Svenska kyrkan har en rik mångfald vad gäller kyrkoliv, konst- och kulturyttringar. Varje församling är unik vad gäller sin sammansättning och sina förutsättningar. Församlingarna äger rätt att utforma sin verksamhet men inom ramen för uppdraget. Centralt och gemensamt för alla församlingar är ändå gudstjänsten. Dock finns här visst utrymme att fritt inrama det centrala. Variationen berikar och utgör den mångfald vi vill värna i vår kyrka.

Många, liksom jag, gillar nog att ta del av andra församlingars verksamhet, genomföra gudstjänstbesök i andra kyrkor och församlingar, för att ta del av kanske annan musik, ett annat kyrkorum, av andra predikanter budskap. Detta berikar inte bara det egna intresset utan även kyrkan som helhet. Andra intryck menar jag kan vara en drivkraft och inspiration till utveckling.

Denna mångfald bör spridas. Gudstjänstfirandet bör synliggöras och det kristna budskapet bör spridas i större utsträckning.

Ett sätt kan vara att webbsända gudstjänster via förslagsvis Svenska kyrkans hemsida.

Webbsända gudstjänster kan tjäna som ett medel att öka och sprida den mångfald jag beskrivit ovan, men är också ett sätt att öka Svenska kyrkans tillgänglighet för de medlemmar som av olika anledningar inte har möjlighet att närvara under själva gudstjänsten i en kyrka eller en gemenskap. Det medger dessutom en flexibilitet då man kan ta del av budskapet vid det tillfälle som passar bäst samt förenklar för de som vill följa med i kyrkoårets rytm. Det kristna budskapet skulle också kunna spridas på ett helt annat sätt.

Webbsända gudstjänster kunde lösas ungefär på samma sätt som de radiosända gudstjänsterna genomförs i Sveriges Radios regi. Där roterar gudstjänsterna mellan olika församlingar. En ny församling för varje söndag. De direktsända gudstjänsterna spelas in och går sedan att lyssna på igen, vid olika tidpunkter, via Sveriges Radios

hemsida på internet. På samma sätt skulle Svenska kyrkan kunna låta en kamera-utrustning eller ett "filmteam" turnera runt bland församlingarna, en ny för varje vecka och spela in de gudstjänster som firas. Dessa kan "streamas" (direktsändas) över internet via förslagsvis Svenska kyrkans hemsida. Där kan programmen ligga sparade en vecka, tills programmet byts ut mot aktuell veckas gudstjänst med sitt tema.

Webbsända gudstjänster skulle kunna tjäna som komplement till de övriga kanalerna. Ibland behövs även bilder till orden för att förstärka intrycken och upplevelserna. Gudstjänsternas ritualer och symbolerna i handlingarna är viktiga för förståelsen och upplevelsen.

Vidare kan vi inte längre, efter statens skiljande från Svenska kyrkan, för all tid förvänta oss att public service ska fortsätta sända gudstjänster i Svenska kyrkans regi. Därför bör vi satsa nu och lägga grunden till en fortsatt spridning av vårt budskap, även via webbsändning.

Hägersten den 18 juli 2014

Jerry Adbo (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:73
av Peder Fohlin

Kyrkoantikvarisk ersättning för att öka tillgängligheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för en höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen för att göra våra kyrkor tillgängliga för funktionsnedsatta.

Motivering

Många av våra kulturhistoriskt värdefulla kyrkor har fått stora summor till restaurering av kyrkobyggnaderna, vilket är mycket värdefullt. Däremot finns det stora brister i tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, många små församlingar har inte råd att göra handikappanpassningar som ofta kan kosta 300 000–400 000 kronor.

Oftast hittar man enkla lösningar som då inte blir godkända vid länsstyrelsens antikvariska kontroll. Det är viktigt att problemet uppmärksammas och att nivån på nuvarande ersättning höjs. Det har satsats stora summor på restaureringar av föremål, likvagnar och inventarier vilket har varit värdefullt, men för våra besökare måste tillgängligheten vara ett viktigt fokus.

Fole den 10 juli 2014

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2014:74
av Peder Fohlin

Utökad satsning på Alpha-arbetet i Sverige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att anslå medel till Alpha-arbetet genom ett årligt bidrag till Alpha Sverige.

Motivering

Många människor över hela världen har idag gått en Alphakurs. I Sverige har över 100 000 personer deltagit i Alphakurser som arrangerats av olika församlingar inom Svenska kyrkan och andra kyrkor, många gånger ekumeniskt. Alpha är ett bra koncept som efterfrågas av många, de som arbetar med detta gör det under mycket små ekonomiska ramar. De skulle behöva känna ett stort stöd från många olika håll.

Om Alphaarbetet får ökade resurser kommer det att hjälpa församlingar att genomföra fler Alphakurser i Sverige. I vår kyrkoordning är en av de grundläggande uppgifterna undervisning. Att undervisa om grundläggande kristen tro måste väl vara vår kyrkas primära uppgift, därför är det av vikt att vi stödjer arbetet i Alpha som en del i det uppdrag vi har att utföra.

Fole den 10 juli 2014

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2014:75
av Bertil Olsson

Gör dopet till en fest för familjen, släkten, vännerna och församlingen

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta riktlinjer för hur församlingarna på ett tydligare sätt kan knyta dopfamiljerna till församlingsgemenskapen.

Motivering

Sedan tidigt 1970-tal har ett stort antal präster arbetat med frågan hur dopfamiljerna ska integreras i församlingens gemenskap. Utgångspunkten har ofta varit att dopet ska ske i söndagens högmässa för att markera att den som döps blir medlem av församlingen.

Denna strategi har många gånger misslyckats – i större församlingar hade det inneburit dop i stort sett varje söndag – i mindre församlingar blir ofta dopföljet större än de i församlingen som regelmässigt firar gudstjänst.

Till detta kommer omgivningens krav på barnets föräldrar att ordna ett stort ”kalas”, då det vid första barnets dop, ofta är första gången som både mammans och pappans släkt träffas. Detta ligger bakom det nya fenomenet med ”drive-in”-dop, då församlingar har velat underlätta för familjerna att komma med barnet till dopet. Vid dessa dop försvagas ofta sambandet med församlingen ännu mer.

Ett annat sätt vore att församlingen vid varje dopgudstjänst eller annan gudstjänst med dop, bjuder familjen, släkten och vännerna på festen med kaffe och tårta och aktiva församlingsmedlemmar alltid är med och serverar vid dessa kalas. Säkerligen finns det många fler sätt att fördjupa sambandet mellan församlingarna och dopfamiljerna.

Ett första steg för kyrkostyrelsen kan vara att inventera vilka idéer som församlingar arbetar med i detta avseende och sedan ge ut en liten handbok som hjälp för församlingarnas arbete med att levandegöra sambandet mellan dopfamiljerna och församlingen.

Lammhult den 18 juli 2014

Bertil Olsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2014:76
av Bertil Olsson

Nå ut med evangeliet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta riktlinjer för hur högtalare utanför kyrkor kan användas för att sprida evangeliet.

Motivering

I många länder kan man få lyssna till gudstjänster utan att man behöver ta det aktiva steget att gå in genom kyrkporten. Utanför kyrkan finns högtalare som återger vad som sker inne i kyrkan. Tanken bakom detta är säkerligen att det kristna budskapet ska nå även den som ännu inte vågar eller vill ta steget att delta i gudstjänsten.

Varför använder inte vi i Svenska kyrkan detta sätt att bedriva mission? På många kyrkogårdar som ligger runt kyrkorna kan man ofta se ett antal människor som sköter sina gravar under gudstjänsttid, men inte vågar eller vill gå in i kyrkan. Varför kan vi inte ge ett budskap även till dem? Eller till den som råkar gå förbi en kyrka i staden eller samhället?

Givetvis måste detta ske med urskillning.

Därför behövs det riktlinjer, som kan vägleda församlingar och pastorat vid beslut. Därför föreslår jag att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utarbeta dessa riktlinjer. Det bör givetvis ske i samverkan med biskopsmötet.

Lammhult den 18 juli 2014

Bertil Olsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2014:77
av Johan Åkesson

Ett fredsupprop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, tillsammans med Sveriges Kristna Råd, initiera ett ”fredsupprop”, ställt till Sveriges regering och riksdag, om att omfördela den militära budgeten till humanitära insatser och utvecklingsbehov, till konfliktförebyggande och civilt fredsbyggande arbete.

Motivering

Fredsfrågan är aktuellare än någonsin detta år 2014. I år uppmärksammas att det är 200 år sedan Sverige var i krig (1814). Det är 100 år sedan första världskrigets utbrott (1914). De stegrande konflikterna i vår närmiljö (Rysslands aggression mot Ukraina och annekteringen av Krimhalvön) påminner oss om hur skör och bräcklig freden är. Plötsligt höjs röster om ökade anslag till försvaret och om ökad militär upprustning. Kyrkorna i Sverige bör höja rösten till försvar för tanken om rättvis fred. Kyrkornas betydelse och ansvar för att medverka till försoning i samhällen, mellan människor och länder, är en del i hennes kallelse att vara ljus och salt i världen och som sådan en aktör för freds och konfliktfrågor.

2010 kom Sveriges Kristna Råd ut med en skrift *Fred – detta vill kyrkorna i Sverige* (Sveriges Kristna Råds skriftserie nr 14). Där tydliggörs mål för fredsarbetet som bl.a. uttrycker: ”Därför vill vi att uppbyggnad av civil kapacitet för förebyggande av väpnade konflikter och fredsbyggande prioriteras framför resurser för militära ingripanden.” Vår värld behöver inte mer militär upprustning utan ökade resurser på aktiviteter och insatser som kan motverka och förebygga konflikter.

Under ett decennium har Kyrkornas världsråd stimulerat en intensiv aktivitet i närmare 350 medlemskyrkor i över 100 länder under rubriken *Årtiondet för att övervinna våldet* (2000–2010). Det uppropet utmynnade i fredsmötet i Kingston, Jamaica 2011. I skriften *Ett ekumeniskt upprop för rättfärdig fred* (2011) ligger betoningen på att bygga bort krigets och förtryckets orsaker genom att långsiktigt satsa på mänskliga rättigheter och en politik i millenniemålens anda. 2013 skriver KG Hammar ett utkast till fredsteologi *Fred är vägen till fred* på beställning av kyrkostyrelsen som ett diskussionsunderlag inför Kyrkornas världsråds generalförsamling i Busan i Sydkorea samma år. Den bygger på rättvis fred och ickevåldsprincipen där en värld utan krig inte bara ska ses som en utopi utan som en realistisk förväntan.

Under generalförsamlingen i Busan, under temat och bönen *God of life, lead us to justice and peace*, beslöt man i ett gemensamt ställningstagande att kyrkorna i de olika länderna tillsammans med andra trosgemenskaper och människor av god vilja ska arbeta för ”att reducera nationella militära kapaciteter och minska legitimiteten

Mot 2014:77 för krig som medel” och för att världens regeringar ska ”fördela militära budgetar till humanitära insatser och utvecklingsbehov, till konfliktförebyggande och civilt fredsbyggande”.

I vår strävan efter rättvis fred bör Svenska kyrkan, tillsammans med hela den världsvida kyrkan, mana alla goda krafter till aktiv handling.

Simrishamn den 21 juli 2014

Johan Åkesson (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:78
av Leif Nilsson m.fl.

Fördjupat samarbete mellan kyrka och idrott

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för arbetet med barn och ungdomar 0–18 år utveckla samarbetet med idrottsrörelsen.

Motivering

Kyrkan och idrotten har många beröringspunkter. Båda har som mål att utveckla människor och bidra till att varje människa skall leva ett gott liv. Båda inser att människan är en helhet. Hon är inte bara kropp, men hon är inte heller bara själ. Det är ett gemensamt intresse för lokalsamhället att våra barn och ungdomar får en trygg uppväxt utan droger, våld och utanförskap av olika slag. Den lokala församlingen kan vara ett viktigt stöd till den lokala idrottsföreningens ledare.

Samarbetet mellan kyrkan och idrotten har pågått länge och i olika former. Sedan många år finns ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Svenska Fotbollförbundet. Det har på ett påtagligt sätt ökat kyrkans kontaktyta med barn, ungdomar och ledare i fotbollsföreningarna.

Ärligen anordnar församlingar och stift olika former av idrottskonfirmation. Vid olympiska spel har Svenska kyrkan bl.a. genom SKUT-församlingar tagit initiativ till samarbete till glädje för många. Biskopsmötet och Fotbollförbundets styrelse har bl.a. haft överläggningar om vad som kan göras mot läktarvåldet osv.

Här har endast ett fåtal exempel getts. Men det behöver fördjupas och intensifieras. Det behöver ordnas fler kurser och konferenser med deltagare för olika aktörer. Initiativ behöver tas från skilda håll.

På kyrkokansliet sker ett viktigt arbete, som emellertid behöver få bredare förankring. Det behöver likaså bättre än för närvarande inordnas i Svenska kyrkans ordinarie verksamhet. Samarbetet med idrottsrörelsen behöver utvecklas och mer resurser ställas till förfogande. Detta kan vara av stor betydelse för Svenska kyrkans barn- och ungdomsarbete. Många barn och ungdomar vill pröva på olika former av fritidssysselsättningar men samtidigt kan ambitiösa ledare ställa alltför stora krav. Då är det viktigt att ansvariga ledare på båda håll tar sitt ansvar för de unga.

Ytterhogdal, Sundsvall och Kyrkesund den 21 juli 2014

Leif Nilsson (S)

Tommy Eriksson (S)

Torgny Larsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:79
av Hans-Olof Andrén

Kyrkohandbok del II

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sedan en reviderad kyrkohandbok del I antagits av kyrkomötet återkomma med förslag till en reviderad kyrkohandbok del II (vignings- och mottagningshandlingar).

Motivering

Gällande kyrkohandbok består av två delar, del I (de allmänna gudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna) och del II (vignings- och mottagningshandlingar). Del I beslutades av kyrkomötet år 1986 och del II år 1987. Besluten utgjorde slutpunkten på ett mångårigt arbete (1968–87) med expertutredningar och kommittébetänkanden (på den tiden i form av volymer i serien Statens offentliga utredningar), försöksverksamhet, omfattande utvärdering av erfarenheterna av försöksordningarna (1976 och 1982), betänkanden med slutförslag, slutlig remissbehandling och kyrkomötesbehandling.

För närvarande pågår ett omfattande arbete med revision av kyrkohandbokens del I. Till skillnad från förra revisionen, som från början utformades som en genomgripande revision, har det nuvarande revisionsarbetet växt under resans gång och är nu inne i fasen remissammanställning och utarbetande av ett slutligt förslag. Eftersom försöksverksamheten gett många värdefulla erfarenheter som speglas i de många och omfattande remissvaren, är det angeläget att utformningen av slutförslaget får ta den tid som behövs. En bred och öppen remiss om slutförslaget skulle stärka känslan av delaktighet i den nya handboken och bli en viktig del i handbokens mottagande ("receptionsprocessen"). Gudstjänsten är församlingens och kyrkans hjärta, och vi måste få en ny handbok som är väl förankrad och tas emot med glädje och verkligen används i församlingarna. Vi kan i nödfall leva med en dålig organisation, men vi kan inte leva med ett förtvinat gudstjänstliv.

Det är angeläget att, i likhet med vid förra revisionstillfället, antagandet av en ny kyrkohandbok del I följs av antagandet av en reviderad kyrkohandbok del II. Denna del innehåller ordningar för biskops-, präst- och diakonvigningar, sändningshandlingar, mottagning av biskop, kyrkoherde och medarbetare, samt invigning av kyrka och av begravningsplats. Förutom en anpassning till de nya gudstjänstordningarna i del I finns skäl att göra en allmän översyn av ordningarnas utformning – exempelvis tillkom de nuvarande ordningarna innan diakonatet var kyrkorättsligt reglerat. Kritiska synpunkter på diakonvigningens löftesord framfördes nyligen av två diakoner i en debattartikel i Svensk kyrkotidning.

Möjligtvis har någon grupp redan fått i uppdrag av kyrkostyrelsen att arbeta med kyrkohandboken del II – jag har inte kunnat finna någon uppgift om detta – men jag

Mot 2014:79   anser att det är av betydelse att kyrkomötet nu klart uttalar sin önskan om ett förslag till en reviderad kyrkohandbok del II ett eller ett par år efter att del I antagits, så att kyrkostyrelsen i tid kan planera för detta arbete. Att förslaget är väl genomarbetat och förankrat är viktigare än tidpunkten för fastställandet, varför något tidskrav inte bör anges i uppdraget till kyrkostyrelsen.

Göteborg den 22 juli 2014

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:80
av Johanna Andersson

Teologisk otydlighet om ersättningsteologi

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uttala sitt avståndstagande från de delar i *Kairos-dokumentet* som står i teologisk konflikt med dokumentet *Guds vägar*.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att omarbета såväl presentationstext som samtalshandledning till *Kairos-dokumentet* så att Svenska kyrkans avståndstagande från den ersättningsteologi som kommer till uttryck i *Kairos-dokumentet* blir tydligt, samt att tillse att dokumentet *Guds vägar* läggs till både som referens och i litteraturförteckningen i samtalshandledningen till *Kairos-dokumentet*.

Motivering

Några kyrkomötesmotioner detta år uppmärksammar glädjande nog dokumentet *Guds vägar*. Samtidigt kommenteras att detta dokument blivit bortglömt men nu borde uppmärksammas, bli föremål för studiecirkelar och utgöra en grund för kunskapsinhämtning och reflektion om frågor som rör relationerna mellan judendom och kristendom.

Ett dokument som istället uppmärksammas desto mer i Svenska kyrkan är det så kallade *Kairos-dokumentet*. Delar av *Kairos-dokumentet* står i konflikt med *Guds vägar*, konflikten rör främst hur judendomen beskrivs och hur landet Israel uppfattas. Den teologi som kommer till uttryck i *Kairos-dokumentet* kallas ersättningsteologi, vilken Svenska kyrkan tar avstånd från i andra sammanhang. Bland annat görs ett sådant avståndstagande i *Guds vägar*. Svenska kyrkan har alltså två parallella dokument varav det ena uttrycker ersättningsteologi samtidigt som det andra dokumentet tar avstånd från en sådan teologi.

Kairos-dokumentet är inte ”antaget” i någon officiell mening men ges ändå legitimitet och status genom att ligga på Svenska kyrkan officiella hemsida. Den som går in på denna hemsida finner flera länkar och hänvisningar till *Kairos-dokumentet*. Dokumentet anbefalls till studiecirkelar samt används som argument för olika bojkotter och andra inom Svenska kyrkan sanktionerade BDS-inspirerade aktioner. (BDS står för Bojkott–Desinvestering–Sanktioner. Inom BDS-rörelsen talar man om Israel som en apartheidstat, vilket också görs i *Kairos-dokumentet*, samt uppmanar till bojkotter av Israel i olika omfattning.) En sådan BDS-inspirerad aktion i Svenska kyrkans regi var förra årets omfattande och kritiserade julkampanj, som rymde såväl direkta bojkottuppmaningar som tips om andra konsumentaktioner. Till julkampanjen hörde också ett särskilt andaktshäfte i vilket man kunde ta del av böner och betraktelser som uttryckte solidaritet för palestinier på ett sätt som kunde uppfattas som angrepp på israeler.

Kyrkomötet har inte beslutat om att *Kairos-dokumentet* skulle ligga till grund för framtida julkampanjer. Inte heller att dokumentet skulle utgöra basen för studiecirklar eller ensidiga utrikespolitiska uttalanden i Mellanöstern-konflikten. Inte heller beslutades att *Kairos-dokumentet* skulle resultera i de till böner och betraktelser kamouflerade politiska uttalandena i andaktshäftet i förra årets julkampanj. Det beslut som finns är att *Kairos-dokumentet* skulle skickas ut till ledamöterna av kyrkomötet.

Kairos-dokumentets otydliga status är otillfredsställande eftersom delar av detta dokument motsäger det av kyrkomötet antagna dokumentet *Guds vägar*. Bakom det senare ligger ett gediget teologiskt arbete. De församlingar och enskilda kyrkomedlemmar som följer uppmaningarna på Svenska kyrkans hemsida om att studera *Kairos-dokumentet* bör därför få en tydligare presentationstext och samtalshandledning till sin hjälp så att kyrkans hållning när det gäller ersättningsteologi tydligt framgår. Det är också viktigt att dokumentet *Guds vägar* finns med som en självklar referens och har en plats i litteraturlistan. Att så inte är fallet är beklagligt och *Kairos-dokumentet* borde tas bort från hemsidan tills denna nödvändiga komplettering är genomförd.

Avslutningsvis uppfattar jag *Kairos-dokumentet* som ett dokument med starka politiska undertoner och det skapar som sådant kritik och även oro bland våra judiska syskon. Då den politiska konflikten ökar i Israel–Palestina är det av största vikt att Svenska kyrkans agerande är teologiskt tydligt och står i försoningens tecken.

Pukeberg den 22 juli 2014

Johanna Andersson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:81
av Aron Emilsson

Svenska kyrkans kulturarvsarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur den nationella nivån kan förstärka och fördjupa arbetet med det kyrkliga kulturarvet.
2. Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka förutsättningarna för att i samverkan med staten inrätta ett nationellt kyrkohistoriskt museum.
3. Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att lämna förslag på hur Svenska kyrkans centrala kulturarvsförvaltning kan förstärkas för att den nationella nivån bättre ska kunna samordna verksamhetsstöd för stift och församlingar i arbetet med kyrkliga inventarier och textilier.

Motivering

Svenska kyrkans, den svenska nationens och den svenska statens historia är intimt sammanflätade. Under århundraden har man ömsesidigt påverkat varandra. Kyrkan har onekligen gjort svenskarna till en del av en internationell kristenhet och en europeisk kulturgemenskap och haft en enorm inverkan på nationens liv även på andra sätt. Å andra sidan har den svenska nationen och den svenska naturen också inverkat på den svenska kyrkan, vilket givit den särdrag i förhållande till andra kyrkor och samfund.

Liturgin i den svenska kyrkan skiljer sig ifrån de flesta andra kyrkors även på andra sätt än att gudstjänsterna hålls på just det svenska språket. Detta som en följd av att vår reformation var relativt ”mild”. Det sistnämnda har också haft en inverkan på kristna seder såsom bevarandet av namnsdagar, prästernas klädsel, klockringningsseder och kyrkorummens utsmyckning.

Utformningen av kristna byggnader och miljöer såsom kyrkor, klockstaplar och gravplatser har särdrag som nästan bara kan hittas i Sverige. Kyrkomusiken och folkmusiken har haft en ömsesidig påverkan på varandra och de kristna högtiderna och traditionerna ser annorlunda ut i Sverige än i de flesta andra länder. Detta och mer därtill tillsammans med det faktum att miljontals svenskar genom århundradenas lopp gråtit, skrattat, förfärats, hoppats, döpt sina barn, konfirmerat sig, gift sig och begravt sina kära inom kyrkans famn, gör den Svenska kyrkan betydelsefull för Sverige.

Svenska kyrkan förvaltar Sveriges största sammanhängande kulturarv och bedriver ett dagligt kulturarvsarbete såväl nationellt som på stifts- och församlingsnivå. Med 3 000 kyrkor skyddade av kulturmiljölagen och 460 miljoner kronor i årlig ersättning av staten för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena är Svenska kyrkan inte bara ett trossamfund utan också en kulturbärare av nationellt och internationellt intresse. Samtidigt är behovet av förstärkning och fördjupning stort, dels för att trygga fler delar av kulturarvet och utjämna regionala och lokala obalanser, dels för att Svenska kyrkan ska kunna leva upp till sina överenskomme-

ser med staten. Inför Kontrollstation 2014 har det blivit särskilt intressant att stämma av hur kyrkan och staten klarar det kyrkoantikvariska arbetet.

Förra sommaren överlämnades rapporten *Ett rum öppet för alla* till regeringen. Där redogör man för arbetet med det kyrkliga kulturarvet och användningen av den kyrkoantikvariska ersättningen under perioden 2000–2013, samt beskriver utvecklingsbehov och strategier inför framtiden. Det är en intressant och gedigen rapport som, trots en något kulturrelativistisk och värdenihilistisk introduktion, bjuder på såväl ett viktigt bokslut som tänkvärda framtidsscenarioer om tillgänglighet, hot och möjligheter.

Det är uppenbart att ett mer splittrat och segregerat samhälle, jämte en försämrad ekonomi för många församlingar i inte minst lands- och glesbygd, fordrar förändringar i anslagsnivå, användningsutrymme och församlingens egeninsats för kyrkoantikvarisk ersättning. Ett som är säkert är att kulturarvförvaltningen måste förstärkas på såväl nationell- som stiftsnivå för att vård och tillgängliggörande av kulturarvet ska nå högre ambitionsnivåer. Det är inte rimligt att, som rapporten antyder, mindre församlingar ska behöva uppgå i större enheter för att få bättre tillgänglighet till kulturarvskompetens. Det stödet måste kunna samordnas och erbjudas från nationell nivå och genom stiftet i högre utsträckning.

Även om kompetensen kring kulturarv och antikvariska frågor ökat bland stiftet de senaste åren, så råder regionala skillnader och kompetens i vård- och konserveringsfrågor saknas fortsatt på flera håll. I ljuset av det och att den nationella nivån endast består av sex årsarbetskrafter, lär många församlingar även framgent inte bli informerade eller vägleda i kyrkoantikvariska, eller andra kulturarvrelaterade frågor i tillräcklig utsträckning. Ovan nämnda rapport konstaterar att Svenska kyrkan sedan relationsförändringen med staten klarat sin förvaltningsroll av kulturarvet bra. Glädjande är att andelen församlingar med vård- och underhållsplaner ökat markant. Dock gäller det företrädesvis VoU-planer för kyrkor och kyrkogårdar. Framtagande av vård- och underhållsplaner för inventarier och textilier är fortsatt eftersatt bland många församlingar och här måste stift och nationell nivå ta fram strategier.

En stor del av kyrkans kulturarv är ting som inte är lika iögonfallande som kyrkobyggnaderna, eller kyrkogårdarna. De kulturhistoriskt värdefulla inventarierna och textilierna i många kyrkor är centrala i berättelsen om kyrkans och Sveriges kulturarv. Det är glädjande att det digitala systemet för inventarieförteckningar, Sacer, är på plats, men samtidigt är det bekymrande att många församlingar varken har vård- och underhållsplaner för inventarier och textilier, eller kompetens eller möjlighet att inventera och dokumentera dessa med bilder och beskrivningar. Något som minskar möjligheten till god kännedom om de lokala kulturskatterna, överblicken ur stöld- och försäkringsperspektiv för församlingen och helhetssynen på den nationella nivån. En kartläggning och erbjudande av kompetensförsörjning måste till.

I rapporten inför Kontrollstation 2014 kan man läsa att projekt för fotodokumentation och skadeinventeringar av inventarier i kyrkorna, och inventering av vilka som saknar vård- och underhållsplaner respektive inte sökt kyrkoantikvarisk ersättning, inte är utförda, trots anslagna projektmedel. Det är olyckligt med tanke på att projekt av den här typen skulle vara bra för kartläggning och dokumentation, inte bara för församlingarna utan också för stiftet och den nationella nivån. Förhoppningsvis kan nya projekt av den här typen sätts och kulturarvsarbetet stärkas.

Med förhoppning om att kyrkostyrelsen återkommer med vidare förslag kring hur kulturarvsförvaltningen centralt och kulturarvsarbetet generellt kan förstärkas, organisatoriskt och ekonomiskt, men också i sitt konkreta arbete närmare församlingarna.

Stora Lundby den 20 juli 2014

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:82
av Aron Emilsson

Natur- och kulturvård i Svenska kyrkans skogs- och markinnehav

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan centralt kan ta ett samlat grepp för att säkra biologisk mångfald och hållbara skogs- och jordbruksmetoder i förvaltningen av prästlönetillgångarna och kyrkans skog och mark.
2. Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att i dialog med stiftet utreda om avkastningskrav i förvaltningen av prästlönetillgångarna och kyrkans skog kan tillåtas minska något till förmån för långsiktigt kontinuitetsskogsbruk och reservatsbildningar.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med berörda myndigheter ta fram centrala strategier för att hindra skador och förstörelse av kulturarv i samband med förvaltningen av prästlönetillgångarna och Svenska kyrkans skog och jord.

Motivering

Svenska kyrkan är en stor och viktig markägare och förvaltare i Sverige. Jord och skog i många hektar ligger under kyrkans och prästlönetillgångarnas ägande från norr till söder och förvaltas och brukas av stift eller andra. I och med vår syn på omsorg om skapelsen och devisen att lämna över jorden i ett gott skick till efterkommande generationer är Svenska kyrkan inte vilken markägare som helst. I våra skötselplaner och avkastningskrav bör inte bara ekonomi, utan också ekologi och hållbarhet räknas. I ljuset av det är det viktigt att Svenska kyrkan reflekterar över betydelsen av – och agerar utifrån – jämställda miljö- och produktionsmål i förvaltning och brukande av skog och mark.

Sedan Sveriges radios stora granskning av skogsnäringen i Sverige 2012 har rapporter kring hur gammelskog avverkas, den biologiska mångfalden utarmas och miljömålen inte uppnås, avlöst varandra. Som en av landets stora skogsägare och med sitt arbete för klimat och miljö, har kyrkan ett stort ansvar för vård och värn av skapelsen, inte minst här på hemmaplan, och kan vara ett föredöme. För att citera tidigare ärkebiskop Anders Wejryd i inledningen till årsredovisningen för 2013:

Hållbarhet har att göra med respekt för att höra till ett sammanhang som vi inte skapat själva. [...] Hållbarhet och helighet rör vid varandra. [...] Skapelsen är bärare av helighet och vi ska sträva efter att bruka utan att förbruka, förvalta utan att föröda.¹

---

¹ Årsredovisning 2013 s. 6

Jord- och skogsbruket i kyrkans regi ska vara etiskt försvarbart och ekologiskt hållbart. Särskild vikt bör läggas vid bevarandet av den biologiska mångfalden och möjligheten att införa mer skonsamma och hållbara avverkningsmetoder som till exempel kontinuitetsskogsbruk måste övervägas i större skala än idag. Svenska kyrkan bör i högre utsträckning än hittills centralt kunna utreda hur stiftens kan styra skogsskötselmetoderna mot mer miljövänliga alternativ. En del stift är på god väg, andra längre ifrån, men genom samlade strategier och gemensam vilja kan arbetet bli bättre. Varsamt brukade skogsområden och kulturlandskap skänker inte bara ekologi och ekonomi, utan också rekreation och reflektion för den stressade nutidsmänniskan. Kanske på pilgrimsvandring eller söndagsutflykt. I ljuset av det glädjer ett ökat naturvårdsperspektiv inte bara miljön, utan får också en självavårdande dimension.

Det bör vidare tilläggas att kontinuitetsskogsbruk och hyggesfritt brukande av olika slag även visat sig kunna vara ekonomiskt fördelaktigt i förhållande till exempelvis trakthyggesbruket. Flera studier i detta pågår idag.

Frågor som inte sällan är sammantvinnade med varandra är natur- och kulturvård, och inte sällan föranleder brister i det ena försämringar i det andra. Senast i juni i år kunde vi notera att Riksantikvarieämbetet i samverkan med Skogsstyrelsen återigen konstaterar att hänsynen till fornlämningar och kulturarv i skogen inte fungerar. Den årliga inventeringen visar att närmare hälften av de inventerade forn- och kulturlämningarna är skadade eller grovt skadade i samband med skogsbruk och då framförallt av markberedning. Åverkan på forn- och kulturlämningar är allvarligt och ett brott mot kulturmiljölagen.

Svenska kyrkan ska i sin roll som försvarare av skapelsen och bärare av kulturarvet kunna visa föredöme även i denna fråga och utarbeta strategier i samarbete med berörda myndigheter och stiftens för att förhindra och försäkra sig om att skador på kulturarvet inte ska ske i samband med förvaltning och brukande av prästlönetillgångarna och kyrkans skogsinnehav.

Stora Lundby den 18 juli 2014

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:83
av Aron Emilsson

Svenska kyrkans roll som traditionsbärare

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan i samverkan med berörda aktörer på central och lokal nivå aktivt kan verka för att kyrkliga skolavslutningar bibehålls där det finns en tradition av detta.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan på lokal nivå arbetar för att samverka och underlätta för föräldrarna skolavslutningar i kyrkan som ett komplement till de sekulära avslutningarna.

Motivering

Vid terminssluten då adventsljusstaken plockats fram eller försommaren gjort sitt intåg återkommer varje år den inte sällan heta debatten om skolors avslutning i kyrkorummen och dess vara eller icke vara. Det är en diskussion som accelererat i takt med samhällets sekularisering under de senaste decennierna. Samtidigt är det en diskussion som inte vill tystna, i den finns ett folkligt engagemang och intresse som sällan skådas i frågor kring kyrka och samhälle idag. Sverigedemokraterna värnar den långa tradition det kristna arvet har i Sverige och i vår kultur. Mot den bakgrunden anser vi att skolorna har en skyldighet i form av värdeförmedlande institution att erbjuda eleverna kontinuitet och tradition och därför anordna skolavslutning i kyrkan om elever och föräldrar så önskar, och när skolan sviker bör kyrkan vara öppen för dialog med föräldrar och barn som önskar upprätthålla traditionen.

För att förstå sin samtid bör man förstå sin historia, sägs det. Genom förståelse för det förflutna och dess spår i vardagen kan vi förstå varför vi resonerar och agerar som vi gör. Vi ser oss själva i ett större sammanhang och finner en mening med det vi gör, uppmärksammar och firar i vardag och fest. Avslutningar i kyrkan kan för en del idag tyckas vara en marginell fråga, men i det här perspektivet får det stor betydelse.

”Den högsta graden av tolerans är inte att utplåna sin egen kulturhistoria”, skrev utbildningsminister Jan Björklund i SvD i mars 2010. Han berör i samband med det också att människor utan kunskap om, och trygghet i, sina rötter riskerar att drabbas av osäkerhet. En osäkerhet som riskerar leda till motsättningar. Det som i exemplet kyrkliga skolavslutningar var menat som en giv för tolerans och sympati för minoriteter, riskerar snarare att leda till oförståelse och integrationssvårigheter. Har man däremot från barnsben fått med sig en solid känsla av att tillhöra en definierad kultur och kunskap om att ens traditioner bottnar i något mycket äldre, så skänker det trygghet, kunskap och kontinuitet. För dem som invandrat och inte har samma kulturella eller religiösa bakgrund skapar det intresse och nyfikenhet. I de flesta fall då man slopat avslutningar i kyrkan kommer beslutet inte sällan från rektor, lärare

eller möjligen någon förälder, men det är sällan minoritetsgrupper som efterfrågat en förändring. Sverige är en sekulär stat, men inte en sekulär nation. Kristendomen är intimt sammanvävd med den svenska kulturen och identiteten och gemene man har sällan problem med att låta sina barn fira skolavslutning i kyrkan, oavsett religiös eller kulturell bakgrund, tvärtom vill många låta sina barn uppleva detta.

Skolan har också ett uppdrag att förmedla kunskap om vårt gemensamma kulturarv och seder och bruk. Det är naturligtvis fullt möjligt att kombinera med skolans uppdrag att vara icke-konfessionell. Mot bakgrund av de senaste årens debatt om samverkan mellan skola och kyrka i avslutningstider, och i en förhoppning att reda ut begreppen, kom regeringen med ett förslag under december 2013. Det ska vara tillåtet med skolavslutning i kyrkan och inte råda några tvivel om detta. Det ska vara tillåtet för präst att medverka och han/hon ska också ha möjlighet att utföra vissa konfessionella handlingar, såsom att läsa julevangeliet. Det ska därtill vara tillåtet att sjunga psalmer, vilket det finns en lång och kär tradition av vid skolavslutningar. Förslaget förväntas träda i kraft i slutet av 2014.

Förslaget kommer förhoppningsvis leda till att rektorer och lärare känner sig tryggare i att upprätthålla, eller till och med söka ny kontakt med kyrkan inför skolavslutningen. I det här läget bör Svenska kyrkan vara aktiv och intresserad av att med ny frimodighet finna former för avslutning i kyrkorummet, där tradition och intresse så bjuder tillfälle.

Det lär dock även fortsättningsvis finnas skolor som intar en avvaktande inställning, eller helt avstår avslutning i kyrkan trots önskan och intresse från elever och föräldrar. Det är ett känt faktum. I det läget bör kyrkan finnas nära invånarna och aktivt verka för att möjliggöra föräldrarna avslutningar i samverkan med församlingen. Även om skolledningen beslutar hålla en sekulär avslutning i skolans lokaler, finns det inget som hindrar kyrka och folk att finna former för en traditionsenlig ceremoni i kyrkan för de som vill.

Stora Lundby den 18 juli 2014

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:84
av Jerker Schmidt m.fl.

Ökat stöd till Mellanösterns kristna

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att göra ett uttalande om situationen för Mellanösterns kristna samt uppmana till förbön i Svenska kyrkans församlingar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samarbete med andra kyrkor och organisationer intensifiera Svenska kyrkans humanitära arbete i Mellanöstern, särskilt i Irak.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att intensifiera de ekumeniska kontakterna med mellanösterns kristna, särskilt i Irak.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en utbildningsinsats i Svenska kyrkan om Mellanösterns kristna och deras situation och hur vi som kyrka kan bli bättre rustade att möta dem som flytt och som idag lever i Sverige.

Motivering

Frivilligorganisationen Open Doors rapporter visar att kristna är världens mest förföljda religiösa grupp. Mest akut är situationen i Mellanöstern, och särskilt för Iraks kristna assyrier.

Det pågår en etnisk rensning av assyrier på Nineveslätten i Irak och det sker i internationell medieskugga. Fördömanden har kommit från påven och Ban Ki-Moon, men för sent och för tamt. Västvärldens – och Sveriges – politiska ledare tiger.

Den fundamentalistiska terroristorganisationen IS (Islamistiska staten) vill skapa ett sunnitiskt kalifat i Irak och utplåna de kristna. Kyrkor bränns, människor mördas – i en del fall genom korsfästning – och assyriska hem och butiker har markerats med bokstaven N, på arabiska i betydelsen ”Nusrani”, ett arabiskt ord för ”kristen”. Tusentals människor drivs på flykt. I Sverige finns hundratals assyriska familjer som lever i oro för vad som händer deras släktingar.

Efter Saddam Husseins fall 2003 attackerade jihadister assyrierna i en sådan extrem omfattning att antalet assyrier i Irak minskade från 1,4 miljoner till under en halv miljon. Över 80 kyrkor förstördes då av jihadister. Omfattningen av flykten var så stor att assyrierna, vilka utgjorde 3–4 procent av Iraks befolkning, stod för 40 procent av alla flyktingar från Irak. Många av dessa flyktingar lever idag i Sverige.

Svenska kyrkan behöver ta ett ökat ansvar för hjälpa i den akuta situationen på plats i området men också långsiktigt arbeta för en förändring för att uppnå fred och säkerhet.

Mot 2014:84   Göteborg den 22 juli 2014

Jerker Schmidt (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:85
av Jerker Schmidt m.fl.

Elektroniska resehandlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att tillse att alla resehandlingar i samband med kyrkomötet skickas ut elektroniskt.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att samtliga resor som hanteras av kyrkokansliet administreras elektroniskt.

Motivering

I samband med valsammanträdet 2013 fick jag som nyvald ledamot av kyrkomötet uppleva hur resehandlingar fortfarande skrivs ut i pappersform samt skickas med ordinarie post. Detta förfarande är både ett kostsamt och ett icke miljövänligt alternativ.

Det finns idag elektroniska alternativ som täcker alla former resehandlingar och där t.ex. sms-biljetter eller e-biljetter kan användas.

Göteborg den 22 juli 2014

Jerker Schmidt (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:86
av Gunvor Torstensson och Per Lindberg

Kyrkoantikvarisk ersättning till övertaliga kyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till nästa kyrkomöte 2015 redovisa strategier för hantering av kyrkoantikvarisk ersättning till övertaliga kyrkor.

Motivering

Varje kyrka, oavsett ålder och konstnärlig utformning, utgör ett lokalt kulturarv för sin bygd eller stadsdel, men det finns en risk att vi lägger stora summor pengar på kyrkor som inte används för pastorala behov.

I många församlingar/pastorat, särskilt på landsbygden, finns det så många kyrkor att man inte kan fira gudstjänst i alla. Till stor del beror detta på befolkningsomflyttningen, som medfört att landsbygden avfolkats.

Kulturmiljölagen visar tydligt att församlingen/pastoratet har ansvar för att kyrkorummens kulturvärden består och kan upplevas av alla, också i framtiden.

Den kyrkoantikvariska ersättningen, som varje församling/pastorat kan söka, beviljas enbart utifrån det kulturhistoriska värdet – ingen pastoral hänsyn. Verkligheten för den enskilda församlingen/pastoratet blir, att man måste lägga miljontals kronor av kyrkoavgiften på en kyrka som inte används. Konsekvensen blir mindre resurser för den grundläggande uppgiften.

Järpås och Skövde den 20 juli 2014

Gunvor Torstensson (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:87
av Axel W Karlsson

Skapa en svensk vuxenkatekes

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa en svensk vuxenkatekes.

Motivering

Kunskapen om innebörden av kristen tro och kristet liv tycks med hast avta. I vår tid tycks lära och intellektuella inslag i den kristna tron trängas tillbaka till förmån för de känslomässiga elementen som enkla slagord, underhållning och musik. Kristen kunskap – även historisk kunskap – är av avgörande betydelse för att upprätthålla de centrala värden som vår kultur och vårt samhälle bygger på.

Det behövs enligt min mening en officiell, samlad, systematisk undervisning om den kristna tron. Flera kyrkor i länder i vår närhet har insett detta behov. Den katolska kyrkan har gett ut en katekes som översatts till flera språk, bland annat svenska.

En katekes, en systematiskt upplagd bok om kristen tro och liv, behövs för en rad olika behov inom kyrkan såsom konfirmand- och vuxenundervisning samt fortbildning och fördjupning för anställda och kyrkligt aktiva. Att det finns en handbok och ett referensverk om kristen tro och etik utgivet av Svenska kyrkan skulle även ha betydelse för dem som arbetar med undervisning och inom media. Också dem som inte delar kyrkans tro kan i en katekes snabbt orientera sig om kyrkans lära. Därmed underlättas debatt och meningsutbyte.

Flera utländska arbeten skulle kunna användas som förebild och inspiration. Den katolska kyrkan har en internationell katekes som även är översatt till svenska. Den tyska evangeliska kyrkans vuxenkatekes (*Evangelischer Erwachsenkatechismus*) utkom i sin första upplaga för år 1975, för trettiofem år sedan. Den har sedan dess visat sig vara ett oundgängligt hjälpmedel i kyrkans tjänst. Hösten 2010 utkom den i en ny uppdaterad åttonde upplaga. Det finns fler exempel.

Dessa katekeser innehåller svar på de flesta frågor utan att fördenskull hemfalla åt missvisande förenklingar eller ensidigheter. Man skulle t.ex. kunna översätta den tyska katekesen och förse den med lämpliga komplement med hänsyn till det svenska kyrkliga sammanhanget.

Styrsö den 18 juli 2014

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2014:88
av Axel W Karlsson

Reglera klockringningar för att förebygga missbruk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta bestämmelser om användning av kyrkklockor.

Motivering

En kyrkopolitiker i Göteborg motionerade för ca 20 år sedan i kyrkofullmäktige om att alla stadens kyrkklockor skulle ringa en viss dag ”mot främlingsfientlighet och rasism”. Domkapitlet i stiftet tillbakavisade förslaget med motiveringen: i Sverige ringer vi i kyrkklockor när det är gudstjänst eller krig. Sedan dess har en del ha hänt.

Från olika håll kommer det påståenden om att församlingar i Svenska kyrkan på senare år ska ha ringt i kyrkklockorna i alla möjlig syften som inte har med kallelse till gudstjänst att göra.

Det ska ha ringts mot ett skjutfält i Vättern.

Biskopen i Visby ska ha ringt som en protest mot dåliga tider för fastlandsfärjan enligt uppgifter i media. Om det är sant har kyrkklockor blivit ett ortspolitiskt påtryckningsmedel i vissa kyrkopotentaters hand. Vad ska man tänka om det?

I Visby ringde även tio kyrkklockor för ”fara” mot att tjugo nazister höll möte under Almedalsveckan 2014. I efterhand ändrades motiveringen till att man ringde för att prisa ”mångfald”.

En kommentator på nätet skriver: ”Om vi låter klockorna varna för nazister, vad blir nästa steg? Ska vi ringa när muslimska brödrskapet har möte? När revolutionär vänster tågar i Lund? Till sist kommer klockorna gå dygnet runt.” (Hans Odeberg).

Om kyrkliga makthavare börjar missbruka klockringningar för att påverka aldrig så angelägna världsliga frågor, då bör sådan klockringning förbjudas i lag, och man får räkna med att sådana förslag kan komma. Varför ska en liten kyrklig elit, som redan utnyttjar sin ställning för ”opinionsbildning” i olika frågor, tillåtas ha rätt att ringa i klockor som demonstration, när inga andra har den rätten och möjligheten?

För att undvika godtycke och missbruk och för att inte klockringningsseden ska råka i vanrykte bör Svenska kyrkan fastställa regler för klockringning.

Styrsö den 18 juli 2014

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2014:89
av Axel W Karlsson

Tillägg till bekännelsen om det hebreiska folket i Guds planer

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att formulera ett tillägg till kyrkans bekännelse som klargör det hebreiska folkets ställning inför Gud och i Hans framtidsplaner enligt Bibeln. Innan tillägget slutgiltigt beslutas bör Svenska kyrkan i dialog konsultera ekumeniska organ som Borgågemenskapen, Lutherska världsförbundet, Kyrkornas världsråd samt den Romersk-katolska kyrkan.

Motivering

I den nicenska trosbekännelsen står att Gud har ”talat genom profeterna”. Enligt min mening bör den kristna kyrkan i vår tid utveckla innebörden i denna sats i ett bekännelsedokument. Det finns många anledningar härtill.

Den bibliska judiska liksom kristna tron har en historisk dimension. Gud har handlat i historien och skall handla i historien. Det är viktigt att vi inte glömmer det. Det hebreiska folket är utkorat av Gud för att ha en uppgift i världshistorien, att vara ett ljus för folken och alla folk till välsignelse. Jungfru Marie lovsång, Magnificat, i Lukasevangeliet 1 är en sammanfattning av denna tro.

Det hebreiska folkets utkorelse förnekas och förvrängs ofta vad dess innebörd beträffar av antijudiska och antisemitiska krafter. Därför är det viktigt att kyrkan är tydlig på denna punkt.

En utveckling av bekännelsen skulle komplettera och i kortfattad form förtydliga den av kyrkan utgivna skriften *Guds vägar*.

Styrsö den 18 juli 2014

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2014:90
av Axel W Karlsson

Uppta Barmenförklaringen bland Svenska kyrkans bekännelseskriter

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppta Barmenförklaringen (1934) bland de av Svenska kyrkan erkända bekännelseskriterna.

Motivering

I år är det 80 år sedan den tyska evangeliska kyrkan, lutheraner och reformerta i förening, beslutade anta den s.k. Barmenförklaringen. Den syftade till att påminna om den rätta gränsdragningen mellan stat och kyrka inför de problem som uppkom med anledning av att den nationalsocialistiska ideologin etablerat makthegemoni i Tyskland.

Stat och kyrka är båda gudomliga stiftelser med olika uppgifter. Samtidigt är båda kallade att samverka med varandra för varje folks och hela världens bästa. Den harmoniska samverkan störs om kyrkans ledning överskrider sin kompetens och vill bestämma i politiska frågor såsom en självständig politisk aktör. (Teokratiskt förmynderi, ecklesiokrati). Den störs likaledes om statens företrädare överskrider sin av Gud givna kompetens och vill reglera frågor som det tillkommer den kyrkliga myndigheten att handha. (Ceasaropapism).

Barmenförklaringen försöker ange kyrkans rätta väg rakt fram mellan dessa avvikelser.

Genom att uppta Barmenförklaringen bland bekännelseskriterna ansluter sig Svenska kyrkan till en lång rad kyrkor världen över som redan tillerkänner förklaringen denna rang och ställning. Bland dessa finns den tyska evangeliska kyrkan (EKD). Många kyrkor, även i länder utanför Europa, anslöt sig till förklaringen efter nazismens nederlag 1945.

Ett avvisande av Barmenförklaringens upptagande bland Svenska kyrkans bekännelseskriter torde omvänt innebära att Svenska kyrkan distanserar sig från viktiga lärodomar som kyrkan gjorde under 1900-talet.

Barmenförklaringen 1934 i original finns på följande länk:

www.ekd.de/glauben/bekenntnisse/barmer_theologische_erklaerung.html

I engelsk språkdräkt finns den här:

www.ekd.de/english/barmen_theological_declaration.html.

Bilaga: Svensk översättning av Barmenförklaringens huvudteser.

Styrsö den 18 juli 2014

Axel W Karlsson (-)

Bilaga till motion 2014:90

Teologisk förklaring till det nuvarande läget i den Tyska evangeliska kyrkan

Enligt introduktionen till sin författning av den 11 juli 1933 är den Tyska evangeliska kyrkan en federation av bekännande kyrkor som växte fram ur reformationen och som är likaberättigade. Den teologiska förutsättningen för dessa kyrkors förenande är angiven i artikel 1 och artikel 2.1 i den Tyska evangeliska kyrkans författning, erkänd av riksregeringen den 14 juli 1933:

Art. 1: Det okränkbara fundamentet för den Tyska evangeliska kyrkan är Jesu Kristi evangelium, så som det är omvittnat i Den heliga skrift och i reformationens bekännelser på nytt trädde fram i ljuset. På detta sätt är den myndighet² som kyrkan behöver för sitt uppdrag, definierad och begränsad.

Art. 2.1: Den Tyska evangeliska kyrkan består av medlemskyrkor.³

Vi, församlade representanter för lutherska, reformerta och unierade kyrkor, fria synoder, kyrkodagar och församlingskretsar, förklarar härmed att vi gemensamt står på den Tyska evangeliska kyrkans (N: Deutsche Evangelische Kirche, DEK) grund som ett förbund av tyska bekännande kyrkor. Bekännelsen till den ende herren över den enda, heliga, allmänliga och apostoliska kyrkan förenar oss.

Vi förklarar inför offentligheten av alla evangeliska kyrkor i Tyskland, att gemenskapen i denna bekännelse, och därmed också den Tyska evangeliska kyrkans enhet, befinner sig i den största fara. Den Tyska evangeliska kyrkan hotas under det första året av sin tillvaro av det härskande kyrkopartiet Tyska Kristnas (Deutsche Christen) allt mer tydliga läro- och handlingssätt och av dess sätt att styra kyrkan. Detta hot består däri, att den teologiska förutsättning, som förenar den Tyska evangeliska kyrkan, på ett förblivande och principiellt sätt har gjorts omintet och blivit ogiltig, såväl av ledaren och talesmannen för de Tyska Kristna som av kyrkostyrelsen, genom främmande förutsättningar. Om dessa får förbli gällande, upphör kyrkan, enligt alla de bekännelser som är i kraft hos oss, att vara kyrka. Om dessa förutsättningar får förbli gällande, kommer alltså den Tyska evangeliska kyrkan att av inre skäl bli omöjlig som ett förbund av bekännande kyrkor.

Som medlemmar av lutherska, reformerta och unierade kyrkor får vi och måste vi idag tala gemensamt i denna sak. Just eftersom vi vill vara och förbli våra olika bekännelser trogna, får vi inte tåga, eftersom vi tror, att ett gemensamt ord lagts i vår mun i en tid av gemensam kris och anfäktelse. Vi lämnar åt Gud vad detta kan betyda för det inbördes förhållandet mellan de bekännande kyrkorna.

Inför de misstag från de Tyska Kristnas och den nuvarande rikskyrkostyrelsens sida, som är förödande för kyrkorna och därmed också splittrande för den Tyska evangeliska kyrkan, bekänner vi oss till följande evangeliska sanningar:

---

² Tyska: Vollmachten.

³ Tyska: Landeskirchen.

I.

Jesus Kristus säger: *Jag är vägen, sanningen och livet, ingen kommer till Fadern utom genom mig.* (Joh. 14,6)

Sannerligen jag säger er: Den som inte går in i fårfållan genom grinden utan klättrar in på ett annat ställe, han är en tjuv och rövare. Jag är grinden. Den som går in genom mig skall bli räddad. (Joh. 10:1,9)

Jesus Kristus, så som han är omvittnad för oss i Den heliga skrift, är Guds enda Ord, som vi har att höra och som vi i liv och död ska lita på och lyda.

Vi förkastar den falska läran att kyrkan kan och måste erkänna andra händelser och makter, gestalter och sanningar som Guds uppenbarelse.

II.

Genom honom finns ni i Kristus Jesus, som har blivit vår vishet från Gud, vår rättfärdighet, vår helighet och vår frihet. (1 Kor. 1,30)

Liksom Jesus Kristus är Guds tilltal till förlåtelse för alla våra synder, så är han med samma allvar också Guds kraftfulla ianspråkstagande av hela vårt liv; genom honom ges vi en glad befrielse ur denna världens gudlösa bindningar, till att fritt och tack-samt tjäna dem han skapat.

Vi förkastar den falska läran att det skulle finnas områden av vårt liv, på vilka vi inte är Jesus Kristi utan andra herrars egendom; områden där vi inte behöver rättfärdiggörelse och helgelse genom honom.

III.

Låt oss i kärlek hålla fast vid sanningen och växa i alla avseenden så att vi förenas med honom som är huvudet, Kristus. (Ef. 4:15, 16)

Den kristna kyrkan är den församling av bröder, i vilken Jesus Kristus som Herre handlar i det närvarande i ord och sakrament genom sin helige Ande. Kyrkan ska med sin tro och sin lydnad, med sitt budskap och sin ordning, som de benådade syndarnas kyrka, mitt i syndens värld vittna om att den endast är hans egendom och endast lever och vill leva av hans tröst och hans anvisningar i väntan på hans uppenbarelse.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan får överlåta sitt budskaps gestalt och dess ordningar åt växlingen mellan de i varje tid härskande världsåskådningsmässiga och politiska övertygelserna och deras godtycke.

IV.

Jesus Kristus säger: *Ni vet att härskarna är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare.* (Matt. 20: 25-26)

Kyrkans olika ämbeten är ingen grund för det ena ämbetets herravälde över det andra, utan syftar till utövandet av den tjänst som anförtratts och befallts åt hela församlingen.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan vid sidan av denna tjänst, skulle kunna och ha rätt att för sig själv utse eller låta utse ledare, som är utrustade med särskilda befogenheter.

V.

Frukta Gud och ära kejsaren. (1 Petr. 2:17)

Skriften säger oss, att staten enligt Guds förordning har till uppgift, att i den ännu inte frälsta världen som även kyrkan lever i, sörja för rätt och fred efter måttet av mänsklig insikt och mänsklig förmåga, och under hot om och användande av våld. Kyrkan erkänner i tacksamhet och fruktan inför Gud denna ordning som en välgärning. Den erinrar om Guds rike, om Guds bud och Guds rättfärdighet och därmed om de regerande och de regerades ansvar. Den litar till och lyder ordets kraft, genom vilket Gud bär allting.

Vi förkastar den falska läran, att staten kan och ska, utöver sitt särskilda uppdrag, vara det mänskliga livets enda och totala ordning och alltså också uppfylla det som är kyrkans bestämmelse.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan kan och ska, utöver sitt särskilda uppdrag, tillägna sig statens egenart, statliga uppgifter och statlig dignitet och därmed själv bli ett statsorgan.

VI.

Jesus Kristus säger: *Jag är med er alla dagar till världens slut.* (Matt. 28:20)

Guds ord har inte fängslats. (2 Tim. 2:9)

Kyrkans uppdrag, i vilken dess frihet är grundad, består däri, att i Kristi ställe och alltså i tjänst åt hans ord och verk, genom predikan och sakrament, förmedla budskapet om Guds fria nåd till alla folk.

Vi förkastar den falska läran, att kyrkan i mänsklig självhärlighet kan ställa Herrens ord och verk i tjänst hos vilka egenmäktigt valda önskningar, ändamål och planer som helst.

Den Tyska evangeliska kyrkans bekännelsesynod förklarar, att den i erkännande av dessa sanningar och i förkastandet av dessa misstag ser den oundgängliga teologiska grunden för den Tyska evangeliska kyrkan som ett förbund av bekännande kyrkor. Den uppfordrar alla som kan ansluta sig till denna förklaring, att minnas dessa teologiska insikter vid sina kyrkopolitiska avgöranden. Den ber alla som den angår, att återvända till trons, kärlekens och hoppets enhet.

Verbum Dei manet in aeternum.

Kyrkomötet
Motion 2014:91
av Axel W Karlsson

Dödsskjutningarna i utanförskapsområden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att besluta om extra åtgärder från Svenska kyrkans sida i syfte att förbättra situationen på platser i Sverige där okontrollerat bruk av illegala handeldvapen, inte sällan militära automatvapen, leder till allt fler dödsfall.

Motivering

På några år har omkring 40 unga män skjutit ihjäl varandra i olika uppgörelser framför allt i invandrartäta områden i Göteborg. Stor oro råder hos befolkningen, särskilt i dessa områden. Oskyldiga har skadats, andra har utsatts för direkt livsfara.

Många, däribland undertecknad, fruktar att det bara är en tidsfråga tills än större och mer dramatiska händelser inträffar, t.ex. att en eller flera poliser blir nerskjutna och/eller att en grupp unga beväpnade män går samma öde till mötes vid någon konfrontation. Vilka kravaller och andra följder man då torde få räkna med vågar vi bara inte tänka på.

Myndigheterna har uppenbarligen inte situationen under kontroll. Trots en rad åtgärder och satsningar från polisens och de sociala myndigheternas sida, fortsätter skjutningarna och har under 2014 nått en tidigare icke skådad höjdpunkt.

Svenska kyrkan har i olika sammanhang engagerat sig för fred och mot vapenexport. Ledande krafter i Svenska kyrkan har talat sig varma mot svensk vapenexport och t.o.m. prisat sabotörer som klättrar över stängsel och förstört legala svenska militära exportprodukter.

En kyrka som är engagerad för fred kan naturligtvis inte stå passiv inför den omfattande illegala import av vapen som möjliggjorts och underlättats genom det s.k. Schengenavtalet och dess borttagande av gränskontroller. När Sverige anslöt sig till detta avtal varnade seniora tullare och poliser för att det skulle bli precis så som det har blivit. Vapen, knark och migranter skulle strömma in. Dessvärre har de fått rätt.

Dödsskjutningarna har hittills gått hand i hand med ett förfall av svensk västerländsk rättskultur. Ytterst få har lagförts för mord, skjutningar och vapenbrott. En huvudorsak anges vara att folk inte vågar vittna. Den svenska rättsstaten fungerar inte där parallellsamhällena råder.

För att behålla sin trovärdighet som fredskraft måste Svenska kyrkan på något sätt agera.

Vad kan kyrkan då göra? Bara uttalanden är naturligtvis inte tillräckligt. Ska kyrkan begränsa sig till att hålla öppet och bjuda in sörjande till samtal? Krävs inte mer handgripliga insatser?

Skulle t.ex. kyrkans församlingar bli ställen där de som vill kan lämna in vapen eller knark? Församlingarnas personal får ges utbildning om hur de ska hantera produkterna säkert och när inlämnaren är borta ringer man polisen som får hämta sakerna.

Kan kyrkan bidra genom att undervisa om svensk och västerländsk rättskultur och nödvändigheten av att medborgarna sluter upp kring dess villkor och värden?

Till sist kanske vi har anledning att besinna oss över kyrkans ansvar i ett större sammanhang. Kanske har vi allt för lättsinnigt bejakat överinvandring med åtföljande arbetslöshet och borttagandet av gränskontroller i tron att det handlade om ett fredsprojekt.

Styrsö den 18 juli 2014

Axel W Karlsson (-)

Kyrkomötet
Motion 2014:92
av Marie Rydén Davoust m.fl.

Nationellt program för praktik för unga

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa förutsättningar för ungdomars fortsatta engagemang i församlingsarbetet genom ett nationellt program för ungdomspraktik.
2. Kyrkomötet beslutar att programmet samordnas nationellt och utvecklas tillsammans med stift, församlingar och utbildningsinstituten samt barn- och ungdomsorganisationer inom Svenska kyrkan.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdraget återrapporteras 2016.

Motivering

Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkan bedrev under många år ett nationellt praktikprogram. Mellan 1968 och 2012 fanns det i varierande former, senast som *Volontäråret*. Denna verksamhet har varit ett viktigt bidrag till vår kyrka på flera sätt. Det var ett sätt att som ung få chansen att komma ut i en ny församling och upptäcka nya sätt att vara Svenska kyrkan. Den unga volontären fick chans att upptäcka och dela kristen tro. Det fungerade både som rekryterande och att ge unga en möjlighet att prova till kyrklig tjänst.

I dag finns *Volontäråret* kvar i Göteborg i form av en folkhögskolekurs i samverkan mellan Svenska Kyrkans Unga i Göteborgs stift, Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift och Helsingborgs folkhögskola under namnet *Ungresurs.nu*.

Projektet *Puls* startades 2012 gemensamt av Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkan på nationell nivå för att därigenom erbjuda unga vuxna i Svenska kyrkan en församlingspraktik inom ramen för en folkhögskoleutbildning. Utbildningens fokus var projektarbete och samverkan med andra organisationer. Projektet fick avslutas i förtid då intresset från stift och församlingar var lågt. I projektets slutrapport *Får unga vuxna plats i Svenska kyrkan?* konstateras att ”unga vuxna har ont om utrymme för eget engagemang och egna idéer i Svenska kyrkan” samt lärdomen att det behöver vara billigt och enkelt för församlingar att delta samt att det tar tid att förankra en ny satsning hos stift och församlingar.

Unga vuxna har ingen given plats i Svenska kyrkan efter tiden som konfirmand-ledare eller andra volontäruppdrag. Den tiden sammanfaller ofta med att personen slutar gymnasiet och fortsätter till arbete eller andra studier, inte sällan på annan ort. Hos många finns ett engagemang och önskan om få bli ianspråktagen med möjlighet till eget ansvar och initiativ. Unga vuxna behövs som medarbetare både efter en utbildning till kyrklig tjänst och som ideella och förtroendevalda. Men bryggan från uppgiften under tonårstiden till platsen som ung vuxen är full av håll. Att ge tillfälle till en lång praktik i en församling är ett sätt att ge ett antal unga vuxna varje år en

möjlighet till en bredare förankring i sitt engagemang i Svenska kyrkan, och är samtidigt ett tillskott för församlingen i form av en medarbetare. Denna tid gör också steget till en kyrklig utbildning kortare och är en viktig del av rekryteringen till de olika utbildningarna.

I utvecklingen av detta nationella program finns det erfarenheter att ta tillvara från både *Puls*, *Ungresurs.nu* samt det utvecklingsarbete som gjordes inom *Volontäråret*. En nationell satsning är viktig för att skapa förutsättningar för unga vuxna att kunna se sitt engagemang i ett större sammanhang än den egna församlingen. Ett nationellt program är också viktigt för att ge församlingar och stift förutsättningar att ta emot praktikanter från andra orter. Ett nationellt program utvecklat i samverkan med utbildningsinstitutionerna gör praktiken meriterande till kyrkliga utbildningar.

Eskilstuna den 22 juli 2014

Marie Rydén Davoust (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Anders Roos (POSK)

Boel Johansson (POSK)

Carina Etander Rimborg (POSK)

Eva-Maria Munck (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Jenny Nilsson (ÖKA)

Katarina Wedin (POSK)

Linda Isberg (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:93
av Kenneth Nordgren och Tomas Jansson

Liturgiskt försöksmaterial utanför kyrkohandboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i det fortsatta arbetet med en ny *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* samla liturgiskt material för kompletterande publicering med förslag till möjliga ordningar för gudstjänst, andakt och själavård som inte blir delar av kyrkohandboken.

Motivering

Utifrån det förslag till *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* (Svenska kyrkans utredningar 2012:2) som har prövats i ett stort antal församlingar under försöks(kyrko)-året första advent 2012 till domssöndagen 2013 har inkommit många synpunkter genom remisser. Dessa bearbetas för den fortsatta processen fram till beslut om ny kyrkohandbok som har en tidplan vilken sträcker sig ett par år framåt. Detta arbete fortsätter utifrån de riktlinjer och förutsättningar som är givna.

Vid sidan av det behov som arbetet med själva handboken försöker möta finns ett växande behov i Svenska kyrkans sammanhang av goda exempel på kompletterande ordningar och handlingar för själavårdstillfällen eller specifika andakts- och gudstjänstsituationer. Det kan vara vid önskemål om personlig förbön med handpåläggning och smörjelse med olja. Eller vid tillfällen som inte funnit ett rituellt uttryck med en etablerad kyrklig handling, som exempelvis jämna födelsedagar. Flera ytterligare exempel på behovssituationer kan anföras.

Under 1990-talet utkom *Tillägg till den svenska kyrkohandboken* och 2003 gav bokförlaget Verbum ut *Bönboken – tradition och liv* vilka innehåller en del förslag på möjliga ordningar och handlingar för olika tillfällen och sammanhang. Dessa kan tjäna som förebildliga exempel för att även 2010-talet ska kunna få något motsvarande. Det nuvarande arbetet med en ny kyrkohandbok bör kunna generera ett idéflöde om vad som ”också skulle varit bra att få med”. Det finns anledning att tro att mycket föds ur och under den process som pågår, och där allt inte får eller ska ha plats i den officiella kyrkohandboken. Därför bör kyrkostyrelsen kunna ge ett uppdrag som vid sidan av kyrkohandboksarbetet, och med anknytning till detta, kan resultera i en publicering av förslag på tillämpliga ordningar och handlingar för olika själavårds-, andakts- och gudstjänsttillfällen.

Umeå den 21 juli 2014

Kenneth Nordgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:94
av Eva-Maria Munck m.fl.

Klimatmål för kyrkomötet, kyrkostyrelsen samt organ och råd

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att utarbeta och implementera uppföljningsbara klimatmål för kyrkomötet från år 2015 t.ex. genom att kyrkomötet blir miljöcertifierat enligt lämplig standard.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta och implementera uppföljningsbara klimatmål för kyrkostyrelsen samt de organ och råd som finns under kyrkostyrelsen från 2015.

Motivering

Ett biskopsbrev om klimat kom ut i maj 2014. I biskopsbrevet skriver biskoparna:

Klimatkrisen ställer oss inför ett kairos-ögonblick, det rätta tillfället att förändra till det bättre. /---/ Vårt engagemang börjar inte nu och stannar inte här. Vårt engagemang kommer att fortsätta. De närmaste åren är sannolikt avgörande för mänskligheten möjlighetens möjlighet att hejda de värsta klimatförändringarna.

På sista sidorna i biskopsbrevet uppmanas Svenska kyrkan på alla nivåer att ta konkreta initiativ i respektive sammanhang för att göra Svenska kyrkan och Sverige mer klimatsmart.

Som återkommande konferens samlar kyrkomötet mer än 300 personer varje år och har därför stor potential att bli mer klimatsmart genom att anta uppföljningsbara klimatmål gällande pappersanvändning, resor, val av konferenslokal och mat. Ett bra och långsiktigt sätt att göra detta är att arbeta med en miljöcertifiering för kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen och de organ och råd som utses av kyrkomötet omfattas av stor pappersanvändning, många resor både inom landet och internationellt, val och nyttjande av konferenslokaler samt beställningar till servering av mat och fika. Dessa sammanhang har också stora möjligheter att anta uppmaningarna från biskopsbrevet och därför bli en aktiv del i arbetet för en hållbar och rättvis livsstil.

Sheffield, Stockholm och Umeå den 22 juli 2014

Eva-Maria Munck (POSK)

Ylva Wahlström (MPSK)

Lisa Tegby (POSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:95
av Eva-Maria Munck m.fl.

Större generationsspridning i beslutande organ

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att anta Kyrkornas världsråds och Lutherska världsförbundets principer kring generationsspridning i beslutande organ och råd som utses av kyrkomötet och kyrkostyrelsen, vilka innebär att 20 procent av ledamöter i beslutande organ ska vara under 30 år.
2. Kyrkomötet beslutar att principen implementeras i kommande val och sammansättningar till beslutande organ och råd från och med att beslutet träder i kraft.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmuntra stift och församlingar att anta samma principer i sammansättningen till sina respektive beslutande organ och råd.

Motivering

För att de organ som tar beslut i Svenska kyrkan ska kunna spegla den mångfald som finns bland medlemmarna i vår folkkyrka är vi nu i ett skede då strategiska beslut behöver tas.

Det är glädjande att några nomineringsgrupper har strävat efter att få till en generationsspridning bland sina kyrkomötesledamöter.

Dock är cirka 6 procent av ledamöterna i kyrkomötet 2014–2017 under 30 år, vilket inte kan anses vara en trovärdig representation av unga vuxna i en folkkyrka.

Kyrkomötet valde i november 2013 en kyrkostyrelse utan någon ledamot under 30 år, vilket inte är representativt för en kyrka med 6,5 miljoner medlemmar.

Nomineringsgrupperna behöver därför ta ett gemensamt ansvar i de förhandlingar som föreligger inför sammansättningen till beslutande organ.

Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet (LWF) har antagit principen om att 20 procent av ledamöter i beslutande organ ska vara under 30 år. Man uppmuntar också medlemskyrkorna till att ta liknande främjande beslut. LWF implementerar principerna tydligast och mest genomtänkt och har tagit fram verktygslådan *Intergenerational Sharing in the LWF Communion* som innehåller motiv för vikten av intergenerationell representation och arbete samt metodiska och strategiska råd för medlemskyrkornas arbete med att få till stånd en generationsmångfald.

Låt oss arbeta att de beslutande organ som finns i Svenska kyrkan blir trovärdiga och representativa genom att gå från ord till handling.

Sheffield, Uppsala och Stockholm den 22 juli 2014

Eva-Maria Munck (POSK)

Mattias Kristenson (S)

Kekke Paulsson (ViSK)

Erik Sjöstrand (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:96
av Dan Kareliusson

Restriktiv hållning gentemot islam

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan intar en mer restriktiv hållning gentemot islam.

Motivering

Svenska kyrkan intar ofta en allt för positiv inställning gentemot islam. Emellanåt uttrycks det att kristendomen och islam har mycket gemensamt och även om det finns gemensamma nämnare så råder också stora olikheter. Jesus respektive Mohammed är två diametralt skilda personligheter. Detsamma kan man säga om kristendomen och islam. Islam är en tro som i huvudsak inte skiljer mellan den världsliga och andliga makten. Islam har visserligen många grenar, men islam har inte likt Svenska kyrkan genomgått någon reformation. Islam yttrar sig både i en religiös trosinriktning, men är i många länder också en i högsta grad politisk och totalitär lära med kulturella uttryck fjärran vår västerländska syn på mänskliga rättigheter och demokrati.

I ljuset av islams totalitära och kulturella delar fjärran vår västerländska uppfattning, är det däremot viktigt och positivt att kyrkan i en vänlig anda har en fortlöpande dialog med islams representanter. Detta inte minst för att sprida kyrkans syn på hur ett samhälle kan utformas och människor behandlas bra.

Stockholm den 19 juli 2014

Dan Kareliusson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2014:97
av Fredrik Sidenvall

Bekännelseskriterierna till kyrkomötets ledamöter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i budgeten för 2015 avsätta ett utrymme på 100 000 kronor för att kunna inköpa Svenska kyrkans bekännelseskriterier till kyrkomötets ledamöter under den nya mandatperioden.

Motivering

Svenska kyrkan är en lärogemenskap. Den gemensamma läran finns i sin grund sammanfattad i de allmänkyrkliga symbola, i Upsala mötes beslut, i den oförändrade augsburgska bekännelsen och i Konkordieboken. Dessa lärotexter finns traditionellt samlade och utgivna i Svenska kyrkans bekännelseskriterier. När vi samlas till kyrkomöte är vår uppgift som ledamöter att efter bästa förstånd och samvete ta ställningen till olika frågor utifrån Bibeln och vår kyrkas bekännelse, som ju sammanfattar vår gemensamma bibelförståelse. Så mycket av ömsesidig förståelse, enhet och gemenskap skulle vinnas om alla hade tillgång till denna skriftsamling och gjorde sig ett sådant bruk av den så att den kunde bli levande texter för oss. Enheten skulle främjas om vi kunde referera till bekännelseskriteriernas och deras grundbudskap vid våra överläggningar och ha som norm när vi enskilt tar ställning till olika frågor. Stora steg kunde då tas mot den enhet som Herren Jesus ber om för sin kyrka. Självklart kvartstår uppgiften att för sig själv och andra tolka och uttyda. Det ger tillräckligt med variation för att våra överläggningar ska präglas av mångfald och rikedom på perspektiv.

Med tanke på det rika flöde av tryckta skrifter, bundna böcker och lösa blad som kommer ledamöterna till handa i samband med kyrkomötet vore det i hög grad motiverat att varje ledamot vid en ny mandatperiods början erbjöds ett exemplar av Svenska kyrkans bekännelseskriterier. En sådan ordning skulle också sända ut en välkommen signal i hela Svenska kyrkan om att vi tillsammans står på en gemensam lärogrund och arbetar utifrån den på ett dynamiskt sätt inför tidens utmaningar.

Om det förhållningssätt sprider sig ut i hela Svenska kyrkan kan det leda till en förstärkt och fördjupad självförståelse och rusta oss att som kyrka frimodigt och kunnigt ge vårt bidrag till samtalet i kristenheten i stort och i det svenska samhället.

Lerum den 21 juli 2014

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:98
av Fredrik Sidenvall

Utvecklingsstöd till kristna institutioner

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att producera en manual för att på kristen grund starta, driva och utveckla verksamheter inom vård, skola och omsorg.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med ett förslag senast 2018.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, när utredningen är genomförd och manualen är utformad, inom ramen för rikskyrkans verksamhet regelbundet anordna kurser för dem som vill starta eller driver samhällsnyttig verksamhet.

Motivering

Församlingsverksamhetens villkor är ofta att kämpa med andra verksamheter om en marginal av människors fritid. Var och en som har arbetat med gruppverksamhet, inte minst för barn och unga, vet hur svårt det kan vara med rekrytering och sedan med förutsägbarheten när det gäller medverkan vid olika tillfällen. Å andra sidan kan en församling inbjuda till så många olika grupper och verksamheter att om någon verkligen vill delta i allt, man kan sätta i fråga hur den personen hinner med sina grundläggande uppgifter i familj och yrkesliv.

I luthersk tradition ser vi Guds verk i samhällets grundläggande ordningar och verksamhet för människors trygghet och välfärd. Vi ser det också som en kristen människas sätt att tjäna Gud och medmänniskor att stå i daglig, professionell verksamhet (vocatio).

Att bedriva skola på kristen grund innebär att man inte längre rör sig inom fritidssektorn utan är med och tillhandahåller ett grundläggande livsbehov. Att i ett sådant sammanhang bereda rum för Guds ord, bön och goda samtal blir ett svar på bönen: ”tillkomme ditt rike – låt ditt rike komma”. För församlingen som väljer att bedriva skola eller andra institutioner inom vård och omsorg, som finansieras med offentliga medel, innebär det också att en verksamhet som centralt och väsentligt uppfyller en församlings mål blir självfinansierande.

Kan det vara så att om kyrkan genom institutioner för vård, skola och omsorg, tar plats inom centrala verksamheter för grundläggande livsbehov hos människor, att kyrkans marginalisering i samhället kan motverkas?

Med den kärlekens kraft som flödar genom evangelium finns det också goda förutsättningar att kyrkan i sina institutioner kan utforma förhållningssätt och idéer som inspirerar andra huvudmän. Så kan kyrkan bidra till att utveckla välfärden i samhället i stort.

Mot 2014:98

När människor ser att Svenska kyrkan förmår bygga upp verksamheter som har kvalitet som kan jämföras med andra huvudmäns och svarar mot grundläggande behov så kan respekten för kyrkan växa.

Med sådant sätt att verka som kyrka och församling på lokalplanet kan mycket i veckoverksamheten omprövas och fokus kan läggas på att utveckla och förstärka församlingens gudstjänstliv på söndagar.

Lerum den 23 juli 2014

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:99
av Fredrik Sidenvall och Leif Nordlander

Systematiskt kvalitetsarbete: internationell referensgrupp

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att för detta arbete sammankalla en internationell referensgrupp, huvudsakligen av lutherska kyrkoledare och teologer men också representanter för andra kristna kyrkor att allsidigt och kritiskt granska det samlade intrycket av hur Svenska kyrkans, tro, bekännelse och lära kommit till uttryck på nationell nivå under ett verksamhetsår.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt systematiska kvalitetsarbete för Svenska kyrkans nationella nivå årligen föra in underlag från den internationella referensgruppen.

Motivering

Inom all professionell verksamhet som inte har en direkt vinstdrivande inriktning (näringslivet) är det systematiska kvalitetsarbetet ett väsentligt verktyg för att utveckla verksamheten. För Svenska kyrkan på nationell nivå är det närmast kyrkostyrelsens årsrapport som återspeglar ett systematiskt kvalitetsarbete. Till grund för den utvärdering som hör det systematiska kvalitetsarbetet till brukar ligga de olika mätbara faktorer som finns inom verksamheter: ekonomiska rapporter, statistik, enkätsvar och liknande. På senare tid har man i verksamheter där människan och hennes mångtydiga kvaliteter och behov står i fokus, kommit till insikt om att det numerära med fördel kan kompletteras med verbala, resonerande underlag för rapporter. Så kan några medarbetare och avnämare till exempel, ges uppdrag att skriva loggbok för att tillföra perspektiv på verksamheten från det mest finstämda av alla mätinstrument vi känner, nämligen människan med hennes sinnen, förnuft, erfarenhet och omdöme.

2015 är det 70 år sedan Dietrich Bonhoeffer (1905–1945) avrättades och 110 år sedan han föddes. Under hans korta vuxna liv fick han uppleva hur den lutherska kyrkan i hans hemland Tyskland tillägnade sig kvalitetskrav som inte var bibliskt förankrade utan politisk betingade. Kyrkans nationella isolering gjorde det målmedvetna förändringsarbetet i sekulariserande riktning relativt lätt, anpassningen hos dem som visste bättre omfattande och motståndet mot dessa tendenser svagt och sårbart.

Förutsättningarna för kyrkan i Sverige idag är ju förstås på många sätt radikalt annorlunda. Kvar står dock risken för att bli hemmablind och att andra faktorer än

det som för en kristen kyrka är de väsentliga och långsiktigt hållbara kvalitetsfaktorererna vinner inflytande över verksamheten.

Kyrkostyrelsen bör sätta samman och inbjuda till en internationell referensgrupp, bestående av kyrkoledare och akademiska teologer med internationell och ekumenisk bredd och kristen och mänsklig integritet. Gruppen bör förstås domineras av lutherska företrädare. Hur gruppen sammansätts, om den också får rymma företrädare som kan förväntas ge kritiska perspektiv på Svenska kyrkans nationella verksamhet, blir i sig ett tecken på kvaliteten i kyrkostyrelsens arbete. Rapporten från en sådan internationell referensgrupp bör årligen bli ett väsentligt inslag i kyrkans systematiska kvalitetsarbete och ett givet inslag i årsrapporten. På så sätt kan förutsättningarna öka för att Svenska kyrkan uppnår det mål som Kristus har kallat henne till att uppnå, Gud till ära och människor till frälsning.

Lerum och Vara den 23 juli 2014

Fredrik Sidenvall (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2014:100
av Louise Callenberg

En kyrka utan tillgång till barnpornografi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana samtliga delar av Svenska kyrkans organisation att installera en mjukvara som säkerställer att det inte går att titta på, ladda ner eller distribuera barnpornografi via Svenska kyrkans datorer eller nätverk.

Motivering

Att inneha, titta på eller distribuera barnpornografi är olagligt i Sverige. Rapporter om att människor påträffas med barnpornografi kommer ständigt. Vi blir alla förvånade över hur stort problemet verkar vara i samhället. Om detta beror på internets utbredning eller om det är ett latent problem som alltid har funnits i samhället, men som nu synliggjorts på grund av internet, vet vi inte. Det vi vet är att bakom varje bild ligger också ett människoöde, en ödelagd barndom och ett stort trauma för offret.

Oavsett anledningen så är problemet så tydligt att vi anser att det är dags att Svenska kyrkan tydligt visar sitt ställningstagande och försäkrar sig om att policyn mot barnpornografiskt material eller sexuellt övergreppsmaterial efterföljs och ser till att sådant material inte kan förekomma i datorer eller nätverk som tillhör Svenska kyrkan.

Ett av kyrkans viktigaste uppdrag är att värna om de mest utsatta. Att titta på barnpornografiska bilder är mycket mer än att titta på sexuellt övergreppsmaterial. Enligt internationella studier är kopplingen mellan att titta på barnpornografiska bilder och att begå fysiska övergrepp på barn mycket stark. Rapporter från Storbritannien säger att 55 procent av de som tittar på barnpornografiskt material också begår övergrepp medan man i USA ser ännu starkare samband som i studien av Michael Bourkei, *The Butner Study*.

Med anledning av ovanstående vill jag att kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att införskaffa en mjukvara som förhindrar att Svenska kyrkans datorer och nätverk kan användas för att titta på, ladda ner eller distribuera barnpornografi. Svenska kyrkan ska även polisanmäla överträdelser för att stoppa eventuella pågående övergrepp.

Det är viktigt att veta att dessa mjukvaror endast reagerar på klassificerad barnpornografi, d.v.s. material som har definierats som barnpornografi av polisen eller Interpol.

Stockholm den 22 juli 2014

Louise Callenberg (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:101
av Sofija Pedersen Videke

Översyn av utbildning inom själavård

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över dagens utbildning i själavård samt, om så behövs, komma med förslag till förbättringar.

Motivering

Själavård är en viktig del av Svenska kyrkans möten med människor.

Under det senaste året har frågor väckts kring Svenska kyrkans själavård. Det väcker i sin tur frågor kring prästers utbildning i själavård.

Den utbildning som präster har inom ämnet själavård ligger i slutet av utbildningen, då de ekonomiska förutsättningarna kommer från nationell nivå. Kanske behövs mer tid för undervisning i detta viktiga ämne under utbildningen? Kanske behövs möjlighet till fortbildning på nationell nivå?

Jag yrkar att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att göra en översyn av utbildning i själavård, gärna i samtal med biskopsmötet och stiftsadjunkterna för själavård.

Rydebäck den 23 juli 2014

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2014:102
av Ola Isacsson och Anders Roos

Kyrkohandbokens relation till tidigare ekumeniska och läromässiga ställningstaganden

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i kommande skrivelse med förslag till kyrkohandbok belysa vilka överväganden och vägval som gjorts med anledning av de ekumeniska dokument Svenska kyrkan tagit ställning till sedan nuvarande kyrkohandbok antogs, särskilt dokument som tagits fram inom Lutherska världsförbundet och Kyrkornas världsråd.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i kommande skrivelse med förslag till kyrkohandbok belysa vilka överväganden och vägval som gjorts med anledning av de ekumeniska dialoger Svenska kyrkan deltar och deltagit i sedan nuvarande kyrkohandbok antogs.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i kommande skrivelse med förslag till kyrkohandbok belysa vilka överväganden och vägval som gjorts med anledning av att kyrkomötets beslut kring dokumentet *Guds vägar – judendom och kristendom*.

Motivering

Sedan åtskilliga årtionden är ekumeniska dialoger och överenskommelser en väsentlig del av Svenska kyrkans lärobildning. Vidare har Svenska kyrkan fattat beslut kring sin syn på judendomen. Även dessa beslut har läromässiga konsekvenser, vilka rimligen får genomslag i Svenska kyrkans gudstjänstordningar.

I hög grad är det kyrkomötet som fattar beslut med anledning av nämnda dialoger, överenskommelser och att teologiska problemområden arbetas igenom. Därför är det viktigt att kyrkomötet får en återkoppling av hur besluten påverkat det förslag till ny kyrkohandbok som kyrkostyrelsen lägger fram för beslut i kyrkomötet.

Växjö och Sollentuna den 23 juli 2014

Ola Isacsson (POSK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:103
av Inga Alm

Församlingsutveckling – ej avveckling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete som stimulerar till församlingsutveckling – ej avveckling – för en levande rikstäckande öppen folkkyrka och som tar till vara ett lokalt engagemang underifrån innan strukturförändringar beslutas.

Motivering

Ett spirande församlingsarbete blir tydligt när det är lokalt förankrat med nära kopplingar mellan den gudstjänstfirande församlingen, de beslutande organen och andra aktiva. Det utgör grunden för en hållbar gemenskap där tro och liv kan växa.

De strukturförändringar som pågått en tid inom olika stift kan därför utgöra ett allvarligt hot om vi i fortsättningen vill ha en levande öppen folkkyrka. Konsekvensanalyser i vid mening inte minst för landsbygden och mindre tätorter är nödvändigt underlag att ta fram.

Förändringar i den kyrkliga indelningen måste vara lokalt förankrade och bygga på initiativ från församlingarna och dess medlemmar. Påtvingade förändringar uppifrån strider mot principen att kyrkan byggs underifrån – i och av församlingarna.

I Uppsala stift har en målbild tagits fram för pastoratsindelningen. I förslaget fortsätter centraliseringen och sammanslagningen av församlingar och pastorat. År 2013 fanns 80 pastorat, från årsskiftet 66 och enligt målbilden ca 40 pastorat. Antalet församlingar har från år 2000 minskat från 211 till 127 i år.

De kyrkligt förtroendevalda har nu påbörjat arbetet i en ny mandatperiod. På många håll har stora förändringar redan genomförts genom sammanslagning av församlingar eller bildande av storpastorat. Erfarenheterna av de nya församlingsråd som eventuellt nu bildats i pastoraten finns inte. Att då komma med vittgående förslag till förändringar av den kyrkliga indelningen riskerar att förlama ett lokalt utvecklingsarbete och kväva det engagemang för verksamheten och för kyrkorna som finns idag. En inriktning borde i stället vara att stimulera en dialog där det lokala engagemanget tas tillvara.

Svenska kyrkan bör därför initiera ett arbete som stimulerar till församlingsutveckling i folkkyrkan och där alla blir medvetna om konsekvenserna av den pågående strukturförändringen och aktivt arbetar för ett lokalt engagemang underifrån.

Alunda den 23 juli 2014

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2014:104
av Per Lindberg

Ändra formerna för kyrkoval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och återkomma med förslag på nödvändiga ändringar i kyrkoordningen, så att indirekt valsätt kan användas vid val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte vid kyrkovalet 2017.

Motivering

Vilket valsystem är lämpligt för ett trossamfund och organisation som Svenska kyrkan? Det är nu dags för oss att våga tänka nytt!

Frågan om kyrkoval behöver nu bearbetas på allvar, självklart inom kyrkan men också i den allmänna debatten. De politiska partier som ställer upp i årets riksdagsval behöver också ta en allvarlig funderare på den roll de, som i grunden sekulära organisationer, spelar i ett av Sveriges trossamfund.

Församling/pastorat är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Det är där evangeliet förkunnas och kyrkan rör oss som bor och vistas där. Det är i första hand i församlingen vi medlemmar är kallade att ta ansvar.

En demokratisk uppbyggnad tillhör ju Svenska kyrkans identitet. Nuvarande valsystem kan dock sägas vara en rest av det gamla statskyrkosystemet och ett enhetssamhälle som inte längre finns. Reformen med direkta val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte, som beslutades 1999 av det av riksdagspartierna dominerade kyrkomötet, har inte motsvarat förhoppningarna. Tvärtom finns flera oroväckande tendenser och risker:

Ledamöter kan väljas utan att vara förankrade i en församlingsgemenskap.

Om invalda ledamöter i första hand anses vara lojala med sekulära partier riskerar kyrkomötets beslut att tappa i trovärdighet. Skulle framtida kyrkomötesbeslut om kyrkans böcker och gudstjänstordningar inte uppfattas vara legitima riskeras i förlängningen hela Svenska kyrkans sammanhållning. (Där är vi inte än, men bara att risken finns bör leda till eftertanke.)

Valdeltagandet är lågt och det är orimligt dyrt.

Under 15 procent av medlemmarna deltar i kyrkoval. Det är många personer, men det är värt att notera att det ändå är en krympande skara eftersom ej kyrkotillhöriga och de som gått ur inte deltar alls. Det här är långt ifrån det antal som krävs för att ett direktvalt kyrkomöte kan anses legitimt. Jämför med ett riksdagsval – ett så lågt valdeltagande skulle uppfattas som en katastrof. En demokratiutredning skulle omgående tillsättas och åtgärder vidtas.

Mycket stora resurser läggs på att genomföra kyrkovalen och det kommer att bli ännu orimligare i en framtid med krympande ekonomi. Det är möjligt att minska kostnaderna dramatiskt.

Den rikstäckande valrörelsen skrämmer.

Varje valår ökar antalet medlemmar som utträder. I ett rikstäckande val är det omöjligt att ha kännedom om de som kandiderar. Detta utnyttjas cyniskt och valrörelserna präglas snarast av skrämselfpropaganda. Valplattformarna är många gånger utslätade vilket leder till att väljarna förleds att rösta mot snarare än rösta för.

Direkta val i församlingen är en bra ordning även om formerna har varierat över tid. Ledamöter till stiftsfullmäktige och kyrkomöte valdes tidigare indirekt av representanter från de nyvalda lokala fullmäktigeförsamlingarna. Att åter införa en ordning där församlingarna är grunden för val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte skulle ge goda förutsättningar att utveckla den inomkyrkliga demokratin i dagens svenska kyrka. Riskerna och det demokratiska underskottet med nuvarande system behöver åtgärdas och det är nu dags att våga tänka nytt!

Skövde den 23 juli 2014

Per Lindberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:105
av Kekke Paulsson m.fl.

Vidgning av begreppet kyrkomusik

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett brett samtal kring vilket utrymme olika typer av musikaliska uttryck får i vår kyrka, med syftet att vidga begreppet kyrkomusik.

Motivering

Musiken är en viktig del av Svenska kyrkans verksamhet, för många människor kan musiken vara en avgörande faktor för varför hen väljer att engagera sig i kyrkan. Runtom i landet finns unga människor som älskar att spela instrument och sjunga. I vissa sammanhang bjuds de in att medverka i gudstjänster och andra församlingsaktiviteter. Ungdomars musicerande i kyrkan kan naturligtvis ta sig uttryck i att spela traditionella psalmer på orgel eller sjunga ett klassiskt körstycke, men oftast handlar det om andra genrer och andra instrument.

Men det är inte endast ungdomars musicerande som utgör andra varianter av musiken i Svenska kyrkan än den traditionella. Det finns mängder med internationell kyrkomusik, som definitivt gör sig bäst på andra instrument än orgeln. Det finns ett helt hav av låtskrivare och kompositörer, såväl kyrkliga som ickekyrkliga, vars musik och texter är uttrycksfulla och som passar i kyrkan.

Ändå är det fortfarande som om det finns A-musik och B-musik i kyrkans värld. Orgeln och den klassiska kyrkomusiken har en tydlig särställning. I kyrkomusikerutbildningarna, i de ekonomiska fördelningarna, i rekryteringar av församlingsmusiker och stiftskonsulenter, ja på alla nivåer prioriteras orgelspel, klassisk kör och traditionell kyrkomusik.

Vad är kyrkomusik? Vi vill se en rejäl genomlysning av begreppet och ett brett samtal kring vilket utrymme olika typer av musikaliska uttryck får i vår kyrka.

Stockholm den 15 juli 2014

Kekke Paulsson (ViSK)

Birgitta Söderfeldt (ViSK)

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:106
av Anna Ekström m.fl.

Gör det möjligt att välja församlingstillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur man kan skapa ökade möjligheter för kyrkotillhöriga att kunna välja att tillhöra en annan församling eller ett annat pastorat än den församling eller det pastorat som de är bosatta inom.

Motivering

Svenska kyrkans medlemmar kan idag vara aktiva och engagerade församlingsmedlemmar i stort sett i vilken församling de vill. Det är bra att enskildas engagemang inte onödigt begränsas till den församling som de tillhör. Vad skulle då våra öppna kyrkportar och talet om en öppen gemenskap betyda?

Men för dem som av en eller annan anledning väljer att engagera sig i en annan församling än den där de är bosatta kvarstår dock en betydelsefull begränsning i och med att de inte kan bli tillhöriga i den valda församlingen. Därigenom tvingas de fortsätta betala kyrkoavgift till den församling som de inte längre vill vara med i. Vidare begränsas deras möjlighet till kyrkopolitiskt engagemang. Har du till exempel varit bosatt i en församling hela ditt liv och flyttar till ett boende i en annan del av samhället kan du ha korsat en församlingsgräns och får inte längre på pappret tillhöra din ”hemförsamling”.

Det är viktigt att medlemskapet i Svenska kyrkan känns som något värdefullt och relevant. Kyrkan måste sätta medlemmen i centrum. En utökad möjlighet till att tillhöra och vara medlem i en annan församling än en församling inom ett pastorat där du råkar vara bosatt ser vi som en naturlig utveckling och del av Svenska kyrkan. Därför vill vi att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur man kan skapa ökade möjligheter för kyrkotillhöriga att kunna välja att tillhöra en annan församling eller ett annat pastorat än den församling eller det pastorat som de är bosatta inom.

Karlskrona den 22 juli 2014

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:107
av Anna Ekström m.fl.

Ta fram en mångfaldsplan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en mångfaldsplan för Svenska kyrkans nationella arbete.

Motivering

Svenska kyrkan på nationell nivå bör liksom flera stift och församlingar ta fram en mångfaldsplan.

Genom att ta fram en mångfaldsplan kan Svenska kyrkan på nationell nivå tydliggöra hur man som arbetsgivare arbetar för att bli en inkluderande arbetsgivare som aktivt arbetar för att motverka diskriminering utifrån gällande diskrimineringslagens samtliga diskrimineringsgrunder.

Karlskrona den 22 juli 2014

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Jerker Schmidt (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Magnus Hedin (FiSK)

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:108
av Anna Ekström m.fl.

Avskaffa lagen om Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska avskaffas.

Motivering

Civilsamhällets politiker ska bidra till att det civila samhället ges goda förutsättningar. Det ska vara enkelt och uppskattat att engagera sig i organisationer. Trossamfunden är en central del av det civila samhället inte minst Svenska kyrkan. Staten har ett ansvar för att säkra en fri religionsutövning, men ska därutöver inte ta ställning för en viss religion eller vissa samfund. För att Svenska kyrkan ska stå helt fri från statlig styrning bör den särskilda lagen om Svenska kyrkan avskaffas.

1998, inför skiljandet mellan kyrka och stat, utfärdades lagen om Svenska kyrkan. Lagen föreskriver bland annat vad Svenska kyrkan ska ha för tro, församlingarnas grundläggande uppgift, var man ska vara medlem, i vilken församling, stift och att alla stift måste ha en biskop.

Vi anser att lagen reglerar inomkyrkliga frågor som Svenska kyrkan bör ha möjlighet att själv besluta om. Vi anser därför att kyrkomötet bör uppdra åt kyrkostyrelsen att i sina kontakter med regering och riksdag verka för att lagen om Svenska kyrkan ska avskaffas.

Karlskrona den 22 juli 2014

Anna Ekström (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2014:109
av Berit Bornecrantz Dias m.fl.

Lokala dialogcentra

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om ett samarbete med Nordiskt Centrum för Interreligiös Dialog skulle kunna etableras i syfte att skapa lokala dialogcentra på orter med samfund från flera religioner.

Motivering

Det interreligiösa arbetet runt om i landet är förhoppningsvis ännu bara i sin linda, eftersom mycket återstår att göra. Förebilder finns, som exempelvis Göteborgs Interreligiösa Center (GIC), som inspirerats av S:t Philip's Center i Leicester, England. Centret i Göteborg är mötesplats för stadens cirka hundra församlingar, som alla betraktas jämlikt. Centret är en neutral mötesplats, eftersom kommunen är finansiär. Hit kommer också allmänheten, skilda bakgrunder och traditioner möts i en salig blandning. Kontinuerligt arrangeras seminarier, föredrag, utbildningar, tempelturer och festivaler.

Huvudman för centret är Göteborgs Interreligiösa Råd (GIR), som består av ledare från judendom, kristendom, islam, bahá'í, sikhism och hinduism. Enligt Interreligiösa rådets stadgar ska rådet "främja dialog och samverkan mellan olika religiösa företrädare i Göteborg. Tillsammans skall de verka för respekt och förståelse för religiöst liv och skapa mötesplatser för människor av olika tro."

Bakgrunden till det interreligiösa arbetet i Göteborg sträcker sig tillbaka till 1993 då Stiftelsen Nordiskt Centrum för Interreligiös Dialog (NCID) grundades av pastor Sigfried Deminger, rabbin Ronnie Cahana och imam Muhamad Yakoubi. Dessa tre stiftare begav sig, på Utrikesdepartementets begäran, till Sarajevo under brinnande krig för att statuera exempel och visa att fredlig samexistens, samhörighet och fredsvilja över religionsgränserna är möjliga. Idag är stiftelsens ordförande rabbin Peter Borenstein, som tillika är ordförande i Interreligiösa rådet och för Interreligiösa centrets styrgrupp.

NCID har betytt mycket för utvecklingen av det interreligiösa arbetet i staden, vilket pastor Agneta Wallenstam påminner om på Betlehemskyrkans blogg:

Man kan ju tänka att människor med annan tro är av en annan sort och att vi skall hålla oss ifrån varandra (...) bekämpa varandra. Andra menar istället att vi skall blanda ihop det vi tror på (...) och på så sätt hitta den gemensamma tron. Stiftelsen Nordiskt Centrum för Interreligiös Dialog i Göteborg, där Betlehemskyrkan är en flitig medlem, anser däremot att det är viktigt att var och en av oss är djupt rotade i sin egen religion (...) En stark identitet gör oss trygga och först då kan vi möta "de andra"

som individer i sann dialog och i sant samarbete. (...) Det är en stark vänskap som byggts upp i gruppen och jag, som varit med i många år, är övertygad om att gruppen gjort mycket gott så här långt, och hoppas på ett långt fortsatt samarbete.

Enligt § 9 i NCID:s stadgar kan man under vissa förutsättningar etablera lokala dialogcentra på andra orter inom Norden: ”Stiftelsen kan verka för sitt ändamål genom att etablera dotterorganisationer i form av lokala dialogcentra.”

Det skulle alltså kunna vara möjligt att Svenska kyrkan med hjälp av NCID tog initiativ till en etablering av dialogcentra på olika orter där det finns samfund från flera religioner.

Att det finns behov av detta förstår man av häftet *Det händer inte här – om trossamfundens insatser i samhällets krisberedskap* utgivet av Nämnden för Statligt Stöd till Trossamfund (2011):

I städer med mångkulturell prägel finns ett stort behov av att få råd kring kontakter in i den mångkulturella verkligheten och de olika religiösa samfunden. De olika försöken till religionsdialoggrupper får en viktig funktion i detta sammanhang. (...) Praktisk religionsdialog har blivit en kraft i motståndet mot polarisering, rasism och mot utpekande av syndabockar. (...) Globaliseringen innebär att kriser och krig i världen får konsekvenser i min egen stadsdel. Samfunden kan vara med och bidra till skapandet av dialogplatser, så att inte konflikterna blir oförsonliga i de nära stadsdelarna.

Enligt migration.se var år 2013 cirka 15,9 procent av Sveriges befolkning utlandsfödda. Med invandringen har mångfalden av religiösa riktningar ökat och Svenska kyrkan har idag som majoritetskyrka ett ur kristet perspektiv självklart ansvar för dialog med de andra samfunden. Bibeln visar vägen. Vi är skapade till Guds avbild (1 Mos. 1:27). Det gäller universellt, oavsett religion, att varje människa har ett okränkbart värde. Vi kristna, liksom judar och muslimer har socialt ansvar för främlingar: ”En invandrare får du inte kränka eller förtrycka: ni var ju själva invandrare i Egypten.” (2 Mos 22:2, Bibel 2000). Enligt hinduismen finns en gudomlig kraft – Brahman – i allt. ”När man ser denna högre natur i alla kroppar är man i godhetens kvalitet.” (sidan 781, Bhagavad Gita, Stockholm 1977). Vi delar alltså denna inställning över religionsgränserna.

Kyrkornas världsråd, Påvliga rådet för interreligiös dialog och Evangeliska världssalliansen har tillsammans utformat dokumentet *Kristet vittnesbörd i en multireligiös värld* där kyrkornas rätt och ansvar att sprida det kristna budskapet fastställts, dock utan att använda metoder som är otillbörliga, tvångsliknande eller bedrägliga och med respekt för alla människor och för religionsfriheten. I dokumentet uppmanas kristna att bygga relationer över religionsgränserna och att fortsätta föra dialog.

Göteborg den 23 juli 2014

Berit Bornecrantz Dias (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Helena Näslund (ViSK)

Kekke Paulsson (ViSK)